

Jiří Belanger.

Život napsaný P. Aniganem

podává

Jan Tagliaferro.

Otisk ze »Školy Božského Srdce Páně«.

I. díl.

V BRNĚ, 1919.

Tiskem a nákladem benediktinské knihtiskárny.

Cena 4 K.

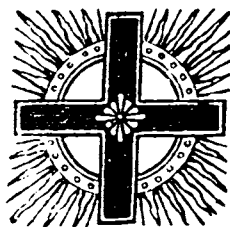
Jiří Belanger.

Život napsaný P. Aniganem

podává

Jan Tagliaferro.

Ofisk ze »Školy Božského Srdce Páně.«

Tiskem a nákladem benediktinské knihtiskárny v Brně,

Předmluva.

Život mnohých lidí objímá celou dobu, jiní zas hlásají své době nauky jí právě potřebné. Kdybychom se neobávali, že přílišnou důležitost připisujeme tomuto pokornému a přece tak plodnému životu, jejž líčíme, řekli bychom, že přináší naší společnosti osvětlení, jakého jí třeba. Hyneme skutečně naturalismem. Naši současníci nechtějí se povznést nad malý obzor tohoto světa. Práva a mocnosti lidské, svrchovanost vědy a sil přírodních, honba po cti a důstojnosti, stále zmenšování práce a námahy, ustavičně rostoucí požitky a radovánky, to jsou pojmy, okolo nichž se točí všechny myšlenky, záměry a snahy větší části lidstva.

Všecky zásady, které jsou základem jejich života, jsou lidské zásady, odporující nadpřirozeným zásadám evangelia. A co jest povážlivější, jsou mnozí věřící křesťané nakaženi

tímto naturalismem, jež vnímají v různé způsobě, jak na ně se valí. Bohužel nejsou vyňati z toho ani ti, kteří dle slov evangelia mají úlohu soli zachovávající. Zlo nalézá se v množství lepších i nejlepších věcí.

Studuje se Písmo sv., ale nedbá se inspirace a podrobuje se jako světské knihy pitevnímu noži vědecké kritiky, jakkoliv je tato často pochybná. Chtějí masy přivést zpět k náboženství, ale lidskými prostředky, které považují za příjemnější a účinnější nežli prostředky božské. Mluví se o štěstí nízkých a skromných, ale obírejte se tímto nynějším životem, budoucí spatříme později. Zakládají se mnohá nová díla, ale mnohá nemají jiného základu, jako zásady odporující evangeliu.

Kněz, o němž mluvíme, byl především mužem nadpřirozeným. Jeho život, jeho úřad, jeho neobyčejný vliv na okolí byly triumfy nadpřirozenosti.

Vyrostl v ovzduší neobyčejně zbožném, byl vychován podle čistých zásad evangelia a zůstal vždy věren naukám svého mládí. Život mu byl zachován tím, že očividně zasáhlo nebe. V koleji,

v semináři požíval pověsti světce. Ve svatém svém úřadě užíval nadpřirozených prostředků, odtud nadpřirozený úspěch jeho činnosti. Jsa malý, kulhavý, vážné tváře, sebraný, podobal se zevnějškem almužníku nějakého kláštera, ale podivně byl nesmírný jeho vliv na vojáky a lidi vůbec.

Pravým zřídlem tohoto vlivu nebyla výmluvnost, ani jiný dar přirozený, nýbrž především jeho láska k nejblahoslavenější Panně, ovšem láska neobyčejně vroucí, která ho pohnula nazývati se knězem a nevolníkem Mariiným. Svatý Pavel rád opakoval: „Znám toliko Ježíše, Ukřižovaného.“ P. Belanger říkával často: „Věřím jenom ještě v Marii.“ Dodáváme, že nikdy neodlučoval Marie od jejího božského Syna, a že Matka mu byla cestou, aby se dostal k Synovi. Jest něco více nadpřirozeného?

V době, kdy se popírá moc božských prostředků nad dušemi, bude útěchou a osvětlením pozorovati nadpřirozené ve skutku a nějak rukou hmatati neporovnatelnou účinnost jeho na srdce a duše.

Není to novým zjevem, všichni světci svým současníkům poskytli tuto podívanou, udělili toho naučení. Ale jest spasitelné zjistiti, že se tu jedná o prostředky jiného věku a že ruka Páně není zkrácena.

Léky, jež božský Zakladatel dal své Církvi, kázání, modlitba, svaté svátosti, mají svou platnost po všechny časy až do konce věkův; nikdy nevynecháme člověk nové prameny milosti. Proto se velice mýlí ti, kteří se domnívají, že se obejdou bez těchto prostředkův a že místo nich položí nové.

Zdali moderními skutky dospějeme k tomu, aby duše spojeny byly s těmito božskými prameny, anebo po způsobu svatých z nich čerpáme, vždy rozvinou svoji plodnost. Při jistých příležitostech, v rukou jistých lidí mohou nahraditi všecko ostatní, ale nikdy nemohou něčím jiným nahrazeny býti.

Tyto výklady poslouží k lepšímu porozumění dějin toho, jenž v životě i ve smrti obklopen byl božským a nadpřirozeným.

Panno neposkvrněná, tobě jsem obětoval tuto skromnou práci v jubilej-

ním roce prohlášení tvé nejvzácnější výsady, tvého neposkvrněného Početí. Kněz, o němž se jedná, netoužil po vyšším titulu, než kněz Panny Marie. Jeho život byl ustavičným projevem lásky nebeské Matce, stálou snahou, by založil její království na zemi. Činil vše v tobě a pro tebe. Na smrtelném lůžku vyslovil přání, aby všichni, kteří by na něho vzpomínali, od Boha vyprošovali milost, abys se stala královnou srdcí. Žádal též, aby skromný kříž na jeho hrobě připomínal tebe i tvého božského Syna.

Kéž tyto řádky u čtenářů vzbudí předsevzetí vejíti na tak dojemné a vznešené úmysly a vnuknou jim přání, by následovali tak skvělý příklad v kritické chvíli, kdy naše poslední a jediná naděje spočívá v tobě, královno světa! kéž získají tomu, jenž ti je s radostí věnuje, vzrůst úcty a lásky k tobě, které za vše jest zavázán, pod jejíž ochranou chce žíti a umříti.

Na svátek Neposkvrněného Početí Panny Marie 1904.

S p i s o v a t e l.

I. Dílo matky.

Kdo navštíví starý klášter na Monte Coelio v Římě, čte na zdi nápis: „Sylvia, moje svatá matka, mne dala církvi.“

Vynikající osobnost, která od ko-lébky až ke hrobu znala a pozorovala pokorného apoštola, jehož život líčíme, řekla o něm: „Čím byl, za to děkoval po Bohu své matce.“ Ano, za to děkoval předně čisté, silné, křesťanské krvi, již vlila v jeho žíly, hlavně pak jejím modlitbám, jejímu příkladu, jejím naukám, celé výchově, jakou mu dala.

Jest mnoho tajemného ve spojení těla s duší, že není možno oceniti vliv jedné části na druhou, ale jest nepo-

píratelnou skutečností, že velmi často nalézáme u dětí vlohy přirozené, které nezávisí od jejich vůle, ale jsou jim vrozeny. „Mají to v krvi, vsáli to s mlékem mateřským,“ říkává se o jistých vlastnostech, jež se nalézají u členů téže rodiny. Tato rčení lidová vyjadřují často hlubokou pravdu.

Při volbě kandidátův kněžství klade se největší váha na zbožnost a mravnost rodičův, a to nejen pro výchovu, jaké se jim dostalo, ale pro vlohy k ctnosti a zbožnosti, jež vstípena jest s krví. Mluvíme o vlohách, jež vůli podporují aneb vůli překázejí, nejsouce na úkor svobodě.

Pravíme č a s t o, protože v jednom i druhém smyslu jsou podivné výjimky od tohoto pravidla mravní a náboženské dědičnosti. Ale přece všeobecně trvá tato skutečnost. Důležitý zákon pospolitosti sahá až sem, jen málokdo se mu vyhne.

Jiří Belanger měl veliký prospěch z tohoto zákona. „Moje matka,“ řekl jednou, „byla více než horlivou křesťankou, byla hrdinnou světící.“ To nebyl jen výron srdce synovského, to

bylo potvrzení pravdy. Všichni, kdož ji znali, vydávají jí totéž svědectví.

Kateřina Felicia Belangerová, narozená dne 8. června 1825, pocházela ze zbožné rolnické rodiny v Noorpesne v okrese du Nord. V třetím roce svém ztratila otce; matka, žena pevné víry, přestěhovala se do Houlle, městečka blízko Saint Omer, aby se tu věnovala výchově svých dvou dítek. Jak si všímala Felicia jejích dobrých nauk, dokazuje následující: U věku, kdy děti málo chápou význam výkonů náboženských, věnovala z vlastního popudu pokaždé tři dni přípravě na sv. zpověď. Rovněž přemluvila svého bratříčka, aby v této době nehrával, ale častěji navštěvoval domácí modlitebnu, aby se s ní připravoval na přijetí této svátosti. Tato živá víra a úcta k svatým věcem rostla u dítky s léty.

Snadno si představíme, s jak vroucí zbožností přistoupila Felicia po prvé k stolu Páně, jak byla povzbuzením celému pensionátu Voršilek v Saint-Omer, když tam čtyři ~~roky~~ ^{let} prodlévala. Navrátivši se k domácímu krbu, rozvinula ctnosti, jež vy~~znamen~~

návají ženu statečnou. Ač mladá, rozdělila svůj čas výhradně mezi práce domácí a skutky lásky k bližnímu, k nimž cítila náklonnost neodolatelnou. Největší radost měla, když navštěvovala chudé a nemocné a jim přinášela útěchu a úlevu, i zdálo se, že konečně vstoupí do řádu Milosrdných sester.

Váhala dlouho vstoupiti do stavu manželského, jak si přála matka její; necítilať k němu náklonnosti. Teprve po dlouhé úvaze a mnohých modlitbách rozhodla se k sňatku, který jí všichni jednomyslně představovali jako vůli Boží.

Jakmile však převzala nové povinnosti, věnovala se jim z celého srdce velmi svědomitě; stala se vzornou manželkou a matkou.

Julius Josef Belanger — oba manželé měli stejné jméno — byl rovněž horlivým křesťanem. Hospodařil na statku v Looberghe, kde zůstal asi pět let po sňatku. Pak převzal statek jiný v Bourbourg, stanici na trati ze Saint Omer do Dunkerque.

Manželství požehnáno bylo osmi dětmi, které matce byly štěstím ve-

likým, ale též starostí nemalou. Neboť paní Belangerová byla při všech ctnostech tak úzkostliva, že život její se podobal stálému mučednictví.

Před narozením každého dítěte modlila se stále, aby nebylo zbaveno křtu svatého. Teprve když novorozeně se stalo dítkem Božím, přestala tato starost. Jakmile jí možno bylo, zanesla je sama do chrámu Panny Marie Divo-tvorné, aby ho zasvětila královně nebeské a jí zapřisahala, aby ho přivedla k svatosti. Když rostlo dítě, přibývalo starostí matce. Obávala se styků s čeledí, dělníky, cizinci, kteří do domu přicházeli. Její bdělost neochabovala ani chvíli. Statek najatý byl od kostela vzdálen a cesty občas byly neschůdné. Přece chodila každou neděli skoro ráno pěšky na první mši svatou. Jenom tak jí bylo možno děti nenechat ani chvíle bez dozoru otce nebo matky. V tomto opravdu křesťanském ovzduší narodilo se 24. května 1861, ve svátek Panny Marie Pomocnice křesťanův, omilostněné dítě, jež v pozdějších letech mělo královnu nebeskou tak vroucně ctíti a mnohé

duše zachrániti. V den narození bylo dítě pokřtěno a dáno mu jméno Jiří Ludvík August. Brzy potom zasvětila ho matka Panně Marii Divotvorné a svěřila jí jeho duši pro čas i věčnost. Často přinášela Jiříčka k oltáři Panny Marie, na což ještě po čtyřiceti letech vzpomínal, když navštívil svatyni.

Jiřího dobré srdce jevilo se již v mládí. Zvláště něžnou lásku ukazoval svojí matce mnohými drobnými pozornostmi. Seděla-li šijíc na vyšším sedátku, dvouletý chlapeček již přinášel podnožku a se zřejmou radostí ji stavěl pod nohy matčiny.

Smrt dvou dítek v útlém věku, jež zranila milující srdce matky, byla toliko předehrnou mnohem trpčích bolestí. Roku 1866 přišel otec k úrazu. Vůz ho převrátil a kola jej přejela. Jsa silný a vždy přísný na sebe, nechtěl povolati lékaře, aniž se dal ošetřovati; tak se vyvinula vnitřní nemoc, která ho náhle přivedla na kraj hrobu. Manželka měla právě ještě čas dáti jej zaopatřiti sv. svátostmi, dříve než navždy zavřel oči.

První úloha manželky byla dokonána; ale zůstala sama se šesti dětmi, z nichž nejmladší ještě bylo v kolébce. Pak měla pod sebou vedení celého hospodářství, jemuž nerozuměla a k tomu v době velmi těžké po neobyčejně špatných žnivech.

V tomto novém úkolu, jenž přesahoval její síly, vrhla se ubohá vdova na kolena před křížem a prosila Boha, aby byl otcem jejím dětkám. Prohlásila, že jest ochotna ke všemu utrpení a strádání, když Pán Bůh nyní i budoucně její zájmy chrániti bude. Pak se statečně chopila díla a vyplnila svoje povinnosti jako matka a hospodyně se zvláštní pevností a rozumností.

Pod ochranou Boží, jehož nikdo nadarmo nevzývá, statečná žena vyplnila všecky svoje povinnosti a vychovala svoje děti ke stavu, jejž jim Prozřetelnost určila. Jenom Bohu jsou známy oběti její, ale mocná ruka Boží ji podporovala.

Mezitím rostl Jiří a jevil známky neobyčejné zbožnosti. Jsa povahy vážné, nenalézal záliby v obyčejných hrách dětí svého věku. Jeho největší

radostí byla modlitba, jeho zábavou zdobiti oltářičky a napodobovati, co dělal kněz u oltáře. Všude, kde se chvíli bavil, našli svatý obrázek, ozdobený podle počasí buď zelení aneb kvítkami.

Zbožnost a láska k svatým věcem byly mu vrozeny. Ale zvláštním způsobem měl při tom povahu hněvivou, panovačnou, kterou nebylo snadno ovládati. Při výbuchu hněvu válel se po zemi a vřeskem ohlušoval celý dům. Všeci aby se podrobovali jeho choutkám, ani přísné kárání nic nepomáhalo. V takových chvílích bylo třeba dovolávati se jeho srdce, jeho víry, ale to nezklamalo. Jakmile ho matka napomenula, aby neurážel Pána Boha, uklidnil se brzy, postavil si oltáříček a vroucně se modlil před ním.

Obdivujíc zbožnost hochovu, dala jistá paní Jiřímu, tehdy sedmiletému, udělat u řeholnic v Bourbourgu úplný kněžský ornát. Matka mu dala udělat oltář přiměřeně veliký, neboť byla hrda a šťastna, že tak brzy jeví se známky jeho budoucího povolání. Jiří byl šťasten, když po prvé ornát oblekl a vážně i zbožně napodoboval obřady

mše svaté. Tak se mu to líbilo, že každý den v určitou hodinu svou mši sloužíval. Celá rodina musela býti přítomna a především se velmi uctivě chovati. Jiří byl celebrantem a kostelníkem zároveň. Bratr jeho Artur mu ministroval. Ale celebrant nebyl vždy spokojen s jeho výkony. Jiří přísně mu vytýkal jeho lehkovážnost a nedostatek pozornosti. Jestli ostatní vyrušovali, zarděl se Jiří, chvíli se zastavil, aby upozornil na nepořádek. Když to nepomohlo, opustil oltář, smuten a sklíčen svlekl roucha kněžská a naříkal, že se posmívají Pánu Bohu. Bylo třeba ho ujišťovat, že toho litují a že se polepší, až ho pohnuli, aby pokračoval v obřadech přerušených.

Již v té době bylo lze u Jiřího pozorovat zvláštní úctu Panny Marie. Ovšem v této rodině vybízelo vše k pobožnosti. Matka vzácná zařídila svůj život i domácnost jako horlivá křesťanka. Skoro ráno, než ostatní vstali, modlívala se hodinu. Když všem svým lidem přidělila práci, obcovala mši svaté, pokud jí to dovolily jiné povinnosti. Neboť jako osvěcená

křesťanka zanechávala ochotně pobožností, k nimž ji vábila její horlivost, jakmile se nedaly spojit s povinnostmi matky a hospodyně. Pak šla po práci, ve které ustávala toliko, když se společně modlili „Anděl Páně“, obědem rodinným a svým částečným zpytováním svědomí. Po večerním růženci s dítkami a čeledí klečela ještě dlouho před svým křížem.

Když později se přestěhovala do Moulle, v okrese Pas-de-Calais, kde zůstala až do smrti, každý den navštěvovala nejsvětější Svátost, čemuž věnovala přes hodinu.

Když přijímala do služby nového čeledína, předkládala mu podmínky, by přesně přicházel k ranní a večerní modlitbě, chodil v neděli na mši sv. neklel a neopíjel se. Od těchto požadavků neopouštěla; kdo je nechtěl plnit, toho nepřijala. Vypytovala se po vědomostech náboženských své čeledi; byla vynalézavá, aby je poučila, nezahanbujíc je. Tu vyptávala se v jejich přítomnosti dítek z katechismu, tu obracela opět hovor na věci náboženské a vysvětlovala pravdy víry

tak, že se to nezdálo úmyslným poučováním. V řečech a úsudcích byla vždy mírná a laskavá. Vůbec konala všechny ctnosti a děti její později jednomyslně potvrdily, že neviděly, že by matka jejich byla spáchala všední hřích.

Takový příklad a takové nauky rozhodovaly o srdci a mysli Jiřího, zanechavše dojem trvalý. Na konci života vzpomínaje na matku, řekl: „Kéž bych měl čtvrtý díl její svatosti! Kéž bych byl svatý jako ona, můj Bože!“

Brzy nadešla doba, kdy Jiřímu nestačilo vyučování učitelky, které Belangerová dítky své svěřila, aby je chránila před nebezpečím veřejných (nevěreckých) škol. Roku 1871 vstoupil jako chovanec do duchovní školy Saint-Bertin v Saint-Omer.

Hned první den napadla profesovi úcta a zbožnost, se kterou chlapec dělal kříž. Z toho usuzoval, že Jiří není obyčejným dítkem, a tento dojem zůstal mu po celý život. Brzy získal si vážnosti všech spolužákův i moci nad nimi. Byla to moc ctnosti.

Máme-li věřiti pozlámce, jeho rukou napsané, dal se jednou svěsti ku lži a matka se o tom dověděla. „Raději bych tě viděla mrtvého,“ řekla mu s bolestí, a na to slovo nezapomněl nikdy. Nepřipomíná-li živě na známý výrok Blanky kastilské, jejíž nám vypravuje její syn, svatý Ludvík: „Matka, která mne nade všecko milovala, řekla mi, kdybych byl na smrt nemocen a uzdraven byl jenom, kdybych se dopustil těžkého hříchu, že by mne raději nechala umřít, než by dopustila, bych těžce urazil svého Tvůrce“? Všecky svaté matky jsou si podobné. Ostatně byla v životě zbožného dítěte ojedinělou ona lež, které se jenom z jeho poznámky dovídáme. Bývalý jeho spolužák napsal: „Od roku 1872 byl již apoštolem dobra a jeho povolání duchovní se zřejmě ukazovalo.“

Dne 1. června 1873 přistoupil po prvé ke stolu Páně a 18. července téhož roku byl biřmován. Jako anděl přijal Tělo Páně; první přijímání bylo východištěm jeho budoucí svatosti. Od té doby rád přistupoval k sv. svátostem a vroucněji ctil Pannu Marii. Brzy

zvolili jej náměstkem starosty družiny, ale starosta vida se jím zahanbena, prosil nejednou, aby si úlohy zaměnili.

Třebas byl vážný a neměl záliby ve hře, přece každým dnem přibývalo mu vlivu na spolužáky. Jak pravili spolužáci, byla jediné jeho zbožnost zřídlem tohoto vlivu; neboť úspěch a pokrok ve studiích nepokračoval stejně se ctností. Měl sice vlohy, ale chápavost toliko průměrnou a paměť velmi slabou. To mu působilo obtíže ve studiích, kde právě tato schopnost jest velmi důležitá, takže zůstával za svými spolužáky.

Se soudností rozvínovaly se ostatní duševní vlastnosti teprve ve velkém semináři a zvláště v kázáních. Že neměl věrné paměti, bylo mu však při všem nemalou závadou.

Ještě více vlivu nabyl ve vyšším oddělení. Brzy stal se tu sakristánem, což obyčejně nejstarším svěřováno. S ohledem na jeho ctnosti nikdo se proti tomu neozval, ovšem všichni schvalovali tuto přednost jeho. Ne třeba uvádět, s jakou horlivostí, s jakou láskou Jiří se věnoval novým povin-

nostem. Dbal přesnosti a zbožnosti. Nikdo se neodvážil v jeho přítomnosti dělati nějakou neplechu, a chtěl-li kdo něco vyvésti, čekal, až Jiří se vzdálí za svými povinnostmi. Znali ho, že v té věci jest neoblomný. Ale právě proto byl neméně oblíben. Jeho ctnost byla tak upřímná, tak milá.

Od té doby klíčila v srdci jeho touha po dokonalosti, po apoštolské činnosti. Byl apoštolem všech pobožností ve svém okolí, a ctnost jeho vydávala vůni líbeznou. Bylo v něm již znáti svatého kněze, horlivého apoštola, dokonalého řeholníka.

Ale jednoho se nedostávalo této ranní ctnosti — utrpení. Jiří těšil se z pevného zdraví, třebaš propukal výbuchy své prudké, ke hněvu nakloněné povahy, jež řídly a konečně zmizely. Měl výborné vlastnosti, pro které ho všichni ctili a milovali. Srdce jeho plnila něžná láska a oddanost, jaká spojuje členy v pravdě křesťanské a svorné rodiny. Spoluzáci si ho vážili, učitelé byli mu oddáni, byl milován Bohem i lidmi. Ovšem zatemňovaly strasti nebe jeho duše; byl trápen

skrupulemi a zpověď mu byla velikou mukou. Často vrhl se k nohám zpovědníka úzkostliv, trápen a zapocen; ten však jej povzbudil, uklidnil a upokojil. A tak lze říci, že život se na něho usmíval.

Kdyby ho Bůh byl ukázal satanovi a jako o Jobovi byl řekl: „Spatřil-li's služebníka mého, jenž jest sprostný a upřímný, bojící se Boha a vystříhající se zlého?“, byl by zlý duch jako kdysi odpověděl: „Zdali se darmo bojí Boha? Zdaliž nezahrnul's ho dobrodiním?“

V mládí pro své ctnosti musel býti vytríben a upevněn; musel se osvědčiti ve zkoušce, protože ho Bůh povolal k svatosti.

V 15. roce dostal náhle bolení do nohy, takže musel zpět k matce a doma si lehnouti. Jednalo se o vřed, jenž byl bolestný a nebezpečný, protože byl hluboko zakořeněn v údě nemocném. Všecky prostředky neprospěly. Zlo se horšilo a šířilo. Bylo třeba obtížné a bolestné operace. Při vší zručnosti poranil chirurg nerv jeden, když prohlížel nohu. Od té doby staly se bolesti nesnesitelnými. Vřed se šířil uvnitř,

otrávil krev, i prsa byla ohrožena. Domnívali se, že tuberkulosa schvátí brzy nemocného.

Matka zarmoucená činila vše, aby mu ulehčila a jej zachránila; ale vše selhalo. V těchto dnech zkoušky jenom hluboká zbožnost udržovala nemocného. Všecky bolesti obětoval Pánu a modlil se ustavičně. Nejlehčí dotek působil mu hrozné bolesti. Když bylo třeba ho přeložit, prosil vždy o svůj růženec a ostatky, které mu jeho zbožná matka darovala. To byly jeho nemocnější opory.

Konečně prohlásili lékaři, že nemají naděje, že nemoc je vyléčitelná. Nyní se matka obrátila k pomoci nebeské, zvláště k Panně Marii, jejíž přímluvou sama před několika lety byla uzdravena z nebezpečné tyfové horečky. Prosila Matku Boží, aby jejímu synu jenom tehdy vyprosila zdraví, bude-li svatým knězem. Konána devítidenní pobožnost, jedna za druhou. Mnohým modlitbám doporučován byl nemocný. Několik známých osob putovalo se sestrami sv. Rodiny k bolestné Panně Marii do

Saint-Martin-au-Loert. Tamější farář Deseille, přítel rodiny Belangerové, spojil svoje modlitby s modlitbami poutníkův.

Dne 31. května, ve svátek Panny Marie nejsvětějšího Srdce, nemocnému ulevilo, a to tak náhle a neobyčejně, že dle výroků lékařů to bylo podivné. Jiří sám připisoval svoje uzdravení zázraku své nebeské matky. Uzdravení bylo úplné, že nebyl nemocen do čtyřicátého roku svého, třebaš byl prací přetížen a kajícně žil.

Obětní dary z vděčnosti zanesl Jiří sám do Saint-Martin-au-Loert. Sestra jeho Helena, která po několika nedělích vstoupila ke Karmelitkám, odevzdala obětní dary ve svatyni Panny Marie nejsv. Srdce v Issoudanu. Noha, jejíž žíla byla při operaci poraněna, zůstala ovšem navždy zkrácena. Svatý jinoch považoval to za novou pozornost své nebeské dobroditelky, která mu chtěla zanechat památku na její ochranu. Skutečně byla to trvalá zkouška, která neškodíc jeho apoštolátu, zvýšila jeho zásluhy a jej chránila před mnohým nebezpečenstvím.

Toto divné uzdravení bylo památnou událostí v životě Jiřího. Vtisklo duši jeho ráz rozhodující — ráz budoucí svatosti. Jeho vroucí úcta k Marii Panně rostla po této milosti způsobem neobyčejným. Při každé příležitosti hlásal, že jí děkuje za život a že jest slušno a spravedливо, když se jí zasvěcuje a jiné vybízí k její úctě. V kázání na začátku duchovních cvičení v koleji Saint-Bertin řekl později: „Trestu hodným bych byl, kdybych nemiloval Panny Marie, která na mně zázrak učinila. Když jsem měl 15 let, lékaři se vzdali naděje, že vyžiji. Brzy bylo třeba rakev objednávat, když mi dobrá matka řekla: „Všichni lékaři světa již nepomohou, ale Maria jest všemohoucí.“ Začali novenu k Panně Marii nejčistšího Srdce. Dne 30. května, předposlední den noveny, navštívili mne oba lékaři a prohlásili při odchodu, že moje smrt jest jenom otázkou času. Dne 31. května měl jsem zvláštní pocit a netrpělivě jsem očekával návštěvu domácího lékaře. Zjistil skutečně polepšení, ano v prsou úplné uzdravení. Rána, která hnisala po

týdny a všechny síly trávila, se zavřela v noci. Lékař přiznal, že věc nechápe. Když jsem ho za několik dní navštívil, abych mu poděkoval za jeho námahy, řekl mi: „Milý příteli, já jsem vás ne-vyléčil, nýbrž Panna Maria. Modlete se někdy za svého starého lékaře.“

Uzdravila mne tedy nejsvětější Panna, a proto mám jediné přání, jedinou snahu, bych jí získal lásku a úctu všech, všude hlásal její dobrotu a opakoval slovo sv. Bernarda: „Jí nikdo nadarmo nevzýval.“

Když se vrátil do koleje, nevy-padal Jiří tak silný jako dříve a noha zůstala zkrácena, ale jako Job přestáv zkoušku, byl zahrnován duchovním požehnáním a korunován ctností ryzí. Jako zlato v ohni se tříbí, tak i on jasnější a čistší vyšel z výhně utrpení.

Třeba však dodati, že v dlouhé této nemoci matka mu byla pravým andělem strážným, že prospívala nemálo úmyslům Božím tím, že ho podporovala, poučovala a naváděla, aby záslužně snášel svoje utrpení.

Brzy nadešla nová zkouška milujícíím srdcím matky i syna: odjezd

Heleny, něžně milované dcery a sestry do kláštera Karmelitek. Jako kdysi otec Abraham, tak přinesla ubohá matka sama obět na oltář obětní. Jako on líbala ruku Páně, která zasadila ránu srdci jejímu. Její odchod podobal se loučení matky, která své dítě líbá naposledy, dříve než se rakev zavře. Skutečně neočekávala shledání. Těž Jiří při vší radosti, že milovaná sestra Bohu se zasvěcuje, pociťoval bolestně loučení s ní. Ale dle příkladu zbožné matky, která byla duší rodiny, chválili a velebiti Boha za strasti i za slasti.

Ano, za žalosti i za radosti, neboť když Pán Bůh zkouší svoje přátele, aby je tříbil, zraky jejich obrátil k nebi a rozmnožoval jejich zásluhy, pak jim uděluje též útěchy, aby je v místě vyhnanství podporoval a povzbuzoval.

Největší útěchou zbožné matky bylo, že viděla, jak dívky její Pánu Bohu věrně slouží a krácejí po cestě dokonalosti. Tuto útěchu jí Pán Bůh dal v hojné míře. Ohlas toho nalézáme v proslově, jež měl Jiří jako diakon v dubnu 1884 v kostele v Moulle při sňatku sestry Eugenie: „Matko, když

Pán Bůh záhy tak bolestné oběti od tebe žádal, jež rány hluboké zasadily srdci manželky a matky, jakou náhradu ti poskytuje v tento šťastný den! Jakou korunu naděje a sladké útěchy ti vložil na hlavu! Vidím bratra, jenž tě neopustil, jako Jan po Kalvarii neopustil Marie; vidím sestru, která ochotně převzala úkol Marty, aby druhé ponechala úlohu Marie; třetí jako Rebeka skromně a cudně bude hospodařit u krbu manžela. My pak, nyní ještě levité a později kněží Páně, zvedáme ruce k nebesům, abychom vyprosili požehnání Všemohoucího na celou rodinu.“

Nemluví-li z těchto slov synových srdce matčino? Opravdu tato zbožná matka, jako matka sv. Bernarda, nějak svou vůli převedla do vůle synovy, svou duši vlila do jeho duše. Její největší radost, její nejsladší útěcha na konci tohoto oddílu života synova byla, že viděla svoje tužby a modlitby splněny v jeho ctnostech, v jeho horlivosti pro dobro, v jeho chování, jež všichni jako svaté označovali.

Bylo to především ovoce milosti, neméně též výsledek zbožných snah jinochových; ale nesvolala této milosti na něho matka svými modlitbami a utrpeními? Nevyvolala a nepodporovala-li tyto snahy svým příkladem a svými naukami?

Pravdu měl, kdo pověděl: „Čím se stal Jiří Belanger, za to děkuje po Bohu své matce.“

II. Jitřenka kněžství.

Kdo Jiřího poněkud znal, nepochyboval, že ho Pán Bůh k službě své povolal. Málo kdy bylo povolání zřejmější. Veliká náklonnost a vlohy k zbožnosti, veliké ctnosti, jednomyslný názor učitelů, přání matčino, vše ho pobádalo, by vstoupil do semináře. Jenom jednu překážku viděl, otázku, zda-li má potřebné ctnosti a schopnosti pro tak vznešené a svaté povolání. Tato obava byla o sobě důkazem hlasu Božího. Jeho zpovědník rozptýlil tyto obavy. Přes svůj neduh byl v září 1879 s radostí přijat do velikého semináře v Arrasu.

Matka trvala na tom, že ho oděného v roucho duchovní sama zavede do semináře. Mnozí se tomu usmívali a považovali tento krok aspoň za zbytečný. Osmnáctiletý jinoch již není dítkem a velcí seminaristé přicházejí bez matky. Ale Belangerové byl tento krok zároveň výkonem víry a velkomyslnosti k Bohu a naukou pro syna. Jako svou dceru na prahu kláštera sama Bohu obětovala, tak chtěla mu i sama přivést na důkaz, že svoluje k této úplné oddanosti. Dle příkladu Panny Marie obětující v chrámě a pod křížem svolovala v oběť svého dítěte, ať jsou následky jakékoliv. Jiří to pojímal takto a povzbuzen jsa příkladem matčíným, obětoval se Pánu Bohu úplně.

Vzorným byl v kolleji, vzorným byl ve velkém semináři od první hodiny. Jeho silná, snaživá duše zdomácněla v tomto vážném, přísném, sebraném okolí. Jako kněz často opakoval duším, kterým mluvil o velikých cílech ze života, heslo: „Age, quod agis!“ (Čiň dobře, cokoliv činíš!) Sám ho prováděl dokonale vstoupiv do semináře až do smrti.

Brzy vytušili jeho budoucí velikost. Hlavní rysy, které tohoto kněze šlechetného vyznačovaly, již nyní se jevily: touha obětovati se a umrtvěti, veliká horlivost pro zájmy Boží a spásu duší, hledání nadpřirozeného ve všech událostech, vroucí láska k Eucharistii a dojemná úcta k Panně Marii. Všecky tyto rysy rozvíjely a upevňovaly se stále více v té míře, jak seminář dokonával své dílo v této duši šlechetné.

Abychom podali správný a úplný obraz vzorného seminaristy, třeba dodat, že byl mužem rozjímání i činu, že pro oboje měl stejnou náklonnost a stejné vlohy, a dovedl je spojití v soulad. Jiří Belanger vedl život nazíravý a činný, jako málo kdo. Tak tomu bylo v době seminární i za činnosti kněžské a v stavu řeholním, jenž celek korunoval.

Kdyby byli dovolili Jiřímu, byl by se oddával neobyčejným kajícnostem. Jeho rádce duchovní přál sice této náklonnosti, jež nepocházela od těla a krve, ale držel ji v mezích rozumných. Mladý levita byl by rád nosil

roucho kající, byl by spal na holé zemi a byl by často se postil, jak to později skutečně činíval. Jest lépe, máme-li odnímat, nežli přidávat. Duchovnímu vůdci velkomyslného seminaristy bylo třeba jej zdržovat a mírnit jeho horlivost.

„Modlitby zdvojnásobit za posvěcení mého okolí a s tím spojovat velikého ducha obětavosti a kajícího.“ Tento rukou Jiřího do duchovního zápisníku napsaný úmysl tvoří část jeho životního plánu v semináři i v kněžství. Modliti se, umrtvovati se, avšak hlavně, abychom duše získali Bohu, to jest apoštolát nadpřirozený.

Až podnes apoštolské snahy nejsou řídky v seminářích. V tom smyslu vane vítr příznivý. V duchovních ústavách potkáváme často velkomyslná přání a snahy, jež opravňují k nejkrásnějším nadějím. Uchvacující jest zástup vyvolených mladíků, nadšených pro vznešené idey, všichni plní touhy pro duše se obětovati. Aby se uskutečnily tyto naděje, musejí kandidáti kněžství věrní zůstatí svaté věci, nesmějí holdovati naturalismu, veli-

kému zlu naší doby. Apoštolát může býti plodný jenom tehdy, když jest evangelický, to jest když spočívá na základě nadpřirozeném a užívá prostředků nadpřirozených.

Taková byla horlivost Jiřího Belangera. Zvláště se mu líbila slova Allemandova, zakladatele náboženských spolků ve Francii: „Horlivost nám musí vyssáti krev; ale marným by bylo duše pro Boha získávati, nepracujeme-li na vlastním posvěcení, abychom byli v rukou jeho hodným nástrojem. Království Boží v jiných zřídíme jenom když se dokonale všemu poddáme, co Pán Bůh po nás žádá? Ano nyní, jako vždy potřebuje horlivost zúrodňující rosy. Tato rosa jest osobní posvěcení, modlitba i oběť.“

U Belangera záležela oběť částečně v tom, že se nabízel k službám svému okolí, když bylo třeba snižoval se ze své úrovně k úrovni jiných. Horlivost vyssávala mu krev, podle rázného slova Allemandova, a tento výraz líbil se zvláště mladému seminaristovi, poněvadž vyjadřoval prudkost ohně, jenž ho šířal. Jeho vůdce duchovní mírnil

tento oheň a řídil jeho plameny, aby se mu nic neztratilo z jeho sil.

V písemných úvahách pokorného jinocha vysloveno toto napomenutí: „Mám-li příležitost některého spolužáka vésti k vyšší dokonalosti, musím to činiti s největší horlivostí, ale zachovávaje pravidla opatrnosti: musím hledět, bych získal jeho důvěru, obtěžování trpělivě snášel; varovat se, bych se nestal nepříjemným káraje, aniž bych vzbuzoval domněnku, že schvaluji chybu.“

Pak se ohražuje proti přirozené náklonnosti, která by se mohla vztahovati na věci nadpřirozené. „Nesmím se domnívati, že jenom o božských věcech třeba mluvit, jsme-li nadšeni pravou horlivostí. Často třeba se vesele účastnit nevinné zábavy; často též mlčeti a vyčkávati vhodné chvíle, aby promluvil několik slov povzbuzujících.“ A vraceje se na bod praktický a pro něho nutný, dodává: „Abychom získali důvěru jiných, třeba vždy veselou, a nikdy smutnou tvář ukazovat. Treba státi se vším všem, ale vždy jednati podle ducha Božího.“

P. Belanger tvářil se pro svou zbožnost, vnitřní sebranost, touhu po dokonalosti, snad i pro svou letoru obyčejně ne smutně, ale velmi vážně, což bylo věrným odleskem jeho duše. Lhostejné zábavy byly mu břemenem. Aby si otevřel srdce a je vedl k Bohu, bylo mu třeba přemáhati překážku. On ji přemohl. Podařilo se mu býti veselým a přívětivým, zvláště když se jednalo o spásu duší. Pravíme z v l á š t ě ; neb při takových příležitostech zářila skoro jeho tvář, a jevil zájem pro drobnosti nejmenší a nejnepatrnější. Ano někdy dovedl se smáti jako dítě. A to neznělo nuceně; u něho bylo vše přirozené a upřímné. Dle pravdy lze říci, že se nespokojil zdáním, nýbrž že skutečně stal se všem vším, aby je Bohu získal. Horlivost ho proměnila a dala mu zájem pro věci, které mu přirozeně byly lhostejny. Aby se povzbuzoval k této potřebné veselosti, opakovával si výrok P. Milléroda: „Smutný s v ě t e c jest též s m u t n ý m světce.“

Studoval přímo umění, jak získati duše. Psalt: „Třeba se učit, jak o

Bohu mluvit, dobré rady udílet a vše vyhledávat, čím bychom bližnímu pomohli k posvěcení. Radíval se s jinými, četl mnoho a psával poznámky, aby nic nezapomínal. Rád citoval slova P. Olivainta, jež odpovídaly jeho potřebám: „Největším pokušením jest pro začátečníky, že jsou přísní. Jaké neštěstí se nadělá nevhodnou přísností! Největší tajemství, duše obracet, záleží v tom, je nezdrcovat, nýbrž jim vrátit důvěru. Důvěra jest duchem Božím; ztráta odvahy pochází vždy od zlého ducha.“

Ale to nebylo jeho jediné, aneb oblíbené studium. Měl velmi správný úsudek, aby se nedal od podstatného odvrátit tím, co té doby bylo mu věci vedlejší. Ne jako učitel, ani jako apoštol vstoupil do semináře, ale jako pokorný žák. Věnoval se pln horlivosti studiu a věrně konal povinnosti stavu svého. Máme jeho sešity, plny poznámek a přehledů, důkazy, jak svědomitě sledoval přednášky učitelův.

Ale i při těchto studiích, které souhlasily s vzácnými vlastnostmi ducha, nevynikal nad svoje spolužáky

ani jako důmyslný filosof, ani jako důkladný bohoslovec. Přece však lze říci, že se rozvinuly v semináři jeho schopnosti, že dobře studoval. Jenom v zbožnosti a ctnosti ukázala se jeho převaha nesporně dle výroku všech, kteří ho tehdy znali. Nazývali ho skutečně světce semináře.

Církev chová ve svých pokladech nebeských tak různé a přehojné milosti, že není stavu, příležitosti, ba ani duše, jichž zvláštním potřebám by nevyhověla. Tuto hojnost a rozmanitost nalézáme v různých pobožnostech, jež podává svým dítkám podle jejich stavu a podle jejich potřeb.

Dvě pobožnosti sluší zvláště levitům a kněžím, jež v seminářích se pěstují: Úcta k nejsv. Svátosti, k velikému dílu a velikému daru kněžství a pobožnost k Panně Marii, kterou právem zovou Virgo sacerdos, kněžská Panna. Mezi úlohou Matky Boží a úkolem kněze jest opravdu překvapující podobnost. P. Belanger věnoval se oběma pobožnostem se vším ohněm své duše. Ti, kdož ho znali a slyšeli,

divili se od začátku jeho neobyčejné úctě Panny Marie. On sám nazýval sebe knězem Marie, právě tak ho bylo možno nazvati knězem Eucharistie.

Jeho úcta k nejsvětější Svátosti byla již dojemna v dětství, když matku doprovázel před svatostánek při každodenních návštěvách. Rostla v kolleji, když byl sakristánem; rozvinula se zvláště v semináři, kde vše připomíná Boha skrytého. Jak v jiných seminářích bylo i v Arrasu zavedeno ustavičné klanění nejsvětější Svátosti v době volné od jiných zaměstnání. Jiří Belanger nejpřesněji se dostavoval před svatostánkem. Ale to nestačilo jeho srdci láskou hořícímu. S dovolením představených umluvil se s některými přátely, že klanění i po čas zotavení zajistí a o svátcích po celý den. Rozkoší mu bylo, Pánu zjednati úctu co největší. Nad to byl sám vždy ochoten zastupovati ony, kteří nemohli přijíti.

Říkal: „Kdybychom věděli, že v tomto semináři jsou přítomni naši rodiče, a předpisy by nám dovolovaly toliko po několik minut je každý den

viděti, byli bychom tak necitelní otci aneb matce těch několik minut milého obcování odepříti? Naopak letěli bychom, a za žádnou cenu bychom nezkracovali ani o minutu jejich a naše štěstí. Nuže, tu máme více než otce a matku, máme svého Boha, jenž se pro nás stal člověkem, jenž se snížil až k způsobě chleba, aby prodléval vždy mezi námi. Spěchejme tedy jej navštěvovat!“

A tyto návštěvy zdály se mu ještě nedostatečné. Nejraději by se nebyl odloučil od oltáře a pracoval by před svatostánkem, jak to později činíval jako kněz. Poněvadž domácí pořádek mu to nedovoloval, obrátil aspoň stůl pracovní ke kapli, v duchu přemohl vzdálenost a překážky a udržoval se stále ve společnosti skrytého Boha; tuto cvičbu doporučoval svým přátelům.

Již tehdy ho naplňovala veliká myšlenka, eucharistického smiřování, a přičiňovala se, by seminaristé božskému Mistru dosti činili. Byl horlitem a duší všech pobožností k tomu účelu v semináři zavedených. Jeho

horlivost a jeho snahy se ještě zdvojily, když se stalo nějaké pohoršení, aneb pronásledování hrozilo.

Též jeho úcta k Panně Marii, k níž zbožná matka položila základ, rostla každým dnem. Jeho sešity studijní v semináři na první stránce mají věnování: „Naší milé Paní nejsvětějšího Srdce.“ Jí náležel s tělem i s duší. Ona mu život zachránila, on jí ho zasvětil úplně. K veliké lásce k Bohu eucharistickému a ku Královně nebeské družila se láska k duším. Dvojí vzývání v čele sešitu duchovních poznámek poskytuje pohled do jeho srdce: „Eucharistický Spasiteli, dej, ať ti získám milující ctitele. Ave Maria. Ježíš, Maria a duše.“

Tehdy papež Lev XIII., jenž právě zasedl na stolec Petrův, zaváděl na seminářích a universitách křesťanskou filosofii v duchu andělského učitele, sv. Tomáše Aquinského. Roku 1879 vydal všem biskupům encykliku „Aeterni patris“ o křesťanské filosofii, v níž praví: „Napomínáme vás důtklivě, abyste vzácné učení sv. Tomáše opět uplatňovali a co nejvíce šířili.“

Tato encyklika vzbudila zájem veliký pro scholastickou filosofii, která již v mnohých seminářích byla ve vážnosti. V srpnu 1880 vydané breve papežské, jež sv. Tomáše prohlásilo patronem katolických učilišť, upevnilo toto hnutí. „Mocí své nejvyšší autority prohlašujeme sv. Tomáše, andělského učitele, patronem universit, akademií, fakult, škol katolických a chceme, aby jako takový ode všech byl uznán, vážen a uctíván.“ Jak vhodná byla tato nařízení, jaká nebezpečí předvídala a před nimi chránila, vidíme nyní. Jak mnohý blud, jak mnohý odpad byl by zabráněn, kdyby všichni při vědeckých studiích sledovali cestu, vykázanou neomylným učitelem církve!

V krásné diecési Arasské dvojí toto slovo papežské našlo věrný ohlas. Začátkem jubileního roku 1881 byl založen pod jménem seminář sv. Tomáše zvláštní filosofický seminář. Již jméno svědčilo, odkud vzal svůj původ. Bylo zároveň zárukou ducha v něm vládnoucího. Od té doby museli seminaristé dva roky studovati

filosofii. Tato doba měla vystoupivším z malého semináře býti dobrou přípravou pro veliký, bohoslovecký seminář.

Aby v život uvedeno bylo nové zařízení, byli nejmladší studenti posláni do nového domu, aby druhý rok studovali filosofii. Belanger k nim náležel.

Professor dogmatiky ve velkém semináři, Albert Depotter, jmenován byl prvním superiorem u sv. Tomáše. Znal rodinu zbožného seminaristy. Sám ho viděl při práci v prvním roce ve velkém semináři, a věděl, jaký poklad svěřen byl jeho ochraně. Hned na začátku projevil Jiřímu důvěru, učinil ho sakristánem. S radostí se mladý levita věnoval povinnostem, které ho do styku přiváděly s oltářem a svatostánkem. Jeho touha, uctiti nejsv. Svátost ozdobou oltáře, byla často těžce zkoušena, když v této kapli vše scházelo. Pro svátky bylo třeba se utíkat do kostelů aneb do kathedrály. To bylo pro Jiřího příčinou veliké únavy, ale pro Ježíše mu nic nebylo obtížno. Nejraději zdobil svatostánek, zvláště jeho nitro. Tu by rád byl nahromadil všecky poklady, všecky klenoty.

Nejednou o této věci živě se rozhovořil se svými přátely. Ti mínili, že třeba nádhernou vnější ozdobou roznítit víru a zbožnost věřících. Jiří na věc jinak pohlížel. Nepopíraje důležitost dojmu na přítomné, kladl čest eucharistického Boha na přední místo, svatou hostii byl by rád uložil do zlata a drahokamů. K tomu ho pudilo jeho srdce milující, ale též jeho živá víra.

Pěkná romance nadepsaná „Rub nebe“, končí slovy: „Jestli rub nebe tak mile září, jak krásné bude jeho líce.“ Pro Jiřího Belangera byl vnějšek svatostánku jenom rubem jako básníkovi obloha byla rubem nebe. A třebas Pán Bůh viditelnou oblohu našemu oku tak divnou utvořil, přece mnohem větší krásy uschoval pro svoje nebe; právě tak přál si Jiří, nezanedbávaje rub svatostánku, pro líc použití, co našel drahocenného.

Jeden spolužák vyjádřil své dojmy o zbožném seminaristovi u sv. Tomáše následovně: „Pokora, prostota, neobyčejná zbožnost, přívětivost ke všem, úplné zapomenutí na sebe, duch

víry ve všech podrobnostech života, nadpřirozené ve všem, ohnivá horlivost pro dobré.“ Tento obraz zbožného levity hodí se na celou dobu přípravy pro kněžství.

Jeho pokroky v ctnosti a zbožnosti nebyly na úkor něžné lásce k rodině, zvláště k matce. Jest předsudkem světa, že zbožný život vysušuje srdce, a že lásku k Bohu nelze spojit s láskou k rodině, jakoby čtvrté přikázání desatera nebylo přikázáním Božím, jakoby toto přikázání týkalo se jenom nedokonalých, jakoby všechny obrazy božského Dítka, jak ručky své vine kolem krku matčina, nám nehlásaly lásku k matce.

Jistě chce Pán Bůh, jemuž za vše děkujeme, abychom milovali svou matku, svoje schopnosti, a vládli svým srdcem, vždyť žádá toliko naši lásku nejvyšší, a nikoliv lásku výhradní. Tyto oprávněné náklonnosti, jež Bůh stvořil a posvětil, jež nám jako povinnost uložil, přispívají k souladnému celku, jehož Tvůrce žádá od svých dětí jako hold, jenž tvoří pravou lásku křesťanskou, pravou lásku k

Bohu. „Kdo praví, že miluje Boha a nemiluje bližního, lhářem jest,“ řekl ten, jenž nejlépe pochopil božské Srdce. „Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého a bližního svého jako sebe; na těch dvou přikázáních závisí celý zákon,“ pravil sám Spasitel. Bližními rozumíme především ony, kterým děkujeme za život, a ony, kteří svazky krve s námi jsou spojeni. Jsou po Bohu první v řadě lásky. Pán Bůh sám jest původcem tohoto řádu, a Boha by nectil, kdo by nešetřil tohoto řádu, nýbrž ho ničil.

Bezpochyby jsou duše, kterými Pán Bůh již na tomto světě chce dokonale a výhradně vládnouti, ale i pro tyto vyvolené nepřevrací stávajícího pořádku. Jestli nepřetrhnuv svazky srdce, neodporuje čtvrtému přikázání, většině lidí řekl: „Opustí otce a matku a přidrží se ženy své,“ mohl právě tak dobře říci některým: „Poslyš, dcero, a viz a nakloň ucha svého, a zapomeň na lid svůj a na dům otce svého a požádáť král krásy tvé, neboť on jest Pán Bůh tvůj.“ Tvrdý zákon rozloučení platí pro všechny lidi na zemi, ale

rozloučiti se neznamená trhati zákonité svazky srdce. Zkušenost učí, že tyto svazky v drsné lázni rozloučení z lásky k Bohu čerpají nové síly, tak že se stávají jemnější a vroucnější.

Láska Jiřího k rodině se nemění, ale rozmnožila. S velikou radostí očekával prázdniny, a nikdy neopouštěl rodiny bez slzí, když nadešel čas návratu do semináře. List ze dne 10. října 1881 psaný strýci v Looberghe, jenž místo otce zastával, ukazuje nám tuto stránku jeho srdce. „Jakmile pozdravím milou matku a bratry i sestry, přijdu spěšným krokem do Looberghe, abych ještě jednou požíval sladkého štěstí, jehož se mi o prázdninách často dostalo. Dříve než jsem začal duchovní cvičení, psal jsem milé rodině do Moule, že teskním po ní. Nebudeš se diviti, řeknu-li Ti totéž. Trpěl jsem mnoho a posud trpím při myšlence, že dlouhé měsíce musím býti odloučen od svých milých. Po Bohu náležejí nejvroucnější city mého srdce vždy mé rodině. Odloučení od ní mne vždy hluboce raní, a potřebuji delší čas, abych ránu vyléčil. Sedaje za dlouhých

zimních večerů sám ve světničce, v duchu zalétnu mezi vás. Snad mi vítr donese ohlas chvalozpěvů, jež společně pějete Panně Marii. Jindy, když půjdu na venkov, představím si, že jsem na cestě do Pitgamu, a když mi studie volnou ponechají chvíli, na příklad o svátcích, použiji jich, abych Vás ubezpečil, že na Vás velmi často myslím a že každý den Vaše milované jméno vkládám do srdce Ježíšova.“

Jistě by nikdo netušil pod vážným, skoro přísným zevnějškem Jiřího srdce tak měkké, laskavé. A výraz jeho citů neupřilišuje, neboť upřímně dodává: „Dal jsem ti prostě čísti ve svém srdci, co se v něm děje od mého návratu.“

I spolužáky v semináři miloval vroucně. Jeho měkké srdce a něžná mysl mu působila často trýzeň, neboť jest pravdou, že milovati na zemi znamená trpěti. „Jenom Tebe milovati, o Ježíši, a bližního milovati pro Tebe, to jest jediným prostředkem, abychom byli šťastni při všech strastech a loučeních tohoto světa. Ti, které miluje-

me, opouštějí nás, aby vešli do nebe, a jestli jsme je nemilovali pro Tebe, běda, jaká žalost. Aneb ti, kteří nás milovali aneb se zdáli nás milovati, odcházejí od nás, a jestli jsme Tebe nezískali jako přítele, cítíme se opuštěnými a bolest plní duše a odvaha mizí. O Ježíši, kéž bych jenom Tebe miloval a na tom pracoval, bych Ti získal lásku jiných.“ Z těchto slov mluví veliká zkušenost v utrpeních. Jak by byla daleka takového srdce? Jiří Belanger byl pravým synem své matky.

V říjnu 1881 vrátil se do bohosloveckého semináře a rozmnožil se vliv, jež ctnosti jeho získaly již v prvním roce. Ostatně se neobmezovaly na srdce jeho strasti. Časté neuralgie trápily ubohou hlavu, a studie mu působily mnohou trpkou chvíli. Zvláště zkoušky mu byly opravdovou mukou. Sklíčen a pln nedůvěry v sebe, s úzkostí hleděl vstříc zkouškám a když předstupoval před professory, zaraženost ochromila část jeho schopností. Přece jeho výkony nikdy nebyly uznány za nedostatečné. Ale úspěch neodpovídal svědomité práci.

Vždy se modlitbou připravoval na zkoušku, a v rozhodné chvíli nosíval u sebe sošku sv. Josefa, což doporučoval i svým přátelům. Ještě větší zkouškou byla mu první kázání v semináři. Ale to vše bylo v jeho očích toliko příležitostí, aby se cvičil v pokoře a oddal se úplně Pánu Bohu.

Brzy po návratu do bohosloveckého semináře, v únoru 1882 dostal nového superiora, v osobě šlechetného kněze, jenž Jiřímu byl otcem v koleji Saint-Bertin, jej od dětství pozoroval a tudíž znal jeho ctnosti. Jakmile přišel, zvolil si Jiřího Belangera svým sakristánem; tím se stal zároveň i jakýmsi prostředníkem mezi seminaristy a superiorem. Rád totiž poutal k sobě omilostněného seminaristu, jehož jako syna miloval a jako světce ctil. Ku svému povzbuzení i k útěše milého sakristána, vybízel ho, aby se s ním modlíval hodinky. To bylo pro Jiřího dvojí radostí — pro srdce i duši zároveň. Ale i úlevu tělesnou mu přinesl nový úřad. Býval v přízemí a nemusel stoupat po schodech, což mu bylo námahou pro chorou nohu.

Mezitím nadešla doba velikých milostí. Dne 22. května 1880 dostal Jiří tonsuru. Jak se radoval a zbožný byl, netřeba uváděti. V červnu 1882 začala řada vlastních svěcení. Třebas mu byly pramenem milosti a vděčnosti, přece byly též příčinou mnohých nepokojů. Jeho až skrupulosní svědomitost připravovala mu často strastné muky. Jeho vůdce duchovní musel ho upokojoval a uklidňovat. Ale našel též dokonalou poslušnost u zbožného žáka svého. Každá stránka duchovního sešitu svědčí o upřímné snaze dostat se k důvěře, k níž byl napomínán. Obsahuje celou řadu zásad a nauk, které sám sobě kázal: „Nedůvěra jest trestná, protože Pána Ježíše nějak zbavuje moci a dobroty. Často se domýslíme, že jsme důvěru složili v Boha, třebas jenom na sebe spoléháme, a když slabá budova pýchy při nejmenším nárazu se chvěje, zdá se nám, že je vše ztraceno.“ — „Důvěra mých služebníků jest mi tak milá,“ řekl Pán jednou věrné duši, „že bych zkoušky jejich prodloužil, abych jí mohl požívat, ale zároveň

dojímá mne tou měrou, že neváhám jim přispěti.“ — „Nedůvěra vidí všude přeludy, z Boha činí přízrak.“ — „Kdyby Pán Ježíš byl chtěl jenom andělům dovoliti, blížiti se k jeho stolu, byl by zůstal v nebi.“ — „Můj Bůh ví vše. Můj Bůh může vše, můj Bůh mne miluje. Ať přijde cokoliv, fiat, staň se!“

Podářilo se mu tyto zásady přenést do ducha i do života, takže zmizely pomalu pochybnosti, a zůstala něžná svědomitost.

Milostí každého svěcení dostalo se mu měrou neobyčejnou. S pomocí Boží a jeho součinností rozvíjely se a ukazovaly se ve výkonech posvátných v době seminární a v životě kněžském. Napsalť: „Ostiář (vrátný) střeží Boha eucharistického a pečuje, aby nehodný nevšel na místo svaté. S tvou milostí, ó Ježíši, budu tvým osobním strážcem, a jestli mne povinnost od tebe oddálí, aspoň v duchu s tebou spojen zůstanu po všechny chvíle dne i noci. Nabízím se ti za oběť, abych milost zjednal hříšníkům a aby tito nešťastní, kteří tě posud

uráželi, od nynějška tě z celého srdce milovali a chválili.“

V pozdějších letech jako vojenský duchovní správce ukázal se jako věrný vrátný Pána Boha v kapli. Zdobil ji sám pln jsa lásky a bděl horlivě nad tím, by se vše důstojně v ní konalo. Když ministr vojenství ji zavřel a biskup Dennel mu r. 1891 dal dovolení, nejsv. Svátost přechovávati v nové, skromné kapli, prohlásil s rozhodností, na kterou biskup nikdy nezapomněl: „Nejsvětější Svátost bude v tomto oratoriu velmi uctívána. Co se mne týká, slibuji, že budu dobře na stráži.“ Že dostál slovu, později uvidíme. To byly ctnosti dobrého ostiáře, jež tehdy a vždy se ukazovaly.

S jakou věrností zachovával a rozvíjel milost svěcení lektora! Jeho předsevzetí zní: „S tvou milostí, ó Ježíši, chci Písmo svaté milovati a každý den rozjímati, abych lásku k tvému zákonu vštípil duším, které mi později svěříš. Rovněž chci s opravdovou horlivostí studovati bohosloví, které jest často jenom vysvětlením Písma svatého.“ Důkaz jeho lásky

k svatým knihám a božským pravdám nalézáme v pozůstalých sešitech, které jsou plny vysvětlivek k evangeliu sv. Jana; v jeho kázáních, v nichž výroky Písma sv. zaujímají přední místo, a ve zvyku při spaní míti pod hlavou Nový zákon.

Na knězi, v jakémkoli věku je, poznáme, byl-li dobrým ostiářem, lektorem a akolytou. Nedbá-li čistoty a ozdoby svatyně, studia Písma sv., kázání a péče o duše svěřené, jest to smutným, ale zřejmým, ba neomylným důkazem způsobu a smýšlení, se kterým přijal nižší svěcení.

U Jiřího Belangera ukazoval se právě opak toho. Duch víry pronikající celou jeho bytost, byl jen rozvinutými zárodky, jež různými svěceními vloženy byly do úrodné a podivně připravené země jeho duše. Pravíme p o d i v n ě p ř i p r a v e n é: důkazem toho jsou úvahy a úmysly, jež mu vnuklo každé svaté svěcení. Když přijal obě nižší svěcení, napsal: „Nedovolím duchu zlému, by se zmocnil mého srdce, abych ho tím snadněji vypuzoval ze srdcí svých bratří. Můj

Ježíši, dej mi velikou lásku k čistotě a bezmeznou velkomyslnost v obětech, jichž ode mne žádáš.“ Jeho úmysly jako akolythy znějí: „Akolyth má býti světlem v církvi. S tvou milostí, o Ježíši, nechci býti nikomu příčinou pohoršení. Vynasnažím se co nejdokonalější zbožností a pracovitostí všem dávatí dobrý příklad.“

Po celý svůj život byl P. Jiří Belanger podivuhodným exorcistou a dokonalým akolythou. Vedl dobrý, úspěšný boj proti zlému duchu. Málo kdo tolik jako on působil a pracoval, aby království zlého ducha vyhubil ve své duši i v duších jiných. Právě tak byl světlem, a sice zářícím světlem všem, s nimiž obcoval.

Jeho přítel psal: „Znal a obdivoval jsem pana Belangera ve velkém semináři. Co mne od začátku k němu vábilo, bylo jeho vážné, skromné chování, jež úctu vzbuzovalo u všech seminaristů. Byl jsem tak šťasten k němu se přiblížiti, a ještě dnes po dvaceti letech vzpomínka na něho působí mocně a spasitelně na mou duši.“ Když Pánu Bohu počet kladl o darech příja-

tých, slyšel bezpochyby chválu vzdávanou dobrému a věrnému služebníkovi, neboť hřivny přinesly ovoce v jeho ruku.

Když nadešla doba vyšších svěcení, zalekla mladého levitu myšlenka na jeho nehodnost a jeho nedokonalost, a bylo třeba vší autority jeho vůdce duchovního, aby neodstupoval. Jeho tehdejší stav duše ukazují nám rady, které později mladému bohoslovcovi udělil na jeho prosby. Jednalo se o to, předejít povolání k podjáhenství, a příležitost zdála se sama naskytovat. Zbožný kněz odpověděl: „Podstatným při této vážné otázce jest, že u Vás není přirozené snahy po tom. Jediné přání ať Vás vede, Bohu větší čest a slávu zjednat, a to se jistě stane slibem čistoty a modlitbou brevíře, chce-li Vás Bůh míti podjáhnem. Přeji Vám, byste žádal od svého zpovědníka více než o dovolení, o vybídnutí ku svěcení. Jestli on Vás k tomu kroku pobádá, pak jest to Bůh, jenž Vás pobízí; zmužile jděte ku předu; bez váhání, bez výhrady se odevzdejte Pánu a řekněte mu, že jenom na něho spoléháte.“

Takové bylo jeho chování v této důležité chvíli jeho života. Po různých námitkách poslechl svého vůdce duchovního. Ale aby se lépe připravil, zvolil si vzor. Již dlouho cítil tajnou náklonnost ku zvláštní úctě apoštola Jana. Nebyl-li miláčkem Ježíšovým, druhým synem Marie a apoštolem čistoty? Když se blížilo podjáhenství, svěřil se tomu, do jehož šlépějí chtěl vkročiti, jemuž záviděl jeho dojemné přednosti a zvláště jeho ctnosti.

Dne 25. července 1883 zasvětil se navždy Pánu. Při této příležitosti napsal si: „Podjáhen skládá slib ustavičné čistoty a zavazuje se ku každodenní modlitbě breviře. S Tvou milostí, o Ježíši, s Tvým přispěním o Maria, budu celý život čist na těle, srdci i duši, a abych dosáhl této dokonalé čistoty, budu se vždy s láskou a úctou modliti hodinky.“ Pak se obrací k tomu, jehož si zvolil za vzor, a prosí vroucně: „Svatý Jene, příteli Ježíšův a synu Marie, vypros mi svou lásku k čistotě a žádej Ježíše, aby též i mně udělil, co tobě dal, své božské Srdce a svou svatou Matku !“

Ano, svatou Matku Boží! Do jejích rukou chtěl slib čistoty složit. „Složte slib čistoty do rukou Panny Marie,“ radil mladému levitovi v předvečer tohoto svěcení rozhodujícího pro život, „a učiňte tuto Pannu nad pannami strážkyní svého srdce, v němž nyní nové lilie smějí růsti.“ V těchto slovech projevil, o co sám prosil.

Od té doby vždy více vystupovala jeho úcta k sv. Janu, miláčku Páně. Byla mu toliko novou způsobou jeho lásky k svaté Panně. Skutečně byl mu Jan druhým synem Marie. V něm hledá ohlas její slov, s ním a jak on chce milovati Marii. Znova začíná studovati jeho evangelium a slovo za slovem vysvětlovati. Jej si zvolil za vůdce a učitele. Na první stránku svých sešitů napsal celou modlitbu z hodiniek sv. Jana a připojil vzývání: „Svatý Jene, oroduj za nás!“ Když později chtěl stručně označiti, jaké místo chce dáti Marii ve svém příbytku, ve svém díle i ve svém srdci, zvolil si slova sv. Jana, v nichž shrnul, čím byl Matce Ježíšově: „Od té chvíle přijal ji ten učeník k sobě.“ (Jan 19,

27.) Tato slova miloval a rozjímal, obracel je na sebe, měl je před očima, učinil je svým heslem nejmilejším.

Téhož roku, dne 22. prosince 1883 byl Jiří posvěcen na jáhna. Chápal celou důležitost tohoto posledního kroku před svěcením na kněze, ale zvláště ho dojala udělená moc dotýkati se nejsvětější Svátosti a ji vystavovati.

Pro každého levitu znamená svěcení radost, radost nad milostí přijatou, často též radost, že se končí doba přípravná. Tento poslední pocit, zdá se, byl cizím našemu zbožnému seminaristovi. Před každým svěcením i po něm jediná myšlenka ovládala jeho ducha, jediný pocit plnil jeho srdce: žasnutí, zmatek a radost nad velikými milostmi, Bohem udělenými, zvláště nad mocí mu propůjčenou. Večer v jáhenství o 6. hod. napsal: „Od několika hodin jsem jáhnem a po několika měsících budu míti poprvé štěstí, Tebe, o Ježíši, nositi v rukách nehodných. Ty žádáš ode mne, abych se stále s Tebou obětoval. Ano, umiňuji si, že svou sebelásku v oběť při-

nesu, svou smyslnost umrtvím, a svou povahu změním, bych byl stále vesel a přívětiv!“ Téhož večera o 9. hod. napsal: „O Ježíši, jehož jsem poprvé v rukou nesl, o Maria, které jsem se znovu zasvětil, přijměte obět mého života, který s vaší milostí chci proměnit v život lásky a oběti.“

Tři dni později, o vánocích, nové radosti eucharistické, nová díkůčinění. „Dnes jsem měl štěstí při půlnoční mši sv. jako jáhen a při denní mši jako podjáhen přisluhovati. Jakou milost jsi, můj Bože, dítěti svému udělil od několika hodin! Díky, díky! Jako Maria v noci vánoční jsem Tě vzal do svých rukou a svým bratřím vystavil, aby se mu klaněli. Jak pomáhal Josef tvé svaté matce při péči o Tebe, tak jsem směl pomáhati knězi, jenž u oltáře nějak Tvou matku představuje, a s anděly v noci narození směl jsem též ve svatém evangeliu hlásati pokoj a spásu. Ještě jednou díky! Jak trpím, Bože eucharistický, vida, že tak málo jsi milován. Vezmi mne do malého svatostánku svého, abych Tě miloval a odvracel šípy,

které na Tebe metají tak mnozí, kteří Tě nenávidí!“

O Třech králích opět hlas lásky a vděčnosti. „Dnes ráno byl jsem tak šťasten, přisluhovati jako jáhen. Díky Tobě, o Ježíši. Rozhodl jsem se, že se obrátím, že Ti nic neodepřu. S vaší milostí, o Ježíši a Maria, má býti můj život životem oběti, modlitby, oddanosti pro vaši čest a spásu duší.“

Po svěcení jáhenském vzmáhala se ještě jeho úcta k nejsvětější Svátosti a k Panně Marii. Jeden spolubratr jeho vypravuje: „Když klečel před svato-
stánkem, zdál se viděti očima božského zajatce, s takovou pokorou a vroucností byly zraky jeho tam upřeny. Jeho největší radostí bylo, přisluhovati knězi u oltáře, a často mluvil mi o štěstí, jaké pociťoval, když jako jáhen měl nařízeno vystaviti k úctě nejsv. Svátost buď v seminární kapli aneb v katedrále. Jednou zanesl superior velikého semináře svaté přijímání nemocnému žáku, jenž býval v rodině. Jiří jej doprovázel a nesl pak v burse korporale. „Pomyslete si, jaké štěstí, jaká čest,“ řekl později, „snad byly

na korporali konsekrované částechky, a já jsem nesl našeho Pána, jak jej nosívali Maria a Josef.“

Zbožný jinoch užíval všech prostředkův, aby svou lásku k Bohu předváděl do srdcí svých přátel. „Psávali jsme si o prázdninách,“ vypravoval jeho přítel, „a jest mi do pláče nad tím, že neschoval jsem si jeho dopisy. Domluvili jsme se, že na začátek listů svých napíšeme prosté slovo: „Adoremus!“ (Klanějme se.) Této úmluvě zůstali jsme věrni až Jiří Belanger v posledních letech života slovo to nahradil heslem „Ave Maria!“ „Hluboký dojem na mne učinilo viděti, v jaké ošklivosti má hřích, jak se snaží smiřovati urážky Pána Boha. Prosil mne, abych se k tomu účelu s ním spojil, a poznačil mi na každý den týdne předmět smíření. Pro neděli: rouhání a zanedbávání mše svaté; pak pro všední dny: naše osobní hříchy, hříchy našich rodin, špatné spisy a řeči, hříchy proti nejvyšší Svátosti, proti kříži a proti Panně Marii. Následuje příkladu jeho, navykl jsem si, kolikráte jsem se

v noci probudil, říkati slovo: Adoremus! „V noci,“ říkával mi, „nikdo v našem okolí se neklaní Spasiteli, jenž bdí a za nás se modlí. Čiňme my to, když se probudíme!“ A přes den, přiznal se mi, ani čtvrt hodiny neminulo, aby srdcem a ústy se nemodlil: Adoremus! Považoval to za veliké štěstí, že mše svatá ustavičně ve dne v noci se slouží na zemi.“ „S touto pobožností byla úcta Panny Marie v jeho srdci vroucně spojena. Myslím, že jsem ani v semináři ani později neviděl ho bez růžence v ruce.“ Toto líčení podává věrně dojmy, jaké činil na všechny učitele a spolužáky.

Ale nejen ti, mezi nimiž žil, žasli nad jeho ctnostmi a zbožností, nýbrž všichni, kteří ho náhodou, chvilku jen viděli.

V Arrasu jest klášter Klarisek, jenž později důležitým jest v dílech Jiřího Belangera. R. 1884 poprvé přišel do styku s touto horlivou družinou. Vnější kapli klášterní opravovali, tak z nouze nějaký čas sloužena mše svatá uvnitř klausury. Superior velkého semináře a zároveň superior

Klarisek, přišel tam několikrát za tím účelem, provázen jsa svým mladým sakristánem. Důvěrně řekl řeholnicím: „Přivádím vám tu malého světce. Ujišťuji vás, že jest světcem.“ Řeholnice jedna pak psala: „O tom jsme se brzy přesvědčily. Neobyčejná sebranost mladého jáhna, jeho andělská skromnost, tiché, milé chování, nenucená prostota byly nám dostatečnými důkazy. Pohled na něho učinil hluboký dojem na celý klášter. Od té doby začaly jsme se modliti za něho a zajímati se o něho.“

Mladému jáhnu, jenž snil toliko o obětech a dokonalosti, zalíbilo se v této oase Pána Boha. Svátkem bylo pro něho, když se mohl modliti ve skromné kapli, na blízku zbožných duší oddaných modlitbě a kajicnosti. Zvláště si zachoval památku na Boží Tělo, které v tomto roce uvnitř kláštera slaveno bylo. Ráno sloužil při mši svaté superiorovi, ano dovolili mu býti při duchovním poučení superiora k řeholnicím, neobyčejná přízeň, za kterou děkoval jenom své zbožnosti: „Jenom že jsme měly tak vysoký po-

jem o jeho svatosti, mohly jsme mu dáti k tomu dovolení,“ řekla později představená. Při průvodě konaném v zahradě, byl Jiří jáhnem a konal vše s tak nebeskou zbožností, že všechny sestry se tím povzbudily. Ještě po dvaceti letech se dojem tento živý zachoval v paměti účastníků. Jak zde, tak bylo tomu všudy, kde konal funkce jáhna.

V dubnu téhož roku, jak již zmíněno, mluvil při sňatku své sestry Eugenie. Všichni, kteří ho slyšeli, byli dojati touto řečí, která svědčila o jeho víře, nadpřirozeném smýšlení, jeho lásce k Bohu, ale též o jeho něžné lásce k rodině, zkrátka ukázala jeho srdce i ducha. Začal: Milé sestry, pochválen buď Pán Bůh za to, že chtěl, abych k vám promluvil první slova ve jménu církve pronesená. Když biskup vašeho bratra světil na jáhna římské církve, udělil mu moc hlásati slovo Boží, a Pán Ježíš, jehož milosrdenství jest neskončené, dovoluje, abych byl první, jenž vám přeje štěstí k novému životu, jenž se vám otvírá. Co mohu lepšího učiniti než opakovati,

nejmilejší přání jáhnovo!: Dominus vobiscum! Pán s vámi!“ A při dojemném výkladu těchto dvou slov nechává mluvit celé své srdce. Jest ovšem služebníkem Božím, jenž by se rád toliko záležitostmi Otce nebeského obíral, ale něžná láska bratra a syna nechce se dáti zatlačiti.

„Pán budiž s vámi u vašeho krbu právě založeného, On budiž vaším hostem, vaším přítelem. Všude vypuzují božského Spasitele, vy jej přijměte pod svou střechu. Kéž vaše domácnost jest svatyní, kde Pán rád přebývá. Ráno a večer ať vystupuje kadidlo modlitby k trůnu Božímu. Kéž u vás bude přijat chudý jako přítel a nešťastný jako bratr!“ Pak se obrátil k nebes Královně, na kterou jako služebník její nezapomínal po celý život při žádné příležitosti: „(O Maria, která miluješ ony, kteří tebe milují, ty víš, že obě tyto duše, které právě spojil Pán Ježíš, tobě věnovaly svou lásku a svou důvěru. Prosím tě, žehnej mým milým sestrám! Buď jim vždy na blízku, abys posvěcovala jejich radosti, mírnila jejich bolesti, a

je hodnými učinila krásného povolání, jež sobě vyvolily!“

Již v srdci třiaadvacetiletého mladíka cítil onu lásku k Panně Marii, která se stále rozvíjela, celý život jeho plnila a zúrodnovala a jeho smrti udělila tak nadpřirozenou krásu.

Z lásky k Panně Marii byl ochoten v posledních prázdninách seminárních kázati ve své farnosti o svátku Nanebevzetí Panny Marie. Jako vždy, když veřejně se ujímal slova, nepřednášel toliko myšlenky svoje aneb jiných bohoslovců, nýbrž mluvil srdcem. V tom bylo tajemství jeho úspěchův u duší. Již po prvních slovech přilnuli k sobě kazatel a posluchači.

„Vystupuje poprvé na kazatelnu,“ řekl svým krajanům, „nemohu si odepřít, vám otevřítí celé své srdce. Především vás ubezpečuji, že za velké štěstí považuji, vám, které tak vroucně miluji, věnovati prvotiny slova Božího, jež odtud světu hlásati budu. Rovněž vám z toho srdce děkuji za modlitby, které jste k nebi vysílali, když jsem přijímal různá svatá svěcení, jež vedou ke kněžství,“ Pak vzpo-

míná těch, kteří na věčnost odešli, a slibuje, že na ně i na živé pamatovati bude při oběti mše svaté. Rád by jim požehnal, ale „poněvadž nemám k tomu moci, která jenom kněžím jest vyhrazena, prosím naši Matičku nebeskou, aby to místo mne učinila a vás zahrnula svou milostí a láskou.“ Pochopitelně, že po těchto srdečných slovech duše se mu otvíraly. Mladý jáhen mluvil jen o Marii a Francii, byl jist, že u všech nalezne ohlas. celé kázání bylo ostatně výronem jeho citů vnitřních. „O Francie,“ zvolal, „na hoře posvátné viděla's plynouti slzy Panny Marie! Dobrá Matka plakala nad utrpeními, jaká ti hrozí pro tvoje zločiny. Kdybys slyšela její mateřské výstrahy; kdybys kajicně volala o pomoc, osvobozena bys byla od svých nepřátel, kteří chtějí tvé neštěstí a tvou záhubu, opět bys Marii byla zachráněna.“ Připomíná zvláště rodičům výstrahy a hrozby svaté hory. Uvádí příčiny trestů: znesvěcování neděle a rouhání. Pak napomíná posluchače, aby se horlivě modlili, zvláště růženec, a Kristu opět vyhradili

čestné místo všude, jaké mu náleží, aby byl opět králem Francie. Zakončil: „Modliti se a jednati jsou dvě veliké povinnosti nynější doby.“

Při prvním kázání ukazuje se budoucí kněz, a tušíme již veliké myšlenky, které se vždy více u něho uplatňují a jeho činnosti i jeho životu svůj ráz vtiskují. Jedna myšlenka se ho úplně měla zmocniti. První pobídku k tomu dostal při konferenci v semináři z úst P. Lukáše Championniera, člena kongregace sv. Vincence z Paula, výborného apoštola vojínů, do jehož šlépějí Jiří Belanger měl později sám vstoupiti. Při líčení duchovní opuštěnosti našich vojákův a dobré vůle i velkomyslnosti, u nich nalezené, roznítil se dosud neznámý plamen v jeho srdci, plamen, jenž již neměl uhasnouti. Šířil nejen teplo, ale i světlo; dalť mu tušiti, k jakému apoštolátu ho ustanovil Pán Bůh. Ano, ukázal mu i cestu k životu dokonalému, jenž měl korunovati jeho apoštolát, a uskutečniti dvojí ideál, pro nějž byl stvořen.

Ale dříve, než se dal na tuto cestu, jež mu stále jasnější se stávala, bylo

třeba učinit poslední přípravy. Pán Bůh dopustil, že pro něho trvaly déle než obyčejně. „Byl jsem dvě léta jáhnem,“ psal později, „mohl jsem o rok býti dříve knězem, kdybych byl učinil krok, k němuž mne můj zpovědník nevybízel. Účinnost svého úřadu jsem vždy připisoval této oběti, kterou mi Pán Bůh uložil, neboť Pán Bůh mluví skrze zpovědníka.“ Poslouchati zástupce Božího bylo jeho prvním pravidlem, jeho jedinou jistotou. Sam však přiznával, že to byla veliká obět, neboť studia bohoslovná ukončil a podle zvyku musel seminář opustit. Bez milosti kněžské opustit seminář bylo krutou bolestí. Pak ho pojala veliká obava o květ života nadpřirozeného, jež tak pečlivě ošetřoval. V tomto příznivém ovzduší rozvíjel se divně, a myšlenka, ne že by uvadl, ale že by v rozvoji byl zadržán, byla srdci jeho nesnesitelnou. Nejednou slyšel slova málo povzbuzující: „Seminář jest doba krásných illusí, později od nich třeba upustit.“ Pro tuto silnou, sebranou duši byla zbožnost vždycky věcí přesvědčení, a

ne cítu. Cesta k apoštolátu a k nebi jevila se mu vždy ve světle evangelia jako stezka úzká, trnitá. Toužil po tom, by vzal kříž na sebe a následoval Spasitele. Jakého zklamání měl se tudíž obávati? Jeho nepokoj byl úplně jiného druhu.

Jemu nestačilo zůstatí po celý život dobrým seminaristou, on toužil po dokonalosti. Ale jako všechny Bohem osvícené duše byl si dobře vědom své slabosti, stupeň ctnosti, jehož dosáhl, nebyl ničím v jeho očích. Byl by činil pokroky mimo semináře? Byl by uspokojil svou touhu po dokonalosti? Umínil si poslední dva dny před výstupem konati malé duchovní cvičení, a při tom vypracovati rozvrh, jenž měl býti jeho válečným plánem. Napřed položil zásadu základní, jež ho okouzila. „Jsem na světě,“ píše dne 10. července 1884, „abych Boha poznal, chválil, miloval a jemu sloužil a tím došel života věčného.“ Pak probírá každé slovo této zásady veliké a pohlíží v paprscích čisté lásky stálý předmět svých přání, hlavní náklonnost svého ducha i srdce.

„Před svatostánkem poznám Pána Boha. Též v každodenním vážném rozjímání evangelia svatá osoba Páně zřejmou mi bude. O Ježíši, otevři mi své božské Srdce, dej mi poznati svého Otce, dej mi poznati Ducha lásky! Kéž bych každý den svého života snažil se po lepším poznání nejsv. Trojice, která mne tolik milovala a mi každé hodiny podávala tak četné důkazy lásky.“

V pobožnostech každodenních vykazuje první místo modlitbě chvály. „Kéž by každý den mého života byl stálou modlitbou chvály, jež vystupuje k Tobě, o Bože!“ Při tom nezapomíná, že povinná modlitba chvály v brevíři přednost má přede vším. „Popřej mi milosti, bych vždy se modlil hodinky s láskou a úctou, a nezanedbal žádné modlitby, kterou jsem si umínil. Kéž bych zůstal vždycky s Tebou spojen, Ježíši eucharistický, bych Tě poněkud potěšil v Tvé opuštěnosti.“

Především byly to potřeby srdce, které se uplatňovaly. Pod klidným, vážným zevnějškem, skrýval se vřelý život citový. Jistě již záhy úplně ode vzdal své srdce Pánu a jeho svaté

Matce, ale přece byl vnímavý pro každou dovolenou náklonnost, jako každé srdce lidské, které nespotřebovalo nejlepších sil v zaviněné, klamné lásce.

Poznáváme z jeho úvah, modliteb a úmyslův, že více než jednou bojoval proti rozdělení srdce, jehož se nemálo obával, protože při vší své nepatrnosti překáží vzletu k nebi. Odcházeje ze svého drahého útočiště, svědka svých snah a bojův, od svých milých kněží, kteří ho vedli a podporovali, obnovuje pevný úmysl, že jenom Boha aneb v Bohu bude milovati, a že své srdce a své náklonnosti obraceti bude stále k nadpřirozenému. „O Ježíši, nauč mne, bych tebe samého miloval; ty sám utišíš žízeň mého srdce ubohého, Ty sám mu přineseš štěstí a pokoj. Kéž by nebloudilo srdce mé nikdy v náklonnostech příliš přirozených, kéž bych ve všem hledal jenom Tvoji svatou lásku!“

Všichni, kdož znali tuto duši obrácenou k nadpřirozenému, toto něžné svědomí, kdož četli jeho důvěrné zápisky, nesoucí vždy ráz ohnivé lásky k Bohu a čisté horlivosti pro spásu

duší, vědí, že se nikdy přílišně neod-
dával náklonnostem přirozeným. Že
někdy byl k nim pokoušen, pocítoval
jako muka. Chtěl Pánu Bohu věnovati
srdce nedělené a neustával do posled-
ního dechu střežiti a hájiti jeho vcho-
du. V semináři poznal prostředky, jak
předejiti náhlému útoku, a dovedl je
ve skutek uvést, jak dokazují jeho
další úvahy. „Bohu sloužiti znamená
obětovati svou vůli, tím, že ji podro-
bujeme pod jeho poslušnosti k před-
staveným a si pravidlo ukládáme; zna-
mená obětovati své srdce, nedovolující
mu ani nejmenší náklonnosti, která by
ho odloučila od božsk. Srdce; znamená
obětovati své tělo, přiřkneme-li mu jen
to nejnutnější v pokrmu, a chování
i v pohledech dbáme skromnosti veliké.“

Cesta byla vyznačena, zbraně zvol-
leny; ale mladý jáhen věděl, že jest vše
marné bez pomoci Boží. „O Ježíši,“
zvolal, „uděl mi srdce obětavé, které
Ti jest úplně oddané; pomoz mé sla-
bosti, víš, jak je veliká!“

První den duchovních cvičení byl
dnem osvětlení, druhý den dnem úvah
a praktických rozhodnutí.

„S milostí eucharistického Ježíše, s pomocí mé dobré matky Marie a svatého Josefa, opouštěje seminář si umiňuji: 1. celou svou náhu vynaložím, abych neznal jiného cíle svých myšlenek, řečí a skutků, leč, aby ve mně i v jiných rostla láska k Pánu Ježíši a k Panně Marii; 2. budu všem vším, abych je získal pro Ježíše a Marii. Proto vždy stejnomyslný, veselý, věrný i v utrpeních; zřeknu se všeho, co mi jest mílo, abych obveselil bratry; velikou lásku k nešťastným a hříšníkům; Pán náš žádného z nich neodmítal; 3. spojen zůstanu častým pozdvižením srdce s eucharistickým Ježíšem a jeho svatou Matkou; 4. své srdce i své smysly umrtvím, když budu bdíti nad svými náklonnostmi a ve všem budu dbáti veliké skromnosti; své tělo, když se spokojím s nutným pokrmem; 5. ani jeden den nevynechám růženec; 6. vždy pozdravím anděly strážné osob, s kterými budu mluvit, aby jejich andělé strážní je připravili, je-li vůle Boží, abych byl u nich nástrojem milosti.“ Praví se: Jaký seminarista, taký kněz, a sku-

tečně klíčil již budoucí apoštol v úmyslech seminaristy.

Naposledy vrhl se úplně do náručí nebes Královny a celou svou důvěru v ní složil, zvláště pro den svěcení kněžstva, jež měl brzy přijati. Ohlas toho nalézáme v proslově ke Karmelitkám v Saint-Omer, kde byla jeho sestra: „Některé z vás mají památku na mé vysvěcení, a na obrázku tom čtete slovo Písma svatého, jež jako motto této promluvy volím: „Tvým jsem, Panno Maria. Při myšlence na nastávající úřad kněžský, na hroznou zodpovědnost, jakou ukládá, na svatost, jakou žádá, cítím potřebu, bych se slepě vrhl do náruče své nebeské Matky, nejen jako její dítě, jako její sluha, nýbrž jako její věc, jako jsem jí prohlásil.“

Již od dětství ho postavili pod záštitu Panny Marie. Pod její ochranou a v její lásce uplynulo jeho mládí. Opouštěje seminář, v předvečer svěcení kněžského, na prahu apoštolského života, jenž ho čekal, bylo správné slovo, jež shrnovalo minulost, přítom-

nost i budoucnost zbožného seminarity: „Tuus sum ego, Virgo Maria! Tvůj jsem, Panno Maria!“

III. První apoštolát.

Úmyslně nadpis této hlavy nese slovo „apoštolát“, neboť v tomto světle patřil Jiří od první chvíle na úřad profesora v malém semináři v Arrasu, jímž jej biskup o prázdninách r. 1884 jmenoval.

K professuře nelákala ho ani nadpřirozená náklonnost ani přirozená záliba. Ani jeho vlohy ani schopnosti nezdály se ho určovati k tomuto úřadu. Ale hlas představených byl pro něho hlasem Božím, a při této příležitosti i ve všech jiných případech života mohl s plnou pravdou pěti prosté verše blahoslaveného z Montfortu, jehož velmi ctil, jehož city si osvojoval:

Jakýkoliv úřad mi dán bude,
vždycky dím radostně: Chvála Bohu!
Při všem, co si zpívám, vždycky bude
poslední mé slovo: Chvála Bohu!

Navštíví-li mne utrpení,
chvála Bohu!
a naděje žádné není,
chvála Bohu!

Jakmile se dověděl o rozhodnutí představených, pomýšlel jenom na to, by se připravil na své nové povinnosti. Ale tu jako všude mu napřed se jevila nadpřirozená stránka věci. Jeho duchovní cvičení ze dne 10. září podávají věrný obraz jeho stavu duševního a ukazují, v jakém světle viděl svůj nový úřad.

„Především musí professor co možná ve svaté důvěrnosti s Bohem spojen býti, nejen v hodinách modlitby, ale při všech skutcích, aby čerpal z pramene všeho dobra, vyléval hojně milosti duchovní na své podřízené a pro ně byl vodovodem statků nebeských. Za druhé musí býti dokonalým, aby svým příkladem pomáhal svým žákům konati všelike ctnosti. Láska k bližnímu musí zářiti z celé jeho bytosti a kouzlo pokory jej milým činiti před Bohem a před lidmi. Za třetí musí býti prost všech nezřízených žádostí, z bázně, aby si tím

nezkalil svůj jasný úsudek, pak jeho zevnějšíšek tak sebraný a řeč tak umírněna, aby na něm nic nespatri, co by nesloužilo vzdělání bratří a žáků, jimž má býti vzorem.“

I pozdější jeho zápisky mají tento vznešený cíl na zřeteli. Přizpůsobuje tu svoje úmysly ze semináře novému životu, jež začíná; jest tu úplný plán, jež provádí po tři léta jako professor na malém semináři a v dalších třech letech jako ředitel v domě u sv. andělů.

Mladiství jeho žáci — jedná se o první třídu gymnasia — pozorují brzy, že ve svém professoru mají muže Božího v plném slova smyslu. Tento dojem mohutněl a po dvaceti letech ještě volají: „P. Belanger byl mužem Božím!“ Věnoval se svědomitě svojí třídě a činil vše, aby vyučoval užitečně a příjemně. Byl neobyčejně dobrý a svým žákům úplně oddán. Za rok sám uznal, že mu třeba býti přísnějším, aby někteří nezneužívali jeho dobroty a shovívavosti. Občas mluvil svým žákům pod nějakou záminkou o jejich duši, budoucnosti, o povinno-

stech, a to tak přesvědčivě, že jim vzpomínka na to nevymizela. Přesvědčení to nebylo jen ústy vyslovováno, měloť svůj pramen v hlubinách duše. Ovšem nevedl již tichý život seminární, ale nutné styky se světem a obcování se žáky neodvracely jeho ducha ani od myšlenky na Boha ani od snahy po dokonalosti.

„Jsme-li uprostřed měst,“ napsal v únoru, uvažuje o třech králích, „divíme se bolestně jako mudrci v Jerusalemě, že nikdo, o Ježíši, uprostřed lidí nepečuje o Tvou přítomnost! Kněží nám praví, že Ten, jehož hledáme, přebývá blízko nás v novém Betlémě. Jdeme dále cestou, a dojdeme do katolického chrámu, a tu nám hlásá lampička svatyně místo, kde nalezneme Syna Marie. O Ježíši, dovol svému dítěti, aby jak tato lampička, která často sama se ztravuje před Tvým svatostánkem, vždy bylo u Tebe, aby se též ztravovalo v hlubokém klanění, stálé modlitbě a oběti. Přijmi mne za věrného přítele. Vezmi mé srdce. Rád bych Ti všecek a navždy náležel.“

A později si takto předpisuje svoje chování: „Neobmezená velkomyslnost, touha po nebi, život v nebi, zvláště když trápí bolesti. Nad svou bídou se rmoutit, pokud Pána mého rmoutí, nad ní se radovati, pokud mne pokořuje.“

Tak nadešel konečně den 12. července 1885, veliký den jeho svěcení na kněze. Co se dělo v této slavné chvíli v této duši tak výborně připravené? Jsou chvíle, kdy duše cítí potřebu, mlčeti a se u nohou Božích kořiti; jsou též tajemství krále, jež lépe skrýváme, dle slov archanděla Rafaela k Tobiášovi. Jestli zbožný levita přijav předcházející svěcení se cítil puzena, své štěstí a svou lásku v slovech vylévati, nyní, když na kněze byl pomazán, toliko mlčel a klaněl se; a tomu se nikdo nepodiví, komu se dostalo podobné milosti. Teprve později při různých příležitostech prokmitlo, co tehdy se dělo v jeho duši.

„Již tomu jsou dvě léta,“ začal poučení vojákům, „co jsem tu klečel v šťastný den mého posvěcení na kněze, u stupňů téhož oltáře. kolem

něhož jsme shromážděni, a tázal jsem se Pána, jenž mne učinil svým knězem, služebníkem, zástupcem na věky: „Pane, co ti mám dáti za vznešenou důstojnost, mi udělenou, za milosti, jimiž jsi naplnil mou duši.“ A Pán mi odpověděl, jako odpovídá každému knězi: „Dej mi duše! Já jsem ti vpravdě dal všecko. Srdce mé nemá před tebou tajemství. Tvoje moc jest nevystižná; neboť vztahuje se i na mou božskou osobu. Nuže, za to všecko žádám od tebe toliko duše. Pracuj po celý život, bys duše zachraňoval a mi i mé Matce zjednával lásku a úctu.“

„Po svém vysvěcení,“ píše mladému bohoslovcí, „tázal jsem se po několik dní, je-li skutečně pravda, že jsem knězem na věky.“ Víme též, že se v tento veliký den skrze ruce Panny Marie Pánu Bohu úplně v oběť přinášel, že na obrázku na památku prvotín si za heslo zvolil toliko slova: „Tvým jsem, Panno Maria!“ Kdyžkoliv v pozdějších letech šel jsem kolem kathedrály v Arrasu, smekl a šel-li kdo s ním, říká mu: „Tu jsem byl na

kněze posvěcen.“ A výraz úcty, vděčnosti a pokory, provázející tato slova, byl výmluvnější než dlouhá řeč.

Jak při svěcení na kněze se srdce jeho tiše v Boha ponořilo, tak tomu bylo i při první mši svaté. Nemáme jiné vzpomínky zapsané; leč větu přítele, jež v stručnosti své přece mnoho dí: „Byl jsem tak šťasten, že jsem obcoval jeho první mši svaté v jeho domovině; s jakou zbožností ji sloužil!“

Šetřme tohoto mlčení, nevnikajme do důvěrných tajemství věčného krále. Jestli zúrodnující působnost řeky v celém toku svědčí o znamenitosti pramene, tak i divná úrodnost kněžského života, jež líčíme, je skvělým důkazem, jak přijal svěcení, jež bylo jeho zdrojem.

Mladý kněz byl vzorem ctnosti a zbožnosti. Ale horlivost, která ho oživovala, nenalezla stravy dostatečné v skromných a omezených funkcích jemu svěřených. Ne jako by apoštolát mládeže, zvláště u duchovní mládeže neměl pro něho vnady — naopak; on miloval mládež náruživě, vzdělání duší

vyvolených ho vábilo a majíc vysoké mínění o stavu kněžském, klonilo se jeho srdce k seminaristům a kněžím. Ale jsa sám velmi mladý, ve společnosti zasloužilých a zkušených mužů ustupoval do pozadí, jsa přesvědčen, že by zkazil, co jiní dobře dělali, jak za to měl. Pán Bůh sám mu otevřel cestu k širšímu působišť.

Již od několika let byl v Arrasu spolek vojenský, jenž se přirozeně v činnosti obmezoval, protože ti, kteří jeho duchovní správu vedli, zároveň byli kaplany větší farnosti. Kněz, jenž r. 1886 spolek řídil, byl bývalý spolužák a důvěrný přítel P. Belangera. Jsa jako kaplan velmi zaměstnán, viděl, že se spolek tak nešíří, jak by si přál; proto hledal pomocníka, jenž by byl zbožný, horlivý, měl lásku k mládeži a něco volného času. P. Belanger vyhovoval všem těmto podmínkám; byl též ochoten s povolením představených účastniti se toho díla, jež ho zpočátku děsilo, ale potajmu vábilo. Brzy zdomácněl mezi těmito mladými, hodnými lidmi, kteří jevili tolik dobré vůle, ale byli tak

opuštění. Kázal jim, zpovídal je, a vyhledával různé pobídky, jež potkaly se s ohlasem ochotným. To byl pokyn s hůry pro P. Belangera. Věnoval se těmto duším vnímavým, a dovedl je k sobě tak upoutati, že brzy po chodbách malého semináře vojíni vcházeli a vycházeli.

Po nějaké době zdálo se představeným, že nový úřad s tolikou prací přetěžuje mladého profesora, jenž i povinnosti k svým žákům svědomitě plnil. Bylo by ukrutnou nešikovností, kdyby ho chtěli zbaviti pak plodné působnosti u vojska. Usneseno dáti mu jiný úřad, jenž by mu více času nechával pro apoštolát mezi vojíny a zároveň více svobody v jeho snahách o duchovní blaho seminaristů, na něž měl velký vliv. Od času biskupa Parisa bylo v malém semináři v Arrasu zvláštní oddělení zvané třetí, jež však zvláštní společnost tvořilo. Sídlem jeho byl pěkně zařízený, prostranný dům se zahradou naproti malého semináře. Sem docházeli synové nejlepších rodin z města, aby je tu vychovával a připravoval k prvnímu sv. přijímání.

Bývalo tu 50 až 60 žáků. Tento ústav, zvaný „dům u sv. andělů“ neměl zvláštního superiora. Superior malého semináře přicházel úředně jednou za týden, aby zkoušel práce a četl známky týdenní. Zastupován byl ředitelem, jenž ze všeho počet skládal, ale byl neobmezeným velitelem ve své malé říši. Měl pod sebou jenom pomocníka, jenž bděl nad studiem, jakož i dvě aneb tři řeholnice a několik sluhů. Začátkem r. 1887 pověřen tímto úřadem P. Belanger.

Zbaven starostí professury, vážen celým městem, neboť pověst o jeho horlivosti a zbožnosti se daleko rozšířila, požíval od začátku důvěry rodin. Tak se mohl volně věnovati duchovnímu vzdělání mládeže, což mistrně dovedl, a nerušeně se věnovati milým vojákům.

Brzy nabyl velikého vlivu na tyto děti. Za týden potom řekl žák jedné své matce: „Maminko, P. Belanger jest světec, ale skutečný světec. Na světě to snad neviděti, ale později v nebi to uvidíme.“ Hlasem přesvědčivým dodal: „Ubezpečuji, jest světcem.“

Bývalý důstojník posádky v Arrasu, jemuž zaslán byl stručný životopis P. Belangera, hned po jeho smrti, odepsal: „Já jsem brošurku přímo hltal a ji opsal pro svého syna v semináři. Povolání svého dítěte považuji za dílo tohoto svatého kněze. Byl v malém semináři v Arrasu prvním jeho vůdcem duchovním; a zřídka se stává, že by duše si neodnesla trvalého dojmu, dá-li jí Pán Bůh milosti setkati se se světcem. Po dvou letech ho syn opustil, když v den prvního sv. přijímání uslyšel hlas božského mistra. Ale jsem přesvědčen, že Pán v tento den žal, co zasel tento sluha jeho. Když jsem včera četl jeho životopis, připomněl jsem si milou událost. Zbožného kněze jsem opět spatřil jako ředitele „domu u sv. andělů“ v Arrasu, kde moji nejstarší synové začali svou křesťanskou výchovu, pod takovým mistrem! Posud slyším, jak biskup soissonsský, tehdy superior malého semináře, na mou otázku: „Máte nejsvětější Svátost v domě?“ usmívaje se odvětil: „Ovšem. P. Belanger by se jinak cítil velmi nešťastným.“ Jeho

hluboká a něžná láska k Eucharistii mne vždycky dojímal a odpověď superiora zdála se mi přirozenou.“ Pak připomínal dřívější důstojník spolek vojenský, jehož slova později uvedeme a pak pokračoval: „Jako otci dvou jeho chovancův a jako důstojníku jeho milé posádky v Arrasu bylo mi po šest let popřáno jej blíže poznati. Z toho poznáte, jak milým mi bylo, že jste mi brošurku poslali, kterou Vám s díkem srdečným vracím. Nedověděl jsem se z ní ničeho, co bych již nevěděl, vyjma bližší okolnosti jeho svaté smrti; ale oživila vzpomínku na čistou duši, a to považuji za novou milost Boží na přímlovu jeho andělského služebníka. Kéž taková přízeň nebeská nezůstane bez účinku na můj ubohý život! Kéž skvělý příklad našeho svatého přítele není ztracen na ubohém ochrnutém, jenž mu dobře rozumí, ale posud nemá odvahy, aby jej následoval.“

Tento výňatek listu dokazuje lépe než dlouhé výklady, jaký vliv měl P. Belanger jako ředitel „domu u sv. andělů“ na děti i rodiče. Ovšem říkal

sám o důstojníku, jenž tyto řádky psal: „Myslel jsem, že na setníka N. přijdou velké zkoušky, neboť jest vyvoleným Božím.“ Skutečně byla to duše, jež mu rozuměla a jej ocenila; ale všechny rodiny, rodiče i děti stejný dojem si odnášeli.

Trojí smýšlení vštěpoval dítkám: lásku k Panně Marii, důvěru v modlitbu a horlivost pro obrácení hříšníkův. Jeho duše byla tím proniknuta. Láska k nebes Královně v něm stále rostla. Zvláště se vzmáhala, když přečetl životopis horlivého ctitele Panny Marie P. Outrequina, kněze diecese amienské, jenž živ jsa v pokoře 36 let, horlivostí ztráven zemřel roku 1885.

Jako kněz přicházel P. Belanger velmi rád do skromné kaple klarisek, aby tam sloužil mši svatou. Modliteb zbožných řeholnic si velmi vážil, proto jim doporučel svoje podniky. Od nich dostal životopis P. Outrequina, jenž ho v nadšení uvedl. Mezi oběma byla veliká podobnost. Též P. Outrequin byl apoštolem úcty P. Marie. Užil všech prostředků, jež měl po ruce, aby dokázal lásku nebes královně

a jí získal srdce. Růženec obzvláště se rád modlíval; byl jeho zbraní apoštolskou. Všecky mše svaté sloužil na úmysl Panny Marie. Ano velkou část svého jmění vynaložil, aby dal sloužiti jinde mše svaté na tento úmysl. Velmi rád rozesílal až do vzdálených krajův obrázky Panny Marie a knížečky o ní. Ku cti Panny Marie konal všecky svoje dobré skutky. Ku cti její snažil se mladé lidi zachovati na cestě ctnosti, zvláště vojíny, které litoval. Více nebylo třeba, aby roznítil horlivost P. Belangera. Přiznal se, že četba tato jako ohnivá střela vnikla do srdce jeho. „Ach,“ zvolal pohnut. „kéž bych Pannu Marii miloval jak tento svatý kněz! Modlete se, abych ho následoval, toť mé jediné přání!“

Od té chvíle začal i on hojně mší svatých sloužiti na úmysl Panny Marie, až dospěl tak daleko, že jí obětoval všecky. Růženec byl jeho neodlučným společníkem. „Maminko,“ řeklo jednou dítě „od sv. andělův“ své matce, „kolikráte potkám P. Belangera. dávám pozor, má-li v ruce růženec; posud jsem ho neviděl bez

něho.“ A matka dodala: „Výjimka tohoto pravidla byla by i dítku událostí a pravým zklamáním, neboť si nedovedlo představití P. Belangera bez růžence.“

Tak i jeho dům stal se domem růžencovým, ale zároveň ohniskem modlitby a horlivosti pro obrácení hříšníkův. Ve stálém styku s dušemi vojínův ať ve spolku aneb v nemocnici vojenské zaměstnával se horlivý ředitel v duchu stále obrácením hříšníkův a umírajících. Tuto péči sdílel se svým okolím; horlivost jeho byla nakažlivá. Často mluvil dítkám o svých nemocných, svěřoval jim svoje obavy a když zatvrzelí jeho snahám odporovali, kázal dětem modlit se na ten úmysl. Třebas byli mladí, přece mezi nimi zavedl ruch v pravdě apoštolský.

Skutečně vyprosili řadu zázračných obrácení. Šťastný ředitel oznamoval to hned svým dítkám a rozněcoval tak jejich důvěru a horlivost. V některých rodinách prosily děti, aby při večerní modlitbě přidali desátek růžence za obrácení hříšníkův aneb za umírajícího, jehož ředitel doporučil modlitbám.

Jednou starý vojín zdráhal se přes všechny prosby sester a P. Belangera smířiti se s Bohem. V „domě u sv. andělův“ obětovali za něho všechny svoje práce a modlitby. Konečně svolil umírající, aby mu na krk dali zázračnou medailku. V celém domě byla z toho radost. Děkovali Bohu, jako by obrácení jeho bylo vykonáno. „Teď se to podařilo,“ pravilo jedno dítě doma. „Už ho máme. Uvidíte, že Panna Maria ho pevně drží.“ Skutečně zavolal starý voják neočekávaně svoji ošetřovatelku: „Sestro, přijde opět ten kněz, jenž nás tu navštěvuje?“ — „Ano.“ — „Přijde brzy?“ — „Jestli si přejete, hned ho zavoláme.“ — „Ne, ne, neobtěžujte ho.“ — „Ale velmi rád k vám přijde.“ — „Nuže, jak ho uvidíte, řekněte mu, aby přišel ke mně.“ Brzy přišel P. Belanger k nemocnému, jenž se ochotně vyzpovídal, přijal Tělo Páně, a pak nemohl si vynachválit svoje štěstí. Vyzdravěl a stal se neúnavným apoštolem. Mnoho vojáků přivedl k Bohu zpět bývalý hříšník, jenž sám obrácen byl modlitbou dítek. Takové úspěchy, jež horlivý

kněz hned vykládal svým žákům, probouzely přirozeně v srdcích všech lásku k Panně Marii, důvěru ve svatý růženec a přání dosíci nových milostí.

Láska dítek k řediteli rostla každým dnem a tím i vliv jeho na duše vnímavé. Rovněž prospívala jeho činnost i v obou odděleních malého semináře, kde mu svěřen byl úřad zpovědníka a vůdce duchovního. Tento apoštolát byl podle jeho chuti. Jeho ctnost a zbožnost působily jakýms kouzlem na žáky každého věku. Mnohé kající mu přiváděla jeho horlivost a přesnost, se kterou sedával ve zpovědnici, jeho péče o spásu jejich duše i přátelská důvěrnost, se kterou se s nimi bavíval mimo zpovědnice. Nad to byl povahy rozhodné a jakous autoritou obdařen, takže rozhodnutí jeho byla jasná a rázná, nová příčina, proč vábil k sobě duše po spáse dychtící. Ale především byl dobrý a shovívavý, a syn marnotratný nalézal u něho srdce otcovské. Jsa přísný k sobě, byl vlídný, když vedl duše.

Z mnohých spisovatelů duchovních sbíral výroky o této věci jednající:

„Raději Pánu zodpovím přílišnou shovívavost, než přílišnou přísnost.“ — „Budte milosrdní, jako Otec váš nebeský milosrdný jest,“ a jiná místa, na př. Lugovo: „Kněz musí pečovati, aby nestala se svátost břemenem pro znávující a nepříjemné požadavky, a aby ušel této vadě, nemá váhati, by přísnou theorii zmírnil v praxi.“

A skutečně byl P. Belanger dobrým a mírným, bez slabosti. U žáků malého semináře těšil se pověsti znamenitého vůdce duchovního. A tuto pověst si zasloužil, znalť ze zkušenosti cesty Boží a nepřestával pokud možno studovati duchovní spisovatele. Volil se zálibou spisovatele, kteří měli široký rozhled, byli plni prostoty, důvěry, síly a lásky. Nadšen byl spisy sv. Terenzie, které opět a opět čítával a poznámkami opatřoval. Výtahy, jež si dělal pro osobní potřebu, označují náklonnost jeho duše a způsob jeho vedení duší. „Skrupulosní úzkost nesmí ti jazyk podvázat; snaž se, pokud můžeš, aniž bys urazil Pána Boha, býti přívětivým a laskavým k osobám, s nimiž obcuješ, aby tvá zábava jim

byla příjemna, aby byli pohnuti žítí a jednati podle tvého příkladu, aby na konec vašich rozhovorů nebyli odstrašeni od ctnosti, nýbrž ji obdivovali a pokoušeli se ji následovati.“

„Věř, že Pán Bůh se nezdržuje při mnohých drobnostech. Zachovej svou duši prostou neoprávněného nepokoje, jenž by ti překážel dobré činiti. Měj jen dobrý úmysl a pevnou vůli, že Boha neurazíš, a pak se neboj dovolit si svatou svobodu srdce. Místo aby tě lepším udělala, uvrhla by tě do nedokonalostí a překážela by ti jiným dobré činiti.“

„Vím, že s Ježíšem, třebaš jest mým Pánem, obcovati mohu jako s přítelem. Jest Bohem, ale je též člověkem a nediví se našim slabostem.“

„Zásluha duše není v milostech přijatých, ale v ctnostech osvojených. Pravý duchovní život nezáleží v tom, bys požíval útěchy Boží, nýbrž abys učinil se jeho nevolníkem a nosil znak nevolnictví tohoto, pečeť kříže Kristova, abys tak úplně náležel Ukřižovanému, aby tě dle libosti pro spásu.

světa mohl prodati a ukřižovati, tak jak sám se dal prodati a ukřižovati.“

„Na skále zkoušky staví se jen pevné věci.“

„Nikdy není dosti pro Boha, nikdy příliš práce, nikdy příliš bolesti.“

„Bůh tak chce, to stačí pro klid mého srdce.“

Byl nadšen touto zároveň tak mírnou a tak silnou, tak prostou a vznešenou, důvěrou a láskou proniknutou naukou. Ducha i srdce jí nasycoval, v život ji přenášel a jí se řídil veda duše. Tyto se povzbuzovaly pod něžným, milým i silným dechem.

Pečoval o to, aby mladí lidé častěji chodili k sv. přijímání. Byl přesvědčen, že není lepšího prostředku vésti duše, jako je vložit do rukou Toho, jenž pravil: „Já jsem cesta,“ a že je třeba živiti chlebem božským, aby je Bohu připodobniti mohl.

Mnoho k tomu přispěl, že chovanci dostali dovolení v libovolný den v týdnu jíti k stolu Páně, aniž by to vyvolalo pozornost a poznámky spolužáků. Na jeho prosby bylo jim usnadněno, by vyhledali svého zpovědníka

jenom z toho důvodu, že chtějí na druhý den k sv. přijímání. Použil příležitosti a vzal jich několik pod své duchovní vedení a docílil úspěchů úžasných. Mnohá duše ještě po patnácti a více letech si zachovala horlivost a obětavost, k níž byla tehdy nabádána.

Jednoho dne kráčel superior malého semináře se známým knězem dvorem domu a potkali tu P. Belangera, jenž uctivě pozdravil. „Vidíte toho chromého kněze,“ řekl superior příteli, „nedal bych ho, kdybyste ho zlatem vyvážil. Jest zpovědníkem polovice mých seminaristů, a nemáte ponětí, kolik dobrého u nich působí. Pesílám mu jich, co mohu. Jestli žák se k němu obrátí, pak jsem docela klidný a nepotřebuji se starati o jeho chování ani vedení duchovní. Že tak dobře se daří v domě, toho velkou část připisuji P. Belangerovi.“

Stálé spojení s Bohem, láska k Panně Marii a oběti tvořily jeho život. S andělskou zbožností modlíval se brevír a každý den celý růženec; každý týden část noci ze čtvrtku na

pátek modlil se s několika horlivými vojíny před nejsvětější Svátostí. Kdykoliv mu to poslušnost dovolila, nosíval železné řetízky na ramenou a kolenou a odpíral si často všecken klid a oddech.

Jeho zbožnost nebyla ani povrchní ani konvencionelní, nýbrž hluboká, živá a rozumná. V jedněch duchovních cvičeních nalézáme tento ráz. Čeho se obával a čemu chtěl zabrániti byla vlažnost.

„Ve vlažnosti,“ praví, „jest nějaká vypočítavost. Nevede k věčnému zavržení, ale ke všemu jinému.“

„Byl snad Bůh vypočítavý?“ táže se rozhořčen. Pak pro sebe činí praktický úmysl. „Jenom žádné úzkosti, že příliš vysoko poletím. Nedůvěřujíc sobě a plni důvěry v Boha chtějme býti velikými světci! Pro kněze nejsou obyčejné cesty určeny.“ Pak volí, jako vždy, z evangelia předmět svých rozjímání, tentokrát z evangelia sv. Jana porovnání mezi předchůdcem Páně, „jenž byl poslán od Boha, aby vydal svědectví o Světle, by všickni uvěřili skrze něho,“ a Spasitelem, pravým

světlem, vtěleným Slovem, pramenem milosti a odpuštění. A z každého výrazu porovnání vybral zbraň a úmysly proti lhostejnosti.

Když uvážil mimořádnou vinu hříchův knězových, obnovuje pevné předsevzetí, že použije obou velikých prostředkův, aby se nejen zlého varoval, ale i pokračoval na královské cestě dokonalosti: modlitby a horlivosti pro duše. Tím se jenom upevnil na cestě, po které kráčel od té doby, co vystoupil ze semináře. Modlitba zaujala stále větší místo v jeho životě a apoštol převyšoval vždy profesora a ředitele domu.

Opíraje se o zbraň modlitby a roznícen horlivostí pro spásu duší, byl připraven pro veliký apoštolát, který mu Pán Bůh vyhradil. Široké pole se mu otvíralo a on mohl nerušeně se oddati práci na něm. Činil to s horlivou vírou a vroucí láskou a přece s tlumeným nadšením, jež jest rysem jeho povahy.

V horlivosti své překročil snad meze lidské opatrnosti. Bezpochyby mohl déle žíti, kdyby byl vyhověl po-

žadavkům těla, ale dal přednost tomu, by poslouchal vnuknutí víry a výkřiku o pomoc opuštěných duší. Jestli apoštolát jeho netrval dlouho, byl za to tím plodnější. Církev, ohlas Ducha svatého, považuje za slávu, když někdo v krátké době vyplní úkol celého života.

IV. Kněz a voják.

Jest podivnou a smutně významnou skutečností, že mezi všemi vzdělanými národy jenom jeden jest, jenž téměř sto let svým obráncům odpírá spořádanou duchovní správu. Tím jest Francie. Od roku 1789, vyjma několik let restaurace, a krátké doby mezi schválením zákona z roku 1874 a jeho zrušením, zůstala francouzská armáda oficielně bez kněze, bez služeb Bžích, bez Boha. Roku 1830 vydal sice královský rozkaz některé předpisy, poněkud neurčité: „Zvláštní duchovní správce má býti ustanoven v posádkách, vojenských stanovištích a ústavech, kde farní duchovenstvo ne-

může konati služby Boží, rovněž při každé brigádě, když se vojsko shromáždí v divisích. Patrně chtěli tím veřejné mínění poněkud uspokojiti; neboť rozkaz tento nebyl nikdy proveden.

Z útrpnosti s duchovní opuštěností vojinů založili členové konferencí sv. Vincence z Pauly r. 1836 napřed v Lyoně, pak v různých městech některé knihovny, ano zařídili i přednášky pro ně, ano občas i v neděle zábavné schůzky. Ale nestačily daleko tyto snahy chvalitebné, protože čelily všeobecné lhostejnosti.

Roku 1850 podnikl šlechtný a zbožný laik, Germaine Ville, aby splnil slib učiněný v nebezpečí smrti, právě křížácké tažení pro duše vojinů. Projel kus Francie, navštívil sídla biskupská, semináře, fary i vynikající katolíky s odvahou a vytrvalostí někdy obtížnou, ale podivnou. Konečně obrátil pozornost duchovenstva i věřících na tuto velikánskou bídu, na kterou málo kdo pamatoval. Rozšiřoval svým nákladem velmi pěkně napsané modlitební knížky, jež se těšily oblibě.

Několik kněží a řeholníků věnovalo se dobrovolně vojenské duchovní správě.

Roku 1855 dostaly pevnůstky kolem hlavního města se schválením vojenským a dovolením arcibiskupa pařížského duchovního správce a tím nedělní mši sv. a kázání. Těmto horlivým kněžím se podařilo vniknouti do všech pařížských kasáren, aby připravili vojíny na výpravu válečnou do Italie a pak do Syrie. Následovali armádu do Krimu i do Alžírsku. Žel, brzy vláda začala podezřívati vojenské spolky jako všecka díla katolická. Ministr vojenství šel tak daleko, že zakázal služby Boží v pevnůstkách a kasárnách. Šťastně zahájené hnutí tím nebylo úplně zastaveno, ale ovšem zadrženo.

Roku 1870 probudil se znova cit náboženský. Několik oficiálních a mnoho dobrovolných vojenských duchovních správců bylo v armádě příznivě přijato, zvláště ve vyhnanství, kam následovali zajatce, aby jim přinesli útěchu a úlevu. Když zákon ze dne 27. července 1872 veškeru mládež

francouzskou volal do zbraně, obrácena byla pozornost konečně na tuto důležitou otázku.

„Armáda stává se četnější, jako kdy dříve,“ volal roku 1874 starý přítel vojáků P. Damas. „Všichni mladí mužové Francie musejí se stavěti pod prapor. Nikdo se nemůže vyhnouti. Jedná se o nesmírný apoštolát, o životní otázku pro zemi, jedná se o to, mládež zachrániti v kritické době před záhubou. Zařizujte patronáže, pěstujte zbožnost u učňů, ved'te první kroky kupčků v krámech, otvírejte dobré kolleje studujícím, ved'te je až k dvacátému roku po cestě spravedlivosti a nevinosti, pak jich opusťte, ponechejte je životu v kasárnách, mladé lidi s mladými lidmi, vzdálené vlivu otce i matky, bez opory na koho ve světě, ve velkém městě aneb malé posádce, cizí neznámi, bez útočiště jiného jako dvoumetrů půdy, na níž leží jejich slamníky bez shromážděště, leč krčmy aneb horší místnosti, a buďte jisti, že jste skoro nic neudělali pro budoucnost státu francouzského. Později, až vy-

stoupí z vojska, marně se budete pokoušeti opět připoutati k sobě ony, které jste vychovali v nevinnosti. Když bouře na vesnu z kořene vyvrátila vinnou révu, na podzim nelze na ní čekati ovoce; neboť zničen byl zárodek. I tělo těchto mladých lidí bude vysíleno neřestmi, a duše jejich v hmotu pohřížená vám více neporozumí. Nechte francouzskou armádu bez apoštolátu a bez oltáře a Bůh bude nucen ku spáse světa Francii škrtnouti z listiny národů.“

Podobné výkřiky ozývaly se na různých místech a vnikly až do národního shromáždění.

V mnohých místech utvořily se místní výbory ve prospěch vojínů, ale jen některé prospívaly, mnohé živořily. Konečně — ne bez námahy — schválen byl dne 20. května 1874 zákon o vojenské duchovní správě, jímž náboženství domácí právo uděleno ve francouzské armádě. Ale kdežto v Německu 750.000 a v Anglii 950.000 franků v rozpočtu na to určeno, schválilo jinak příznivé národní shromáždění k tomu účelu toliko mizerný

obnos 60.000 franků. Budiž tomu jakkoliv, třebaš vláda nedala k tomu prostředků, poskytla aspoň svobody, a i toho použito.

Roku 1871 založené dílo Panny Marie pro vojíny, jež roku 1879 přijalo jméno díla Panny Marie pro armády, rozvíjelo se a konalo mnohá dobrodiní. Obdivuhodný P. Baron, duchovní správce kasárny a vojenské školy v Paříži, založil v této době legii sv. Mořice, pravou školu apoštolů v armádě. Zavedena v několika posádkách; poněvadž však vzbudil hrůzu bezbožných, byla úřady zakázána a zrušena.

Ale kromě zákonitého schválení a podivných snah jednotlivých osob, hlavní dílo apoštolátu ve vojsku se neujímalo a nešířilo, jak by se dalo očekávati. U katolíků byla nepochopitelná lhostejnost, u správy odpor a nevysvětlitelná nepřízeň. Proto mohl P. Vimard, duchovní správce vojenské nemocnice v Paříži roku 1879 napsati: „Když se v naší zemi náboženství představuje v kasárnách, bývá přijato jako cizinka, které se dává

na srozuměnou, aby svou návštěvu zkrátila. Nepozvou jí, aby se posadila. Někdy může z jistých poznámek vyrozuměti, že by ji rádi vyhodili za dveře.“

Tyto smutné události vynutili knězi porovnání: „V měsících, kdy jsem dlel v Německu u zajatých našich vojáků, měl jsem častěji příležitost, v několika posádkách obcovati vojenské mši. Všude jsem našel četné a zbožné shromáždění. Důstojníci i vojáci měli svoje knížky, modlili se a zpívali. Tu jest mše sv. závaznou službou Boží. Vojenské úřady netrpí, by voják neměl náboženství, aneb aspoň neplnil vnější její povinnosti. Ať jest katolík aneb protestant, musí na rozkaz jíti do svého kostela. Ve Francii byl zákon duchovní správy vojenské jenom s námahou schválen, nepravím přijat, tím méně použit, a jak snadno byl zrušen a konečně zničen aspoň v praxi. Kromě duchovních ve vojenských nemocnicích máme skutečně ve Francii 9 a včítaje Afriku 15 titulárních duchovních správců pro celou francouzskou armádu. Ovšem jsou tu ještě dobro-

volní vojenští kněží, ale většina z nich jest svým úřadem jako kaplani tak zaměstnána, že spolkům vojenským věnovati mohou jen málo času a péče.“

Tak bylo s vojenskou duchovní správou, když jí ještě zákonitě vykázano bylo oficielní místo. Ale brzy měl býti odňat i tento ústupek, jenž byl více v theorii, než v praxi. Mluvílo se o tom, že mládež Francie v letech služebních postavena bude oficielně pod vládu atheismu; očekávali, že se zavede i v celou dobu výchovu.

Dne 8. července 1880 byl zákon zrušen. Zůstalot ovšem několik kněží, vykázaných z kasáren, bez úředního titulu na svém místě. Dosaženo i toho, že některým kněžím přislíbeno ustanovení v čas války; snažili se i v čas míru zřídit farní duchovní správu vojenskou; ale co zmíněný zkušený kněz vyřkl, stalo se. Mnozí kněží, pracemi farními zaměstnaní a pro toto pole málo připravení, zapsaní v seznamu, mohli věnovati tomuto důležitému dílu, jež by bylo vyžadovalo celou jejich činnost, toliko málo času a zbytek svých jinak vyčerpaných sil.

Byly však též potěšitelné výjimky; někteří biskupové uvolnili některé kněze vši jiné starosti, podnikali sbírky v diecesích, a výsledek ukázal, jaké divy by bylo lze vykonati, kdyby všude bylo porozuměno velikému dílu.

Utvořily se z kněží a věřících výborý, aby podporovaly spolky vojenské. Několik horlivých mužů — aby jen o mrtvých mluvil — pan Deraux a P. Lucas Championiere, jehož přednášku P. Belanger v semináři slyšel, byli apoštoly díla.

Arcibratrstvo P. Marie pro armády pracovalo. Sepsány listiny dobrovolných duchovních vojenských. Na některých místech, často s velikým úspěchem založeno dílo duchovních cvičení před odchodem, později mší svatých před odchodem. Chrám nejsv. Srdce na Montmartre dostal značné dary pro kapli vojenskou. Byla svědkem nočního klanění důstojníkův i vojínův; a přece třeba přiznati, čeho P. Belanger tolik litoval, že francouzský voják v mnohé posádce byl opuštěn ve věcech spásy duše.

Sotva si lze vysvětliti satanskou zuřivost sektářů, jaká se rozpoutala proti spolkům, jichž se obávali, jež buď zničiti aneb nahraditi chtěli podniky protestantskými aneb atheistickými.

V Arrasu založen byl vojenský spolek před zrušením zmíněného zákona a svěřen péči P. Karla Chatelaina, kaplana u sv. Mikuláše a titulárního duchovního správce posádky. Večer měli vojíni volnou místnost v ulici školní č. 3, v domě, v němž tehdy přebývali školní bratři. Když řád byl zrušen, a světská škola tam se usadila, přestěhoval se spolek do č. 1 v téže ulici. Roku 1881 zemřel P. Karel Chatelain; o vojáky pečoval jeho nástupce; až r. 1886 obojí úřad převzal P. Zephyr Chatelain, jenž našel dílo neúplné. Místnost byla velmi skromným domem bez kaple, bez zařízení, bez her jakýchkoliv. Několik světnic s holými stěnami, veliký stůl z bílého dřeva, dvě lavice, několik židlí, několik roztrhaných knih a jako členstvo pět aneb šest vojínů, kteří tu večer melancholicky kouřili svou dýmku.

Nový duchovní správce svůj úkol bral vážně. Jsa přesvědčen, že nemůže při mnohé práci farní převzít péči duchovní o vojáky svěřené, hledal nezištného pomocníka, jenž by měl večery volné a oceňoval důležitost díla. Brzy zvolil. Jak již řečeno, byl důvěrným přítelem s P. Belangerem, a věděl, že mu úřad profesora nechává večer volný čas, aby zpovídal vojíny; a o to ho požádal.

S rostoucí horlivostí plnil P. Belanger nové svoje povinnosti. Po celý život zachoval vděčnost příteli, jehož Bůh použil, by mu ukázal jeho cestu a povolání, jak sám říkal: „Mínil jsem, že jsem nejméně stvořen pro vojíny. Tobě děkuji, že jsem našel svoje povolání.“ Ostatně se mýlil; třebaš jeho zevnějšek by ho nebyl určil pro tento apoštolát, nechyběly mu vlastnosti, ctnosti a schopnosti dokonalého vojenského duchovního správce. Budoucnost to dokáže.

V říjnu 1886 přišel P. Belanger poprvé do vojenského spolku, ne bez obavy, neboť nový úřad byl mu úplně cizí. Při svém mládí a své nesmělosti,

svém zevnějšku, jenž ho tak málo doporučoval nové povinnosti, bude míti dar, by se zalíbil vojákům? Posud se jen s dítkami zabýval a se zálibou pěstoval vnitřní život, získá vlivu na ně, aby jim dobře činil? Ať je tomu jakkoliv, utíkal se k Panně Marii, a odevzdal se jí jako pro tento úkol nevhodný, ale v rukách jejích účelivý nástroj.

Na konci jeho života žádali ho, aby napsal dějiny vojenského spolku, v němž tolik pracoval, že byl jeho vlastním, hlavním dílem jeho života. Chtěl poslechnouti a napsal několik řádků. První slova zněla: „Vojenský spolek v Arrasu byl podnes dílem Panny Marie.“

Obavy mladého profesora hned, když obcoval s těmito mladými lidmi, zmizely; byli zvykli na resignaci a disciplinu, plni dobré vůle a jako všichni opuštění, vnímaví pro neočekávané důkazy příznivosti. Přinášeli mu vstříc svoje plná srdce, a otevírala se mu ještě více, když mu porozuměli. ~~H~~ lásce, kterou pro ně cítil, přidala se nekonečná útrpnost s těmi, ~~ž~~ ~~se~~

vzdalovali. Apoštol se v něm probudil a ukazoval mu cestu.

Domluvili se, že vlastní duchovní správce si ponechá vnější, hmotnou stránku spolku a P. Belanger hlavně pečovati bude o duchovní blaho členů. Šťasten nad úkolem svým, prosil P. Belanger Pannu Marii, aby v tomto skromném díle zaujala místo, jež patří matce v rodině.

Začali se večer, dříve než se rozcházelí vojáci, modliti růženec, a od té chvíle každou sobotu měl koho zpovídati. Zbožné písně se ozývaly, kde jich dříve nikdy nebylo slyšet. Pán Ježíš a Panna Maria vládli tomuto kroužku. Ale zbožný kněz si přál, aby Matka Boží slavně zaujala místo jí ve spolku vykázané a slavnost Neposkvrněného Početí zdála se mu býti vhodnou příležitostí. Nechme ho samého vypravovati o slavnosti, které připisoval veliký význam. Všecku zásluhu dává vojákům, nemluvě o sobě, jenž dal k tomu popud. „Dvacet vojáků, na který počet členové pomalu vzrostli, připravilo své nebeské Matce malý triumf. Jednalo se o to, sošku

Panny Marie pro armády postaviti a posvětití. K tomu účelu vojáci ze svých ušetřených grošů koupili dvě svíce a lampky i několik malých těles ohňostrojevých. Po svěcení sochy modlili se růženec, zpívali zbožné písně; drobné petardy bezpochyby připomněly Panně Marii, že dítky její ji opravdu uctívají jako královnu bitev. Vojáci patříce na milou sochu Panny Marie, vzpomínali vždy na Matku nebeskou, kterou tisíckráte něžněji milovali, než matku, která jim dala život tělesný.“

Tato na venek tak skromná slavnost zanechala v účastnících hluboký dojem. Byla památným dnem v životě spolku a za rok o svátku neposkvrněného Početí připomněl to zbožný kněz v promluvě při mši svaté: „Vmysleme se o rok zpět; s jakou radostí přijali jste tehdy svou Matku nebeskou, která vám matku pozemskou nahrazuje v čas služby vaší vojenské! Zkusili jste, že jste dobře učinili, přijavše nejsvětější Pannu. Bylo by sotva možno, vypočísti všecky duchovní i časné milosti, kterými od té doby ne-

poskvrněně Počatá zahrnula naši rodinu vojenskou.“ Skutečně postavení sošky Panny Marie bylo počátkem hojného požehnání.

Když se blížily vánoce, P. Belanger povzbuzen dobrou vůlí vojínů celý týden kázal, aby je připravil na tyto svátky vznešené. Nespoléhal na své slovo, ale cítil, že má výmluvnost lásky, tak nechal své srdce mluvit k milým posluchačům. „Již mnozí kněží vám mluvili o Pánu Bohu a vaší duši, mnohem lépe a dojemněji, nežli mně se podaří. Jsem přesvědčen, že byste našli mnohé, kteří jsou učenější a zbožnější, než ten, jenž k vám mluví; ale že byste našli kněze, jenž vás více miluje, o tom, milí přátelé, si dovoluji pochybovati. Nevím, co bych s milostí Boží neudělal, abych vás udržel na pravé cestě, hodných vašich, jak mi známo, pravých křesťanských rodin. Nebudu vás dlouho zdržovati, vím, že u vojáků třeba především dbáti krátkosti; přece však bych s vámi v těchto posledních dnech před vánocemi prošel vaše hlavní povinnosti jako vojáků.“

A skutečně učinil s nimi zpytování svědomí o povinnostech k Bohu, bližnímu a k sobě samému. Pak mluvil k nim, aby praktický závěrek z toho učinil, po dva večery o zpovědi, ponechav jako korunu, co podle jeho názoru i váhavé přemoci muselo, proslov o Panně Marii. Z těchto prvních kázání poznáš již přítele a apoštola vojínů! Vše jest prosté, živé, dojemné a potřebám posluchačů přiměřené.

„Vzpomeňte si na slova otce a matky, když jste se s nimi loučili, abyste vzdálení od domova konali vojenskou povinnost. Snad stály veliké slzy v očích rodičův a vám též srdce přetévalo, jakkoliv jste se statečně proti tomu bránili. Nuže vzpomeňte si, že vám na srdce kladli, abyste se každý den modlívali, a vás napomínali konati své povinnosti křesťanské. Jste od dvou měsíců, snad po celý rok u vojska, dbali jste toho, abyste se pomodlili ráno a večer?“

Ozdobuje pak toto zpytování svědomí tím, že vypravuje drobné události ze života vojenského. Líčí hodného mušketýra, jenž stojí na stráži

v zimě každých pět minut opakoval: „Můj Bože, smiluj se nad ubožákem, jenž tu na stráži stojí. Svatá Panno, ochraňuj ubohou hlídku, která se zimou 'chvěje'“; a o jiné stráži, která jednou rukou třímala pušku, kterou se zaháněl nepřátelé vlasti, a v druhé ruce zbraň proti nepřátelům Božím — růženec. Pak mluvil o povinnosti nedělní. „Když jste dleli v rodinách, rádi jste měli neděli; neboť v ten den jste se sešli všeci. Společně jste chodili na mši svatou, na nešpory, pobožnost večerní. Vesele a šťastně jste zasedali ke stolu a večer jste si vesele a nevinně zahráli. Přestala neděle býti vám dnem Páně a dnem rodinným?“ A pak porovnává spasitelné písně kostelní s bezbožnými aneb nemravnými písněmi kasárními, jež srdci tolik škody působí. Jako třetí povinnost k Bohu označil horlivost, aby večer, zvláště v neděle, chodili do spolku, kde by se pobavili, dle libosti si pozpívali, posmáli, pohráli a na konec společně se pomodlili. „Hodného vojáka se tázali, jakého náboženství jsou jeho kamarádi. Odpově-

děl: Jejich náboženství jest totéž jako psů a koní.“ Vy jste křesťané. Zůstanete hodnými jména dítek Božích a Mariiných.“

Poučuje o povinnostech vojínů k bližnímu, mluvil o rodině, představených, kamarádech a kněžích. I tu opět vplétal dojemné příklady. Vypravoval o sestře mladého vojína, která Bohu svůj život nabízí, aby její bratr hodným zůstal v kasárni; Bůh vyslyšel její modlitbu a přijal obět. Pak následuje dojemná epizoda: Vojenský kněz v Douai pozoroval každou neděli, když šel do schůze spolkové, před místností starou matičku. Jednou hledala za špatného počasí přístřeší ve bráně domu. Kněz jda okolo, tázal se jí, proč sem chodí každou neděli? Hodná žena odvětila: „Velebný pane, bývám v sousední vesnici, a mám syna na vojně. Ale ubohé dítě jest více než sto mil vzdáleno. Psal mi, že každou neděli navštěvuje vojenský spolek jako ten váš. Když slyším zpěv vašich vojáků, domnívám se, že můj syn tu je, a to mne potěšuje.“

Úvahy o povinnostech ke kněžím jsou rovněž dojemné.

„Jiní by vás napomínali, abyste si kněží vážili; ale já přiznávám, že každý večer jsem dojat nad tím, jak mne tu přijímáte. Vidím, že si mne vážíte nejen jako přítele a bratra, ale též jako sluhy Božího. Když vám podávám ruku, pamatujete na to, že moje posvěcené prsty každé ráno drží svatou hostii. Nezapomínáte, že mám moc vám několika slovy odpustiti hříchy. Vaše chování ke knězi je tím krásnější a záslušnější, protože v kasárnách vše možné se činí, aby nás špinili. Tam jsme krkavci, zrádci a ještě horšími. A přece prodlévá snad farář vaší dědinky právě v té chvíli, kdy ho v kasárně tupíte, u vaší rodiny, aby ji potěšil nad nepřítomností milého syna.“ Vyložil jim, že kněze není u vojáků v kasárně, protože ho odtamtud vypudili, ale že na bojišti bude jeho nejlepším, nejvěrnějším přítelem, jenž mu přispěje v hodince smrti a jeho zarmoucené rodině donese poslední jeho pozdravy.

Večer dne 24. všichni vojáci se vyzpovídali, a proslov šťastného kněze

o svaté Panně byl jako výkřik radosti a vděčnosti k oné, které připsával krásné ovoce prvních duchovních cvičení.

„Proč bych vám zatajoval, že jsme užili malé lsti válečné, abychom vás povzbudili, byste tu i doma konali svoje povinnosti náboženské? — Vězte tedy, že jsme sochu Panny Marie v našem spolku postavili jsouce přesvědčení, že své nebeské Matce neodepřete prosby, kterou vám na místě našem přednese. Milí přátelé, děkujeme Panně Marii, matce vojínů! Mně samému, přiznávám, nedostává se večer slov, bych vyjádřil Marii svou lásku a vděčnost. Když vás ráno uzřím shromážděné u stolu Páně a vám podám Tělo Páně, pocítím přesladkou útěchu života svého. Ale nejen svaté Panně, i vám, přátelé moji, děkuji z toho srdce. Vy jste mne učinili šťastnějším nežli mohu vypovědět.“

V praktickém závěrku doporučuje modlitbu k Panně Marii, aby nosili medailku a škapulíř. „V kasárnách vysmívají se ze škapulíře, jež někteří z vás nosí přišitý k šatům; a přece se

nesmějí kousku zlaté látky, jenž zdobí rukávy vašich představených. A přece je to tatáž věc. O sobě jest kousek zlaté látky věci nepatrnou, ale znamená velmi mnoho. Práví, že jest důstojník, poddůstojník. Právě tak má se věc se škapulířem. O sobě věc nepatrná hlásá, že jste dítkami Královny nebeské.“

Přiznáváme, že zbožný kněz vystoupiv po prvé udeřil na pravou strunu. Nalezl klíč k srdcím svých posluchačův. Od té chvíle důvěřovali úplně svému duchovnímu správci a nespokojili se tím, že ho večer naleznou ve spolku, vyhledávali ho i přes den v malém semináři, aby si u něho vyžádali rady, útěchy a síly.

Mši svaté na svátek sv. Tří králů obcovalo hojně vojínů, z nichž mnozí přijali sv. přijímání. Ve své promluvě porovnal P. Belanger dojemně pohanské kraje, z nichž přišli mudrci, aby se Ježíškovi klaněli, s kasárnou, z níž hodní, mladí lidé přišli, aby ho přijali. „I vám dal Pán Bůh hvězdu, svou božskou milost, kterou vás oddělil od vašich kamarádů, aby vám

zabezpečil pokoj srdce, štěstí dobrého svědomí a počestný život. Mudrci byli tři, vás je všech všudy třicet až čtyřicet ze tří až čtyř tisíc vojáků, kteří jsou v městě. Buďte Pánu Bohu vděční za to, že vás mezi všemi vyvolil, aby vás zahrnul hojnějšími milostmi, nežli byste byli dostali v kruhu svých rodin.“

Dílo Boží rychle pokračuje. Povzbuzen dokonalým porozuměním — zvláště u některých vojákův — umínil si P. Belanger, že utvoří vybranou skupinu, která by byla generálním štábem a zároveň ohniskem modlitby a horlivosti, nástrojem apoštolátu pro celou posádku.

Dne 16. ledna, o svátku nejsladšího Jména Ježíš, shromáždil je po mši svaté. Připomněl jim svou velikou zásadu, od níž nikdy neupustí. „Maria, a ona sama, jest Matkou a Královnou v naší malé rodině vojenské; my kněží jsme nanejvýš vašimi staršími bratry. Dnes ráno žádá Maria od vás tři věci, aby upevněna byla svornost a duch rodinný, jaké tu mají vládnouti podle její vůle: 1. Otevřenost. U nohou Páně a jeho svaté Matky budiž ujed-

náno, že si dovolíte nám při příležitosti udíletí rady a že i my bez váhání od vás budeme žádati, co slouží ke spáse vašich duší a vašich milých kamarádův! 2. Lásku. Seřadme se, úzce spojeni, kolem naší Matky nebeské, jako bychom byli jenom jedno srdce a jedna duše! Vy, moji přátelé obětujte něco ze svých námah a obtíží též za kněze, jenž k vám mluví; on za to obětuje Pánu Bohu každou modlitbu, každý čin i každý povzdech svého života za vaše pravé štěstí. 3. Co se týká vašich kamarádův, žádám od vás oddanost a dobrý příklad.“

V těchto prostých, ale krásných myšlenkách jest vyjádřeno, jak P. Belanger smýšlel o vojenském spolku. Obtočen vybranou skupinou, se kterou se cítil zajedno, pracoval společně s ní na blahu všech členů spolku, ano, všech: vojinů v posádce. Ještě více i mimo spolek ohlížel se po pomocnících. Rád by byl všecky zbožné duše spojil k velikému křížovému tažení, aby posvětil celou armádu. Velko-
lepší plán, jenž snahou zbožného kněze se rozvíjel a konečně ve velkých roz-

měrech se uskutečnil. Především hledal pomocnice v klášteře Klarissek v Arrasu, jak jsme již vzpomněli. P. Belanger je nikdy nepustil s očí. Tu bylo zřídlo milosti, jehož chtěl užítí pro spásu duší a pro čest své Matky nebeské.

„Od té chvíle, kdy se věnoval vojenskému spolku,“ psala řeholnice jedna, „vešli jsme do častých stykův. On nám zprávu podával o svých úmyslech, nadějích a obráceních, dosažených na přímluvu Panny Marie. Vybízel nás, abychom se modlily k Matce milosrdenství zvláště pozdravením andělským. Bylo třeba zasévat *A v e M a r i a*, aby žní byli vojíni. Ve své pokoře připisoval všechny úspěchy svého úřadu našim Zdrávasům. Narazil-li na překážku, nalezl-li duši, která odporovala milosti, umírajícího, jenž se zdráhal smířiti se s Bohem, ubohého vojína, jenž životem znaven se zoufalstvím zápasil, napsal nám hned několik řádkův a prosil nás, bychom zdvojily modlitby. Později přišel sám, aby nám pověděl, jak věc dopadla a společně s námi aby poděkoval Královně nebeské.

Ale největší jeho opcrou a útěchou byla vybraná skupina, jež vnikla v jeho myšlenky a záměry. Při měsíčních shromážděních chodili většinou ke stolu Páně. Všichni snažili se, vzbuzující lásku, nahraditi rouhání kasárny. Rádi obětovali růženec za svoje kamarády, a potěšili zbožného svého přítele prosbou, aby se společně s nimi modlil.

Když se blížil konec masopustu r. 1887, měli tito mladí křesťané vzácnou myšlenku. Poněvadž neměli vlastní kaple, domluvili se, že v kostele sv. Jana Křtitele, kde byla vystavena nejsv. Svátost, Bohu eucharistickému prokáží .tytéž pocty, jako vojenským představeným, když stojí na stráži před jejich bytem. Každé půl hodiny se střídali před oltářem. Někdy byli tři až čtyři zároveň na čestné stráži.

Po několika dnech, v neděli večer v únoru, byl P. Belanger překvapen rozmluvou svých vojínů. S podivem a radostí poznali značné mravní zlepšení v kasárni, zvláště v některých světnicích. Byli k nim šetrnější. Méně se rouhali a špatně tolik nemluvili.

Následující neděli promluvil o té věci dojemně P. Belanger: „Příčina této potěšitelné změny jest v modlitbách tolika zbožných duší, které se od několika měsíců zajímají o náš spolek, o spásu vojska; zvláště však ve vašich vlastních modlitbách a sv. přijímáních, vašem dobrém příkladě, ve vašem sice skromném, ale přece účinném vlivu.“ Pak připomíná, že Pán Bůh pro deset spravedlivých — ne cizincův, ale obyvatelů města Sodomy a Gomory — byl by zachránil města tato. „Rozumíte, proč tolik na to tlačíme, abyste sami se modlili, přijímali a jednali? Skrze vás, a ne cizími, bude armáda zachráněna. Vojáci svého Tvůrce těžce urazili, vojáci za to ať usmířují. Tak tedy pokračujte v stejnokroji konati dílo kněžské, apoštolské a nám pomáhati svými modlitbami!“

Pak mu napadá jiná neméně krásná myšlenka: „Kdybychom my kněží mohli, vyňali bychom Pána ze svatostánku, skryli ho na své hrudi a zanesli bychom ho do kasáren. Viděli byste, že již pouhá přítomnost Spasitelova by stačila, aby obrátila

některé dříve tak zbožné, nyní jenom svedené mladíky. Co nám dnes není možno, protože brány kasárny nám jsou zavřeny, to vy můžete učiniti, to vy činíte. Vy nás prosíte, abychom otevírali svatostánek a svěřili duším vašim Pána ve způsobě chleba. Vy ho nesete mezi své kamarády do armády, z níž ho vyhostili. A nyní se děje, co se stávalo za pozemského života našeho Spasitele: když se blížíte, prchají zlí duchové, hříšníci se obracejí, spravedliví cítí se posílení ve víře a v ctnosti. Tak se vysvětluje mravní polepšení, jaké jste zpozorovali od několika měsíců ve světnicích kasárních. Tak se vysvětluje, což vám však ušlo, ale mně napadlo, že četní noví členové, které jste do spolku přivedli, skoro vždy přišli v den vašeho sv. přijímání aneb ve dnech, kdy jste se tu shromáždili k společné modlitbě.“

Po nějaké době konal opět duchovní cvičení jako přípravu na velikonoce. V poslední den klečelo 34 vojínů u stolu Páně. Jiní, kteří přijíti nemohli, vykonali tuto velikou povinnost v neděle následující.

Sotva šest měsíců minulo od té doby, co P. Belanger vkročil do spolku, a již se počet členů rozmnožil. Více než sto vojínů přicházelo pravidelně. Mnoho dobrého již vykonáno, a mladí hodní lidé cítili, že již nejsou opuštěni. Srdce jejich byla plna lásky a vděčnosti k tomu, jenž sebe nazýval jejich nejstarším bratrem a je miloval jako děti. Brzy se jim naskytla příležitost, aby mu podali toho důkaz: svátek sv. Jiří, jeho patrona. Ovšem připadl den ten v dobu neklidnou, plnou práce, právě když se vrátili z dovolené velikonoční. Ale nedbajíce své únavy nacvičili rychle několik sborů a básní, jež večírek mile vyplnily. Dobrý kněz byl tím překvapen nadmíru. Odcházeje řekl: „Nelze mi vám vypovědět, jak mne dojala vaše pozornost. Skoro bych vám vyčítal, že jste udělali příliš mnoho; toho všeho nezasluhuji.“ Ale přijal to jako znamení oddanosti příteli a bratru a též i sluhovi Páně. Pak zakončil milými slovy: „Děkuji Pánu Bohu, že mi dal jméno, jež mne s vámi sbližuje, jež mi dovoluje nazvati se vaším spolubojovníkem.“

Nadešel květen. Usnesli se, že obzvláště uctí Pannu Marii, kterou zvolili za Matku a Paní spolku; ale nedostávalo se všeho. Jeden voják ze starého stolu udělal oltář a kamarádi se postarali o ozdobu. Dvakrát za týden vycházeli na květiny a vždy přinesli pěkné kytice. Všichni přispívali na světlo. Shromažďovali se u skromného oltáře, modlili se růženec, zpívali písně marianské a četli ze zbožné knihy. V pozdějších letech rád vzpomínal P. Belanger těchto dojemných začátkův. „Jak byla Maria tak dobrá k nám v tomto měsíci květnu! Kolik lidí se obrátilo na její přímluvu! Chudá na statky časné byla naše skromná rodina milá v očích Matky Boží. Mělať bohatství nebeské, svatost.“

O své vlastní svatosti ovšem nikdy nemluvil, ovšem pak o svatosti svých vojáků. Členové jeho vybrané skupiny posvěcovali se skutečně víc a více. Zvláště dva kořistili z příkladu a života svého milovaného duchovního správce a stali se jeho nejlepšími pomocníky. Neúnavně se obětovali.

V neděli, když horlivý kněz a několik členů nejužšího kroužku v různých chrámech lovili vojáky, aby je vybízeli, by přistoupili ke spolku vojenskému, modlili se tito dva hodní mladíci ustavičně růženec, až se vrátili. Jejich modlitbám připisoval P. Belanger všechny svoje úspěchy. Dovedli tak dobře a vytrvale zasévat Zdrávasy do role svých pluků, že brzy krásné žnivo duší nabídnouti mohli Pánu Bohu a že zasloužili spolku vojenskému vštípit ducha, jenž ho nikdy neopustil, ducha Panny Marie. Jeden z nich vydal heslo: „Sejme Zdrávasy a vojáky budeme žítí.“ Skoro celou neděli modlili se růženec před nejsv. Svátostí.

Jednou napadlo kaplanovi ve farnosti St. optati se jednoho z obou, kteří byli u stolu Páně, vida, že nevyšli z kostela, zdali již snídali. Mladík byl lačný ještě o 4. hodině odpoledne! Ve vojenských skladištích, kde byli dozorci, modlívali se oba přátelé celé noci společně růženec. „Minulé noci modlili jsme se čtyřadvacet růženců,“ vypravoval jeden, „ďáblu jsme dali bič

pocítit.“ V letní večery scházeli se na valech pevnůstky s osmi aneb desíti kamarády a sedíce na trávniku modlívali se pod hvězdnatým nebem od 9. do 10. hodiny růženec. V nepoužívané světnici spolkové místnosti zřídili si oltáříček, ozdobili si ho a tam se scházeli s několika přáteli, aby Pannu Marii uctili několika růženci. Tato modlitba učinila je muži obětavými, apoštoly! Jak často se postili, zvláště v pátky, při chlebě a vodě, aby dosáhli nějakého obrácení. Mohli to dělat, poněvadž ve službě sami jídávali. Po dvě léta chodili každý den ke stolu Páně. Jejich úřad a zaměstnání jim dovolovaly ráno vycházeti; když byli zaměstnání, zůstali lačni a přišli až odpoledne anebo večer. Jeden z nich přivedl asi sto svých kamarádů k P. Belangrovi, aby je poučil. Nazýval je svými světci Zdrávasu. Nesnadno rozhodnouti, koho více obdivovat, tyto hrdiny aneb toho, jenž jim vnukl tuto mysl hrdinnou.

Ostatně nebyly to jenom tyto vyvolené duše, jež poznaly zřejmé milosti, které se s nebe vylévaly vodo-

vodem tohoto zbožného kněze. Jestli se jeho vliv blahodárný nepřímě jevil v mnohých světnicích kasárních, pak byli úplně přeměněni ti, na které přímo působil ve spolku. Rádi potvrdzovali pravdu jeho slov o svátku sv. Tří králů, že Pán Bůh je zahrnuje hojnějšími milostmi, než by se jim bylo dostalo u domácího krbu. Voják, který v oné době opustil posádku v Arrasu, psal: „Moje každodenní píseň díky za přijatá dobrodiní jest Magnifikat.“

Slovo Boží velmi rád hlásal horlivý kněz. Na sebe málo spoléhal, jak často říkal na začátku svých kázání, ale důvěřoval pevně v milost svého úřadu a použil každé příležitosti, aby poučoval a napomínal svoje vojáky. Mluvil lehce, ale prostě a zavrhoval obyčejně všechny umělkované fráse. Šel přímo k cíli a obíral se více obsahem než formou svého kázání. Ale i obsahu nedostávalo se oné změny, jaká bývá u některých kazatelů. Připravoval se sice svědomitě na svoje kázání, ale jeho práce záležela hlavně v tom, by s nových hledisk osvětloval

a svým posluchačům přizpůsoboval veliké pravdy a jejich praktické použití pro život křesťanský.

Skutečně slovo jeho vnikalo silou neodolatelnou do srdcí. Mluvil s tak upřímnou srdečností, s takovým výrazem vnitřního přesvědčení a takovou nadpřirozenou autoritou, že duše bývala dojata. Stále uváděl pěkná, neočekávaná porovnání, aby porozuměli jeho myšlenkám a pronikli jeho naukami.

Ještě častěji budeme míti příležitost mluvit o moci jeho slova. Uvedeme tu jen některá přirovnání, která našel v modlitbě před svatoškánkem, jež se jako ohnivé šípy vryly do srdcí.

Když jednou varoval své posluchače před zlými kamarády v kasárně, kteří mladší často svádějí na zlé cesty, řekl: „Jako Kain bratru svému Abelovi, řeknou i vám: Pojď, vyjděme do polí! Moji přátelé, nechodte s nimi; neboť chtějí usmrtiti vaše tělo i vaši duši! Kainové jsou četní ve vašem okolí.“

O svátku Navštívení Panny Marie vyložil jim slova z Magnifikat: „Lačné

naplnil dobrými věcmi, a to ohledně spolku, do něhož je Pán Bůh zavedl: „Ještě před několika měsíci byli jste jako lačni v kasárnách. Nemohli jste zvyknouti na stravu, která otravuje srdce tak mnohých mladých lidí. Matkami svými, kněžími, kteří střežili vaše mládí, zvyklí na chléb andělský, řekli jste si: „Kdy nám Pán Bůh podá opět chléb našich matek, našeho domova?“ Pán Bůh vás vyslyšel, a dnes u stupňů oltáře tohoto může potvrditi „Lačné naplnil dobrými věcmi.“

V den po svěceních mluvil o knězi, a když vypočetl dobrodiní, jichž jest zdrojem, volá: „Kdyby kněz se chtěl pomstíti na světě, jenž o něm nechce vědět, stačilo by, aby nevyslovoval již slova proměnění. Co by bylo ze světa bez Eucharistie, jeho hromosvodu? Před stoletím byli kněží vyhnáni a popraveni. Tam, kde netekla krev Kristova, tekla v proudech krev lidská. Nedaleko od trosek oltáře zvedalo se popraviště, na němž každý den zanechaly život četné oběti.“

() svátku Nanebevzetí Panny Marie mluví o čistotě duše nabyté roz-

hřešením: „Když kněz se dožije toho, že mladí lidé ho kolem krku objímají, on v očích jejich vidí veliké slzy radosti, nelze mu tu právem tvrditi, že zpověď je opravdu šťastné učinila?“

V den kněžského jubilea Lva XIII. vybízel vojíny, aby se spojili s celým světem katolickým, jehož zraky jsou obráceny k Římu. „Papež jest náměstkem Ježíše Krista. Vaši spolubojovníci jsou ochotni dáti svou krev za jeho věc; vy byste mu odepřeli svoje vroucí modlitby?“

Při jiné příležitosti napomínal svoje děti, aby byli apoštoly, misionáři svého pluku a příklady dojemné tu uváděl. Vypravuje o dělostřelci, jenž skoro již 12 let pracuje neúnavně o spáse svých kamarádův a zachránil již mnoho duší. Vtipkují o něm, ale přece požívá důvěry všech. Mnozí mu svěřují svou peněženku, nazývají ho všeobecně pokladníkem pluku. Jiný opět vyhledává vojíny, kteří ještě nebyli u sv. přijímání; přivádí je ke knězi a doprovází je ku stolu Páně. Třetí, posádkou v Mezières, píše mu: „Mým jediným přáním jest, ukázati

mladým lidem v mém okolí, že lze býti zároveň dobrým vojákem a dobrým křesťanem.“ A dodává: „Necítíte v srdci přání, následovati tak statečné mladé lidi? Kéž vás svatá Panna učiní pomocníky ve velikém díle spásy vašich spolubojovníkův.“

Tato slova roznítla horlivost mladých vojínův tím více, čím dražší jim byl kazatel. Skutečně přetvořoval se spolek dle přání a za vedení P. Belangera v rodinu, jejíž duší byl.

V prosinci 1887 poslána část posádky z Arrasu ke krátké zvláštní službě do Saint Denis u Paříže. Pro členy vojenského spolku byla to nemalá oběť, rozloučit se s kamarády a zvláště s otcem duchovním. Domluvili se, že každý den list ze Saint Denis spolku podá zprávu o vzdálených přátelích, a ti pak rovněž každý den z Arrasu list měli dostati. Obě strany dostály věrně domluvě. V Saint Denis scházeli se hodní mladí lidé každý večer, vyhledali kostel ještě otevřený a pomodlili se tu společně růženec. Pak se seskupili a jeden z nich přečetl polohlasitě list otce

nebo přítele. A poněvadž pisatel žádal vždy příjemce, aby v jeho jmenu všem srdečně ruku tiskl, provedeno to vždy před očima Božíma.

Mnozí se podiví, že takové smýšlení se našlo mezi vojáky. Zbožný kněz právě odkryl správnou metodu; snažil se jenom o to, by založil království Boží v duších, a vše jiné mu bylo přidáno. Při konferenci ve velkém semináři r. 1888 vzpomíná této metody: „Aby ve spolku mohlo se způsobit něco dobrého, třeba členy až po krk ponořiti do nadpřirozeného. V našem spolku vojenském jsou všechny úspěchy po stránce nadpřirozené: velikonoční duchovní cvičení, klanění, sv. přijímání. Ubezpečuji vás, že ze všech vojákův, kteří přistoupili ke spolku, nescházel ani jeden, důkaz, že nadpřirozené jich neodpuzuje. Naopak tvrdím, že to právě je nejvíce vábí, že se mu s velikou horlivostí oddávají.“

Jak dojemné příklady uváděl P. Belanger, aby potvrdil tento názor. V noci novoroční měl voják jeden stráž při skladišti prachu. Když s věží

města bila dvanáctá hodina, chtěl novoroční pozdrav přinést Panně Marii, jejíž úctě ho naučil P. Belanger. Nedbaje kruté zimy, poklekl na holé zemi a začal se modlit růženec, jež chodě dokončil. „Nedovedl jsem ho celý se pomodliti na kolenou,“ přiznal se v rozpacích, „bylo příliš zima.“

V neděli přišel voják v poledne ještě lačný, aby se vyzpovídal a šel k sv. přijímání a před tím byl v noci na poli na stráži. Na sv. Josefa přišel jiný večer o 7½ hod. a prosil o sv. přijímání — celý den musel ve dvoře kasárny sníh vyhazovat. Následující neděle museli mu tutéž prosbu v stejnou dobu odmítnouti, aby zabránili, by takovou námahou si neuškodil na zdraví. O svátku jednom v zimě byla silná vánice sněhová. Bylo klanění, ale dobrý kněz se domníval, že ctitelé se nedostaví. Proto chtěl s třemi aneb čtyřmi nejvěrnějšími Spasiteli se klaněti. Ale o 7. hod. přišli všichni vojáci a když slyšeli o obavě jeho, řekl jeden z nich: „Vojáci se nedají zdržeti troškou sněhu, kde se jedná o to, býti na stráži,“ z jiné příčiny by jistě

nebyli přišli. V masopustě přicházeli vojáci čteněji ku klanění v neděli večer, než k malým společným zábavám v úterý.

Někdo řekne, co jsme již stokrát slyšeli, že P. Bellanger byl světcem. Toho nepopíráme, ani onoho, že jeho svatost mnoho přispěla k plodnosti nadpřirozených prostředkův. Ale proto zůstane pravdivou věta, že málo ceny se přikládá nadpřirozenému, že nikterak neodpuzuje, ovšem vábí k sobě, používá-li ho pravý, láskyplný kněz, jenž jako Spasitel předchází dobrým příkladem.

Spolek vojenský, jenž stále prospíval, neměl vlastní kaple. Občas chodívali do nedaleké oratoře, aby se tam růženec modlívali, superior otevíral o svátcích Panny Marie zbožnému knězi a jeho vojákům domácí kapli; ale dle názoru P. Belangera nedostávalo se spolku věci podstatné: pramene milosti, přítomnosti Boha eucharistického. Začal horlivě se modlit s vojáky. Neustal s prosbami a nutkáním, až jeho spolubratr, P. Chatelin, se přiklonil k jeho úmyslům,

třebas překážky až nepřekonatelné se stavěly v cestu. Místnost byla těsná, sotva stačila spolku. Mimo světnice byl toliko bídný dvorek se starou kůlnou, jejíž brána vedla na cestu. Usneseno oboje spojit, a jak možno žádoucí svatýňku tu zařídit. Poslední neděle v dubnu otevřeli kapli. Všichni členové volní službou přijali svaté přijímání z rukou přešťastného kněze, a jak se vyslovil: „Otec, jenž jest na nebesích, jehož rozkoší však jest, býti se syny lidskými, sestoupil do skromné svatyně, kterou jsme mu připravili.“ Dodal pak: „Jaká událost v životě kněze zaměstnaného, jestli Pán Bůh sám přichází, aby ho prosil o pohostinství, aby převzal řízení jeho prací.“ Byl to vskutku veliký, významný den pro něho i pro celý spolek.

Od té doby sloužil každou neděli vojenskou mši svatou. Večer o 8. hod. bylo Salve a ve středu večer o 7. hod. slavné klanění. Prosil svoje vojáky, kdykoli vejdou do domu, aby napřed pozdravili Pána jeho v nejsv. Svátosti.

Přítomností Spasitele dostalo se jim nových milostí, větší horlivosti. Častěji chodili ku stolu Páně; od prvního měsíce bylo jich každou neděli 30 až 35. Spolek vojenský dostal svůj den klanění jako farnosti. Před prvním klaněním kázal P. Belanger po tři dni. Od soboty večer až do neděle večer 8 hodin byla vystavena nejsv. Svátost. V neděli ráno bylo společné sv. přijímání, a každý voják chtěl převzít hodinku klanění.

Od té doby nebylo večera, abys nespátl v pološeru kapličky aspoň jednoho vojáka klečícího, jenž se zbožně modlil růženec.

Jak se podařilo horlivému knězi docílit takových úspěchův? Hlavně modlitbou a sebezapřením. Jako seminaristům, tak i vojínům, jichž zpovědníkem se stal, vždy byl k službám. Modlil se sám a dal se v kláštorech města modlit za spolek. Vybízel k tomu nejlepší své vojáky, kteří se nelekali ani nočních hodin klanění. Pak měl zbožný kněz seznam svých vojákův, jež stále nosil u sebe; každý den ho přečetl před svatostánkem,

a poněvadž znal dobře svoje chráněnce, prosil za každého jednotlivého o zvláštní milosti, které jim byly potřebny, jak věděl. Tak se více a více rozvíjel vojenský spolek a blahodárně působil nejen na členy, ale na celou posádku.

P. Belanger věnoval se úplně duším, duším dítek v domě sv. andělův, jež nikdy nezanedbal, duším vojáků, kteří se mu stali nejmilejší částí jeho stáda. Rodina ho vídala zřídka, a na ostýchavé prosby o častější návštěvy odpovídal podobně jako Spasitel: „Nemám-li se zabývati věcmi svého Otce nebeského?“ Ale srdce jeho bilo vždy stejnou láskou a něžností ke svým. Když se blížil v červnu 1888 den kněžského svěcení bratra jeho Arthura, jenž mu kdysi ministroval, chtěl býti u něho. I při prvotinách jeho dne následujícího byl přítomen. Sloužil první mši svatou v kapli Karmelitek v Saint Omer, kde byla jeho sestra Helena. Jiří při té příležitosti promluvil, dojal hluboce srdce a dokázal zřejmě, že láska k Bohu a k duším není na úkor po-

svátné lásce k rodině, ale že ji činí nadpřirozenou a tím vroucnější a mocnější. Zvláště slova závěrečná dojala přítomné až k slzám. Když byl vštípil novoknězi, že odtud mu třeba vésti život modlitby a sebezapření a mu slíbil ochranu Panny Marie, obrátil zrak k společné jejich Matce: „Jak nekonečně dobrá musí býti naše matička nebeská, když tak dobrá jest naše matka pozemská! Milovaná matko, tvůj život byl zároveň životem modlitby a oběti! Jak krásná koruna proto věncí dnes tvou hlavu! Jako Maria, matka bolestná, bylas též v srdci svém nějak ukřižována. Již záhy pronikl dvojsečný meč tvou duši. I tvé tělo bylo s Kristem přibito ke kříži. Ale dnes, milovaná matičko, pravda, cítíš něco ze štěstí Panny Marie v ráno velikonoční? Včera jsi klečela u nohou posledního svého dítěte, jako u nohou Ježíšových; od nynějška dva tvoji synové budou každý den při mši památovat na svou matku. A neprodlévá v tomto klášteře milovaná sestra, kterou Pán Ježíš, Bůh žárlivý, pro sebe chtěl ponechat, jíž

dal své srdce, jako ona mu dala svoje!“

Když láskyplně vzpomněl ostatních svých sourozencův, zakončil slovy: „Milovaná matko, to jest koruna, která nahradí na čele tvém korunu trnovou, to jest odpověď Pána Boha na tvůj život utrpení, modlitby a lásky k Ježíši ukřižovanému, eucharistickému. Jaké poučení pro všechny tvoje děti, zvláště pro oba tvoje kněze!“

Na druhý den byla veliká slavnost v Moule. Novosvěcenec sloužil po první mši svatou mezi svými krajaný. Přítomny byly všechny děti sirotčince sv. Josefa v Calais, jemuž Arthur Belanger již věnoval své služby. I voják z vojenského spolku v Arrasu přišel s P. Jiřím ku slavnosti. Opět promluvil, obraceje se k mladému knězi: „Když jsem poklekl u tvých nohou a líbal tvoje ruce ještě vlhké svatým pomazáním, cítil jsem, že vzchází v srdci mém nová láska k tobě. Poznal jsem, že jsme nyní bratřími v dvojím smyslu: podle těla i v Pánu. Víš, jak vroucně byla srdce

naše spojena, pokud jsme žili šťastně ve svatyni rodiny, i když jsme neméně šťastni dleli pod očima svých dobrých učitelův. Tato čistá, krásná láska, již Bůh vložil do srdce lidského pro jeho útěchu, se věru dnes nezměnila! Ba právě od té chvíle, když jsi povstal od oltáře jako kněz Boží na věky, miluji tě, smím-li tak říci, jako božského Spasitele, vidím v tobě druhého Krista, poslaného na zemi ku spáse lidstva.“

Zvláště dojemně mluví o nenávisti, kterou dnes bývá kněz pronásledován a provádí dále myšlenku: „Kněz, jenž v rukou třímá evangelium Páně a zachovává jeho přikázání, může býti usmrcen, ale nikoliv přemožen.“ Pak odhaluje tajemství svého vlastního života. „Svět nerozumí nevýslovné bolesti dobrého kněze, jenž klidně musí přihlížeti, jak duše do pekla se vrhají jak ustavičně urážejí Pána Boha, jenž je tolik miloval, jako nerozumí smrtelné úzkosti Vykupitele na hoře Olivetské. Kéž by věděli, jaká muka rozdírají někdy srdce knězovo, jak hoř-

ké slzy plynou mezi předsíní a oltářem!“

P. Belanger znal je ze zkušenosti. Tyto city, tyto slzy dobrého kněze nebyly jiné, jako jeho. Pak povzbuzoval svého bratra, aby vytrval na nastoupené cestě lásky a milosrdenství. „Před nějakým časem psal jsi mi, že jest tvoje ctižádostí jedinou, žítí a umřítí mezi tvými milými sirotky. Dobře, žes takto ocenil zvláště krásný úřad, jejž ti Pán Bůh svěřil.“ Krásná slavnost, v níž pokračováno v rodinném zámečku na blízku farního kostela, byla všem účastníkům dnem opravdu nebeským. Vše přispívalo k jeho oslavě, bratrské hody lásky, hudba sirotek, všeobecná nálada veselá, i přednášky básní. Co však celku dodávalo zvláštní kouzlo radosti, sváteční ráz posvátný, bylo nadpřirozené ovzduší, jehož pramenem byla promluva P. Jiřího. Poslední verše básničky, kterou přítel rodiny napsal k této příležitosti, podávají věrně dojem, jejž tento slavný den zanechal v srdcích účastníkův:

Ode zámku zvuky hymny
znějí slavně v poli, lánu.
Marii ctíti, vedlas syny,
Těš se, matko; sloužíť Pánu!

Pro P. Belangera naskytovala se všudy příležitost, by pracoval o spáse duší. Kdykoliv navštívil rodinu, vždycky prosil o modlitbu za svoje vojáky. Vypravoval o své kněžské činnosti mezi nimi a vzbuzoval u svých pro ně zájem. Při jedné návštěvě kázal v kostele v Moulle, aby zavedl arcibratrstvo Panny Marie, matky vojákův, a roznítil celou svou rodinu pro dobrou věc.

Když se stalo něco neobyčejného ve spolku vojenském, psával o tom své zbožné matce; byltě šťasten, když měla účast v jeho snahách apoštolských. V této duši omilostněné v souladu nejlepším bylo všecko, láska ke svým, láska k duším, láska k Bohu. Ale poslední tento pocit ovládal vše, a v přítomnosti rodiny a přátel prosil na konci zmíněné promluvy svého bratra: „Pro tebe i pro toho, jenž k tobě mluví, prosím o jedinou přízeň,

po níž pravý kněz má toužiti, o milost, zítí, trpěti a umřítí pro Boha samého.“

Nebudeme zbožného kněze sledovati v jeho denní činnosti, jež ovšem hojně ovoce přinášela, ale se jenom vyznamenávala rostoucí, vynalézavou horlivostí. Uvádíme toliko, že použil ve svém spolku každé příležitosti, aby získal srdce a tím nabyl vlivu na duše.

Dva jeho vojáci měli odejeti do Tonkinu. Na rozloučenou shromáždil celý spolek v kapli a k odcházejícím promluvil několik povzbuzujících slov: „Zde v této kapli za vás často se budeme modliti. Zvláště ve středu večer vzpomenuti budeme před Bohem na bratry, kteří vydáni jsou nebezpečím moře a nezdravého podnebí. V hodinu klanění si rcete: Tam dole ve svatyňce Panny Marie, matky armád, modlí se kněz, vojáci, bratři, za vás. A pak povzneste i vy srdce svá ku své dobré matce nebeské.“

Nadešly jeho jmeniny a jeho vojáci darovali mu kříž. Ihned přetéká mu srdce: „Hledte, moji přátelé, jsem stvořen a narozen, abych miloval

svoje vojáky a žil mezi nimi. Kněz, jenž by nemiloval vojáků, byl by mi hádankou. Jeden z vás mi pravil po dobrém svatém přijímání: Velebný Pane, miluji vás jako svého bratra, a ještě něco více. Já obrátím tuto větu: Milujeme vás jako bratry a ještě více; neboť vás milujeme jako kněží.“ A když si takto otevřel všecka srdce, snadno je řídil k nebi.

Člen spolku zemřel. P. Belanger dojemně promluvil k svým vojákům, děkoval těm, kteří doprovodili zesnulého k nádraží, i těm, kteří svými dárky sebrali 12 franků na věnec na jeho hrob. Pak jim oznámil, že v kapli zasadí kamennou desku, na níž toto jméno první bude vyryto. „Kdo ví, kdo bude druhým? Buďme připraveni!“

Když propouštěl rezervisty, sloužil mši svatou, aby při ní odcházející přijali Tělo Páně, dal jim pokyny pro celý další život a daroval každému na památku zvláště pro ně udělaný obrázek Panny Marie s nápisem: „Jest vaší matkou, buďte jí věrni!“

V hmotné nouzi obrátil se k sv. Josefovi, přál si však, aby jeho vojáci

spojili svoje prosby s jeho modlitbami. Vypravoval jim: „Když jsme otevřeli tuto kapli, neměli jsme mezi jiným monstrance pro naše večerní pobožnosti. Koupili jsme ji, nemajíce ani haléře, a mysli, svatý Josef ji zaplatí. Na druhý den dostali jsme zapečetěné psaní s účtem vyrovnaným. Osoba neznámá ji za nás zaplatila. Minulého roku dlužili jsme 500—600 franků za práce v naší kapličce. Konali jsme devítidenní pobožnost a za týden měli jsme 600 frankův. Nyní bychom potřebovali 100 frankův, abychom velkou sýpku proměnili v sál, kde byste hráli biliár, aby změna se mohla uvést ve vaše zábavy. Ale nemáme nic; a přece řemeslníci začnou práci tento týden. Třeba tedy prosit sv. Josefa, aby nám pomohl v bídě.“

Téhož dne zasvětil vojenský spolek i všechny vojáky Francie svatému Josefovi, zapřísahaje ho, aby byl pěstounem členů spolkových, ochráncem jejich čistoty a útočištěm v hodině smrti.

Příchod rekrutů poskytoval novou příležitost k malým slavnostem. Ale

milostmi nejplodnějším podnikem zbožného kněze byly pouti na Montmartre. R. 1888 pořádal ji po první a úspěchy krásné ho povzbudily, že je opakoval r. 1889 jednou a r. 1890 dvakráte.

V březnu r. 1890 psal své matce: „Pochváleno budiž nejsvětější Srdce Ježíšovo, jež tolikými milostmi obdařilo třicet vojáků, které jsem v sobotu večer vedl na Montmartre. Vše se dalo krásně a dojemně. Dnes jest Montmartre na všech rtech, tudíž i nejsvětější Srdce Ježíšovo.“

Poutníci odejeli o 6. hod. večer z Arrasu a o půlnoci došli do basiliky. Ihned začaly hodiny klauění. P. Belanger sám zůstal celou noc na nohou. Před začátkem každé hodiny zpovídal ty, kteří konali čestnou stráž, takže všichni, jak pravil voják jeden, v úplnějším chování se ukázati mohli před králem králův. O 5. hod. ráno oddělil oněch deset vojákův, kteří chtěli přistoupiti k velikému svazu Božského Srdce Ježíšova na Montmartre. Když před nejsvětější Svátostí vyřkli slova zaslíbená, podpísali je na oltáři. Pak následovala mše sv.,

při níž všichni šli k sv. přijímání, se zpěvem, proslovem, všeobecným zasvěcením a svátostným požehnáním. Přítomní slzeli, tak dojemný byl tento obřad. Poutníci obcovali celé dopoledne službám Božím, jež řídil arcibiskup pařížský. Pak navštívili chrám Panny Marie Vítězné a prošli se do Versailles. Nadšení vrátili se poutníci do Arrasu a zapěli, než se rozešli, mohutné Te Deum a líbeznou píseň k Panu ě Marii.

„Krásná noc, kterou jsem prožil na Montmartre, vyléčila mne z mé únavy,“ psal P. Belanger své matce. Ale věděl, že se nedá klamati, že ví dobře, že občerstvil duši, ale unavil tělo, tudíž končí slovy: „Kdo by dbal malých obtíží, když mohl potěšiti božské Srdce Vykupitelovo?“

Pro svatodušní svátky pořádal horlivý apoštol druhou pout, která však měla déle trvati, a připojenými duchovními cvičeními ještě více požehnanou se měla státi. Opět jel v průvodu třiceti vojákův, kteří svou dvou-denní dovolenou chtěli věnovati Srdci Ježíšovu. „Rád se zříkám návštěvy

domova,“ pravil voják jeden. „Rodina mne sice očekává, ale jíti na Montmartre není všední milostí.“ Bývalý člen spolku přišel až z posádky v Epinalu, aby se připojil k přátelům.

Když přišli o půlnoci, rozdělil čestnou stráž; každý se vyzpovídal a konal svou hodinu. Po mši sv. se sv. přijímáním a zasvěcení Božskému Srdci Páně odevzdal vojin jeden kaplanu basiliky obnos 130 frankův, jež nasbíral u svých kamarádův, na kámen, jež P. Belanger sám posvětil. Poutníci byli tak horliví, že v těchto dvou krásných nocích věnovali nejsvětějšímu Srdci sto hodin stráže. Po návštěvě chrámu Panny Marie Vítězné na druhý den ráno, vrátili se poutníci na Montmartre, aby konali malé duchovní cvičení, jež trvaly od 9. hod. ráno až do 4. hod. odpoledne. Spisovatel francouzské této knihy kázal jim třikráte v této době a potěšil se zbožností hodných mladíkův. V důvěrné schůzi utvořily se dva výbory. Jeden se měl ujímati vojákův nekřtěných a druhý měl vyhledávati ony, kteří ještě nebyli u sv. přijímání.

„Jak vzácné byly hodiny, jež jsme ztrávili v prozatímní kapli jedině ve společnosti našeho Pána a jeho krěže,“ pravil jeden účastník. „Kdybych jenom pro těch několik hodin byl zajel do Paříže, nelitoval bych cesty této.“ Přísloví praví: Jaký otec, takový syn. Přísloví lze obrátit, a ze smýšlení synů závěrek dělat na otce, jenž je takto vychoval.

Po nějakém čase bylo mnoho členů spolku povýšeno na poddůstojníky a desátníky. P. Belanger pořádal jim na počest slavnost rodinnou, radoval se s nimi srdečně a spojil je k malému krožku za dvojím účelem, aby zakládali království Kristovo v kasárnách, a aby co nejvíce duší zachránili. Při této příležitosti představil záložního poddůstojníka, jehož získal jako pomocníka pro vzrůstající spolek, řka: „Myslím, že o tomto pánu lze říci, že se narodil se srdcem vojína, jak nedávno kdos řekl o mně.“

Skutečně P. Belanger tak srostl se svými vojíny, že ho nebylo možno odloučiti. Jeho život byl jim věnován, jeho celé srdce jim náleželo,

Vypravuje se o Panně Orleánské, že byla tak proniknuta svým posláním Prozřetelíostí určeným, a se cítila puzenou, aby je vyplnila, že všechny námitky odmítala slovy: „K tomu jsem se zrodila.“

P. Belanger cítil ve svém horlivém, láskyplném srdci něco podobného, když pravil již zmírněná dojemná slova: „Byl jsem stvořen a zrozen, abych miloval vojáky.“

V. Křížácké tažení pro armádu.

Stále se vzrnající rozšíření spolku vojenského, jeho podivný vliv na jednotlivé členy naplňovaly P. Belan-gera radostí velikou. Pokorný apoštol však nepřipisoval sobě úspěchy, nýbrž modlitbám, o které prosil známé. Hluboká útrpnost a ohnivá láska probudily se v srdci jeho. Když tolik zmohla modlitba, proč se nepoužívalo všude toho účinného prostředku ke spáse armády? Vojáci v Arrasu nebyli vyvolenými. Scházeli se z různých okresův. Co se u nich dařilo, po-

dařilo by se i jinde. Proč tato nedbalost k francouzské mládeži pod prapory povolané?

Přesvědčil se, že voják jest bytostí neuznanou, že neprávem se má za to, že jest nepřístupný milosti Boží. Čekala snad Panna Maria na to, až posádka v Arrasu otevře cestu, že pak v sousedních, ano ve všech posádkách Francie cesta milostem se připraví? Rozvažoval a modlil se.

Konečně se mu naskytla vhodná příležitost. Biskup Dannel z Arrasu byl tak laskav a podával vojínům spolku v kapli velikého semináře velikonoční sv. přijímání. Jevil živý zájem pro hodné, mladé lidi, kteří na slovo zbožného kněze tak četně se shromáždili. Tento se rozhodl k různému kroku u svého biskupa. Chtěl mu vyložiti svoje zkušenosti a jej zapřisáhati, aby se smiloval nad sousedními posádkami a jim poslal zvláštní duchovní správce. Zdálo se mu, že slovo přednesené nestačí k tomu účelu. Sepsal tudíž zprávu a vyprosil si zároveň slyšení, aby doplnil zprávu touto,

Tento hlas srdce biskupu podaný obsahoval v uctivých slovech dojemnou a vřelou prosbu, jež nemohla zůstati nepovšimnutou. Začalť: „Milostivý Pane, dovolte, abych Vám jako syn svému otci předložil několik myšlenek o našich milých vojácích, jimiž se obírám již delší dobu.“ Hned se omlouvá pro svou smělost, avšak nechce nic vynechat, co mu svatá Panna říci káže. Napřed konstatuje, že lze na vojíny působiti. „Dá se mnoho dobrého udělati mezi vojíny. V našem milém spolku v Arrasu bylo to vykonáno a díky zvláštní ochraně Panny Marie šíří se divným způsobem.“ Vylíčí všeobecně úspěchy, mluví o podrobnostech.

„Každodenní svaté přijímání pro několik vyvolených, týdenní pro některé a 14denní aneb měsíční pro většinu, a to v každou hodinu ranní, aneb i denní — toho jsem svědkem po dvě léta. Jenom v měsíci březnu byli jsme tak šťastni těmto lačným stokráte podávati chléb života, třebas jsme stáli před časem velikonočním. Každý den navštěvují Pána našeho

v nejsvětější Svátosti, i mimo doby večerní modlitby. Každou středu koná se celou hodinu slavné klanění, a proto jest počet nábožných tři- až čtyřikrát větší než obyčejně. Opravdu Bůh eucharistický je vábí. A jak milují Pannu Marii, které za všechno děkujeme. Každý má svůj růženec. Malou skupinu utvořili, která má za úkol, v tisícových ztracených chvílích dne modliti se Zdravas Maria za obrácení vojákův. Ano, milostivý Pane, dá se nesmírně mnoho vykonati.“

Aby předešel námitku, že toto dobré jest jenom ohněm ze slámy, pokračuje: „Mnozí vojáci, se kterými jsem zůstal ve styku, když odešli od pluku, pokračují doma v pobožnostech a přijímají každý týden aneb každý měsíc sv. svátosti k nemalému úžasu farnosti a zvláště svých druhů.

Mnozí kněží považují za krásnou pohádku, že by se dalo něco dobrého dělati u vojáků; ale Pán Bůh mi popřej milosti, abych spatřil opak toho. Myšlenka, že v této jediné diecési jest na 8000 vojákův, kteří jsou vydáni všem mravním nebezpe-

čenstvím, snad blízcí jsou věčné záhubě, že mnozí z nich by mohli býti zachráněni, kdyby měli po blízku kněze, jenž by se horlivě zabýval spásou jejich duše, tato myšlenka mi dodává odvahy, bych Vám, milostivý Pane, vše pověděl a sice se všemi podrobnostmi.“

P. Belanger nenáležel k těm, kteří vidouce veliké překážky, se domnívají, že se nedá nic dělat a tudíž nic nedělají. Měl důvěru v účinek prostředků nadpřirozených. Měl též důvěru v dobro, jež Bůh vložil do každé duše. Mnozí řeknou: „Byl optimistou.“ Jenom přiznejme, že ze stanoviska, o které se tu jedná, optimisté jsou pravdě bližší nežli pesimisté, a že jenom oni mají úspěchy. V každém případě byl optimismus zbožného kněze opřen o zkušenosti, jež potvrzovalo celé okolí. Sám přispěl k tomu, by i nadále vyrostlo ovoce ještě hojnější. A s upřímností poněkud trpkou, jež mu nedala mlčeti, kde se jednalo o spásu duší ohroženou, odvážil se udati ovšem se vši skromností, i prostředky.

„Více než kdo jiný potřebuje vo-
in kněze. Rád přilne k němu. Miluje
ho jako sluhu Páně. Ale jest dobře,
má-li vždy téhož kněze, jenž zná
všecky jeho strasti a útrapy. Voják
zpovídá se snadno a upřímně; ale
nerad mění zpovědníka. Jest též dobře,
má-li kněze, jehož neobtěžují nevhod-
né, ano i nekonečné návštěvy.“ Uvádí,
že nejednou návštěvy, které se mu
z počátku zdály mařením času, kon-
čily dobrou zpovědí, obrácením. „Ko-
nečně potřebuje voják kněze, jenž
dovede ho všude vyhledati, kde by
se s ním setkal.“

Mimovolně nakreslil P. Belanger
těmito slovy svou vlastní podobiznu.

Ale kněz nedovede všechno, proto
uvádí další prostředky potřebné pro
apoštolát vojinův. „Mimo kněze třeba
místnosti spolkové, to jest domu,
v němž by ti, kteří by se pomalu sešli,
zdržovali se ve volných chvílích nej-
nebezpečnějších ze všech. V této míst-
nosti musí náš Pán svátostný za-
ujímati první místo. Právě protože
se voják obyčejně jenom věcmi po-
zemskými obírá, třeba ho do styku

přivést s nadpřirozeným.“ Pak vyvrací různé námitky, zvláště onu, odkud nabrati prostředkův. Při tom vzpomněl jiného křížového tažení, jež již začal a dále s úspěchem měl vésti, zřízení arcibratrstva Panny Marie, Matky armády.

„Svých prázdnin jsem použil, abych v některých farnostech promluvil o tomto velikém spolku modlitebním. Nemůžete si představit, jak příznivi mu byli. Celé farnosti se daly zapsati do arcibratrstva, a třeba jsem se neodvážil prositi o almužnu, plynuly hojné dary.“ Když se ještě jednou omluvil pro svou opovážlivost, končí slovy: „Již rok modlí se naši vojáci každou středu o to, aby jejich bratřím v Saint Omer se dostalo téže milosti, jako jim.“

Když podal žádost zastance armády, nezbývalo mu, než modliti se a obětovati, a na tom mu nescházelo.

Dojemná žádost, podporovaná známou činností zbožného kněze, odpovídala velice přáním a úmyslům biskupovým, takže došla povšimnutí. Dobrý pastýř uvažoval, modlil se,

radil se se svou konsistoří, a brzy na to učinil více než prosil žadatel, jmenoval duchovní správce pro Saint Omer a druhého pro Béthune. Radost zbožného kněze a jeho vojákův byla veliká. Děkovali Pánu a jeho svaté Matce z toho srdce, důvěra jejich v modlitbu byla ještě větší.

Modlitební křížácké tažení již zmíněné začal P. Belanger ve své domovské farnosti Moule. Krátce před tím sešel se s horlivým řeholníkem, jenž jezdil krajem, aby všude zřizoval arcibratrstvo Panny Marie, matky armády. Vypravoval mu, jak ho přijali v Bretagni. V mnohých dědinách dali se do arcibratrstva skoro všichni obyvatelé zapsati a slíbili modlitby, jakmile jim vylíčil duchovní nebezpečí vojákův. „Oznamujte naše dílo všude v diecési arraské!“ řekl mu misionář.

Símě padlo na dobrou půdu. Při první příležitosti promluvil o tom P. Belanger svým krajanům. Podáváme tu hlavní myšlenky, které jsou souhrnem četných kázání, jež po deset let konal na různých místech za tímtéž účelem.

„Od 15 měsíců mám vojáka na blízku. Mohl jsem poznati, jaká nebezpečí mu hrozí, ale též, jaké dobré vlohy dřímají v jeho duši. Rád bych váš zájem probudil pro tuto věc a pohnul vás, abyste se každý večer ve všech rodinách farnosti společně modlili za obránce vlasti. Svatá Panno Maria, poprvé budeš z této kazatelny vzývána pod krásným jménem Matky armády. Dej, ať na konci toho kázání všichni přistoupí k tvému arcibratrstvu!“ Pak uvádí nesmírná nebezpečí, která hrozí nyní francouzské mládeži v posádkách. Tentokráte nemluví jako optimista, ale všichni, mající aspoň nějakou zkušenost, poznají, že mluví pravdu. „Náboženství a ctnost nemají práva domácího v kasárnách; ale bezbožnost a neřest se tam šíří a vynáší. Nepřátelé našeho náboženství mluví často o tom, kněze zavřít do sakristie, a naši ubozí křesťanští vojáci jsou nuceni své náboženství uzavřít do svých srdcí. Aby důležité svoje povinnosti vykonali, musejí se někdy skrývati jako křesťané prvních století. Kdyby voják v kasárně si dovolil svou víru

zastávati, přehlušil by hlas jeho posměch a rouhání. Kdyby jen ukázal, že neopovrhne pobožnostmi anebo kdyby u něho našli nějakou medailku, snad poslední památku na matku, kříž aneb růženec, vytrpěl by morálního pronásledování, o němž nemáte potuchy. A poněvadž nemravnost je následkem bezbožnosti, stojí to velmi smutně s mravností v našich kasárnách. Kasárna stala se školou všech nepravostí. Kdyby kdo chtěl založiti ústav, aby učil neřestem, sotva by vytvořil dokonalejší, než jest ona, v naší armádě zbavené křesťanství.“ A dává otázku, na niž bohužel příliš snadná jest odpověď: „Co v takovém okolí má býti z víry a ctnosti mladíka právě ve věku, kdy všecky náruživosti se v něm probouzejí?“ Velikým lékem v jeho očích jest modlitba. Uvádí slova, která mu jeden voják napsal: „Modlete se za nás a přičiňte se, aby i jiní se za nás modlili.“ Ve jménu Francie vybízel sám posluchače k modlitbě.

„Slyšte, co pravil veliký vojín: Chcete-li zajistiti spásu Francie, pe-

čujte, aby zachovali mravnost armády, zachránili její víru, jinak, věřte mi, je společnost ztracena.“ Tak tomu jest. Jestli mladí lidé svou víru ztratí ve službě vojenské, jaký národ z nich vzejde? Jaké rodiny založí? Jaké bude potomstvo?“ Obrací se k rodičům vojákův, kteří stojí pod prapory: „Vy otcové a matky, byli jste zarmoucení, když vás opustil váš syn. Modlete se, abyste v den jeho návratu nebyli ještě smutnější, že ztratil svou víru, své dobré mravy, svou lásku k vám! Počestného mladého muže jste armádě svěřili. Modlete se, aby vám nevrátila zpustlíka, bezbožníka!“

Nechce je však sklíčiti, nýbrž vypravuje jim, jak divně vyslyšeny byly modlitby, jak byl svědkem ve spolku vojenském. Pak končí poslední výzvou ke všem: „První mši svatou r. 1888 budu obětovati za vojáky. Kéž přistoupí vsecky rodiny této farnosti k arcibratrstvu Panny Marie, Matky armády, a velkomyslně podporují toto dílo!“

Hlas apoštolský nezněl marně; neboť proti přísloví, prorokem jej měli

ve vlastním kraji. Kdykoliv, i v týdnu, předanebo po dni hojné práce, vybídl k návštěvě kostela, říkali lidé: „P. Jiří bude kázati; to půjdu!“ a přicházeli četně.

Dal si záležeti, by arcibratrstvo v mnohých farnostech okresu Pas-de-Calais zavedl. Na mnohých místech zřizoval slavně oltáře a sochy ku cti patronky vojákův a snažil se je učiniti středem pouti. Pokud možno bylo, konal slavnosti s velikým leskem, aby přilákal i obyvatele sousedních farností.

Při takové příležitosti, když posvětil sochu Panny Marie, Matky vojákův, ohlásil třídní pobožnost s velkou mší svatou každý den, při níž zpíval zpěvácký sbor sirotčince z Calais, o němž již byla zmínka, večer kázání a osvětlení. Na zakončení v neděli mše sv. se sv. přijímáním, velká mše svatá s hudbou, slavné nešpory, průvod, kázání a večer koncert na návsi.

Když jsme tak často zdůrazňovali, jaký význam P. Belanger připisoval nadpřirozené stránce apoštolátu, budou se někteří divit, že církevní slavnosti

dal takový závěrek světský. Sotva uvěří, že to nebyla výjimka, že náboženské slavnosti konal se vším možným leskem vnějším, že se snažil upoutati smysly, aby si urovnal cestu k srdci, že při takových příležitostech dal tisknouti pozvánky a programy, jež rozšířil v množství velikém. Dle příkladu blahoslaveného z Montfortu měl za to, býti všem vším, aby všechny vedl k Bohu, a že právě apoštolát lidový se nejlépe obrací na celého člověka. Zavrhoval pouze vnější obřadnosti, která toliko na smysly působí, jsouc klamem a mamem. Ale jakmile byla zajištěna stránka nadpřirozená, tu i na vnějšek dbal, zvláště když to bylo prospěšno. Tato stránka jeho apoštolátu jest velmi zajímavá.

Aby na příklad lásku ke sv. růženci vštípil duším, nezanedbával ani vnějších prostředků. Jeho spolek vojenský byl celý prosáklý nadpřirozeným, ale neodmítal přirozených prostředků. A toto uznalé chování poutalo tím více srdce; poněvadž se vědělo, že pro svou osobu neměl záliby na takových věcech. Miloval pouti,

rád světil prapory a sochy, konal devítidenní pobožnosti a rád kázal při těchto slavnostech, když ho k tomu pozvali. Tak byla v Moulle devítidenní pobožnost ku cti Panny Marie, Matky armád, v Saulchoy svěcení sochy Matky vojákův; v Oisy-le-Verger a na mnohých jiných místech kázání o modlitbě za armádu; kázal tu a tam k témuž účelu o poutích, tří a devítidenních pobožnostech, zvláště v kostele Panny Marie Ardents v Arrasu. Tak se mu podařilo na mnohých místech zavést pravidelné veřejné pobožnosti ve prospěch armády.

Jednou požádal kněze, aby promluvil při takové pobožnosti v Moulle ve všední den. Počasí bylo špatné, cesty neschůdné. Zdálo se, že v určený čas, v 8 hodin večer kostel bude prázdný; ale ku podivu před vystavenou nejsv. Svátostí klečelo mnoho farníkův, kteří se nábožně za armádu modlili růženec. Většina z nich vykonala dalekou cestu. Na začátku kázání byl poměrně veliký kostel naplněn věřícími, mezi nimiž bylo tolik mužů jako žen.

Na konci shromáždili se vojnou povinní z tohoto roku v sále k tomu určeném kolem P. Belangera. Dal jim praktické pokyny pro přípravu na službu vojenskou, pozval je k duchovním cvičením, před odchodem nabídnul podle zvyku každému doutník a sklenici piva, a všichni zřejmě uspokojeni se s ním rozloučili vřelým stisknutím ruky.

Tato shromáždění konala se po několik let co dva měsíce a byla četně navštívena.

Ale horlivost apoštolova neznala mezí. Nestačilo mu, by toliko v okolí svém dal se modlití; nejraději by viděl celou Francii u nohou Panny Marie, aby od ní vyprosil spásu armády. Poněvadž dvojí jeho úřad mu nedovoloval slovem býti hlasatelem toho křižáckého tažení, umínil si, státi se jím pérem. Začal důraznou výzvou ke křesťanským rodinám, kněžím a mnohým řeholím Francie. Všecko uvéstí by bylo záhodno z těchto listů, v nichž přetéká srdce velkomyslného přítele vojínův; jen na ukázky se uskrovníme.

„Před několika týdny,“ psal roku 1888, „událo se na lodi, která několik set našich vojáků vezla zpět do Francie, 15 úmrtí za jízdy, a na lodi nebylo duchovního. Minulého roku jelo lodí „Tonkin“ 164 vojáků a lodníků do vlasti; 84 zemřelo po cestě, při tom se udály scény srdcervoucí. Jeden z nich chtěl se před smrtí vyzpovídati důstojníkovi. Jiný volal zoufale: To jest barbarské. My ochotně obětuji život, a vlast nám odpírá kněze, jenž by nám pomohl umřít.“ Třetí zpovídal se hlasitě řka: „Tak aspoň vidí Pán Bůh, že mám dobrou vůli.“ Nedávno psal apoštolský vikář z Tonkinu o vojenské nemocnici naší kolonie: „Jaká bolest viděti tolik ubohých mladých lidí, syny katolických rodin a samy katolíky umírat bez přispění církve! Naši otcové by se rádi zdvojnásobili, ale jest jich málo, a býváme daleko od nemocnic. Křesťanští domorodci žasnou nad takovým umíráním.“ To jest los našich vojáků v koloniích; v posledních chvílích života nemají kněze, jenž by je těšil a jim nebe otvíral. Ale jest postavení našich

vojáků v posádkách Francie zajištěnější a uspokojivější?“

Uvádí místo z listu, jež mu psal bývalý voják: „Oznamuji vám, že mám odbytou povinnost vojenskou. Doufám, že již nepřijdu do pekla, když jsem tam byl již jednou. Nemohu vhodnějšího přirovnání nalézt pro život vojenský. Nic než kletby a rouhání — hrozná rouhání slyší člověk v kasárně.“ A list se dále rozepisuje o smutném, mravním životě mladých Francouzů v kasárnách. „Abychom odpomohli těmto hrozným poměrům, můžeme počítati na lidi? Nikoli, vzhůru srdce! Od Boha musí přijíti pomoc.“ Žádá pak, aby příjemce listu přistoupil k arcibratrstvu Panny Marie, matky armád. Žádá více, aby kněží při mši sv. každý den se modlívali na jeho úmysl, aby rodiny, dárky dávaly, aby zřízeny byly vojenské spolky na severu Francie.

Četné odpovědi přicházely na tyto výzvy, ale ne podle přání horlivého apoštola. Následujícího roku rozeslal klášterům tisknutou prosbu: „Ve prospěch našich vojáků“, v níž praví:

„Jak smutno jest, jednak znáti ne-smírná nebezpečí, kterým nyní mlá-dež francouzská jest vydána, jednak lhostejnost těch, kteří by měli pečo-vati o spásu armády.“ Když pak po-dal smutný obraz, jak se daří vojá-kům, volá žalostně: „Když odňali vo-jáku kněze, neodňali mu tím nějak možnost, by zachránil svou duši? Ne-pravte, že v době míru má přístup k farnímu duchovenstvu! Aby pro-nikl až k nim, znemožní mu jakás ostýchavost, jakás bázeň lidská. A naši lodníci, rozptýlení po celém o-krsku země, většinou zbavení kněží, naši vojáci, kteří denně umíráti mu-sejí bez útěch sv. náboženství, mohou ti snad vyhledati farní duchovenstvo?“ Pak uvádí místo z listu umírajícího důstojníka své matce: „Myslím, že jsem blízko smrti. S Bohem, milovaná matko, potěš se, že umírám, jako dobrý křesťan. Mou jedinou bolestí jest, že nemám kněze, jenž by mi dal rozhřešení; ale Pán Bůh vezme ohled na mou smrt v daleké krajině. Obětuji mu svoje utrpení i svůj ži-vot.“

„Začneme pro svou armádu křižácké tažení modlitby a oběti! K dílu! Svým milým vojákům nesmíme nic odepřít. Svatá přijímání, mše svaté, klanění před nejsvětější Svátostí ve dne v noci, různé kající skutky, vše pro tyto ubohé, opuštěné duše, na které jsme posud tak málo pamatovali.“

Roku 1890 následovala vřelejší, ještě důtklivější výzva. Uvádí slova generála Baraila v národním shromáždění: „Jestli vyrvete vojákům víru v posmrtný život, nemáte práva od nich žádati oběť života.“ Pak ukazuje, co den ze dne se více jeví, že se jedná o životní otázku pro katolickou církev ve Francii: „Bretagne opouští víc a více svou víru a své pobožnosti, protože většina synů odbyvších vojenskou službu vyniká bezbožností a špatnými mravy. V kasárně vládne rouhavost, bázeň lidská a všeobecná nevěra. Nic divného, že i v nejlepších krajích Francie ubývá víry a počestnosti. Uvažte, jsou to naši budoucí kněží, kteří jsou přinuceni žít v takovém okolí... byla by tudíž lho-

stejnost k našim vojákům zároveň hříchem národním i náboženským.“

Zapřisáhá kněží, aby vedlejší intencí při mši svaté a při breviáři věnovali armádě a věřícím na srdce kladli modlitbu. Duše Bohu zasvěcené prosí a žádá, aby se Pánu Bohu nabízely jako obět, a všechny horlivé křesťany, aby spojili svoje modlitby a kající skutky, zvláště však aby obětovali růžence.

Pro takové křížácké tažení bylo třeba rozsáhlého dopisování. Z počátku šly listy po stech, později na tisíce do všech končin. Zvláště Klarisky prosil o pomoc při této práci; jedna řeholnice vypravovala: „Obyčejně zařizoval P. Belanger u nás svou pisárnu propagační. Když pořádal svoje křížácké tažení pro vojáky, poslal nám opis listů, určených pro kláštery celé Francie a pro kněze, které prosil o mše svaté za armádu a žádal nás, abychom napsaly několik set opisů“. Výzvy tyto, jakož i vydané v letech následujících vyvolaly utěšené hnutí ve prospěch armády, jak dokazují četné listy. Povzbuzen tímto úspěchem,

prosil P. Belanger všechny kněze diecése arraské, aby jednu ze tří mší sv. vánočních obětovali za vojáky. 600 přípovědí došlo. Následujícího roku rozšířil tuto prosbu i na jiné diecése a prosil zároveň, aby tato mše svatá oznámena byla věřícím. Rovněž prosil o vedlejší intenci při všech mších svatých po celý rok.

I tentokráte jeho výzva našla ochotného sluchu. O vánocích 1895 jenom v diecési arraské slouženo bylo více než tisíc mší svatých za vojáky. Obyčejné prosby a modlitby dále vysílány; rok od roku šířilo se křížácké tažení. Jako P. Belanger pérem působil ve všech končinách Francie, tak činil i nadšeným slovem ve svém okolí, ve farnostech, v ústavech a klášteřích, všude, kde měl příležitost kázat. Oblíbeným jeho předmětem byl apoštolát v armádě, i když mluvil o jiných tématech, přibíral příklady, které v kázáních vypravoval ze života vojenského a své činnosti mezi vojáky. Jednou ho prosili, aby kázal v klášteře karmelitském. Dalo by se očekávat, že bude mluvit o vážném

předmětu o životě řeholním aneb o kajícnosti. Ale první slova zněla : „S plnou důvěrou chci k vám mluvit ve prospěch svého spolku vojenského. Nikdo není více katolickým jako karmelitky a kde se jedná o spásu duší, tu dobře přijmou každou prosbu o modlitbu a oběť. Přeji si vás získati pro věc svých vojínů. Představte si : 500.000 křesťanův, mezi nimiž kněz nemá místa.“ Pak líčil mravní nebezpečí kasárny, ovoce apoštolátu mezi vojskem a ke konci řekl : „Arcibratstvo P. M. Matky armády šíří se stále; ale potřebujeme ještě svaté, Bohu zasvěcené duše, které Pánu skrze milosrdné srdce jeho Matky obětují vše, své tělo i svou duši, svoje dobré skutky, svoje utrpení a námahy, ano i svůj život nabízejí za spásu armády. Měl jsem za to, že smím žádati tuto oběť od výborných vojáků. Po nějaké rozvaze tuto oběť přinesli velkomyslně. Tuto přednáším stejnou prosbu a ve jménu Páně, ve jménu Královny nebeské volám k Vám : Modlete se, oběťte se, aby Pán Bůh dal naší armádě náboženskou svobodu, aby

četní kněží osvědčené obětavosti v našich posádkách a koloniích pečovali o spásu ubohých vojákův !“

Jindy mluvil před farníky a i tu přišel na svůj předmět oblíbený : „Vím, francouzský voják jest všude oblíben, a to proto, že lásku zasluhuje. Má dobré srdce a příslovný dobrý humor, jenž ho neopouští ani v nejtěžších chvílích života. V dobách míru ho mají všichni rádi. Když se domů vrátí po službě vojenské, nejen rodina, ale celá osada jej slavně vítá a zřídka se stává, že by o manevrech nedostal dobrý nocleh. A jak tomu jest v dobách válečných? Jak vlídně bývá přijat, jak pečlivě bývá ošetřován, námahou a nemocí ztrmácený, raněný, umírající voják. Každý dům se mění, v lazaret. Každá žena zastává místo matky u něho. Vše to jest slušno a spravedливо. Bylo by ukrutností, jednati jinak. Ale dovolte mi otázku : **A d u š e vojína ?** Co se děje pro ni ? Někdy mi vypravovali rodiče, že se synu dobře daří u pluku, že ho mají rádi, že postupuje. A odvážil-li jsem se však tázati : zůstal syn váš hodným ?

Zůstal dobrým křesťanem v kasárně? Dostalo se mi stále odpovědi: „O tom nic nevíme“. „Nešťastní rodiče pečují o všechno, jenom nepečují o to potřebné.“ Dojemnými slovy zapřísahal posluchače, aby starali se zvláště o duše vojákův.

Dalo by se uvést ještě mnoho případů, jak podobným způsobem vybízel posluchače. Někdy též, když o jiném předmětu mluvil, několik minut ponechal, aby ulehčil srdci svému, jež vždy přetévalo útrpností pro duchovní bídu a opuštěnost svých dětí. Ale svéráznou přednášku v tom smyslu měl jednou v kolleji v Ayresur-la-Lys, kde na žádost představených mluvil k žákům. Napřed vyjádřil svou radost, že jest mezi nimi a uvedl příčiny hlavně dvě: „Jsem tak šťasten, že mám ve vojenském spolku, jež řídím, několik bývalých žákův tohoto domu, kteří vykonali mnoho dobrého ve svém okolí a mne samého potěšili svými pevnými zásadami, svou láskou k Panně Marii a dobrým příkladem, jež jiným dávali. Po několik let vídával jsem je skoro

každý večer, mluvili jsme často o tomto domě, jemuž zachovali velikou lásku. Další příčinou, proč se raduji, že jsem mezi vámi, jest ta, že mluvě k mladíkům, stále myslím, že mám před sebou budoucí vojáky, kteří snad brzy přistoupí jako členové k mému spolku v Arrasu.“ Po takovém úvodě bylo přirozeno, by mluvil o armádě. Skutečně též vybízel žáky, aby se růženec modlili za vojáky Francie, protože není stavu, jenž by byl opuštěnější a vydán byl větším nebezpečím, jako stav vojenský a žádný není, v němž by Bůh býval více urážen.

Ale jednomu posluchačstvu zvláště svoje tužby na srdce kladl, velkým seminaristům. Vzpomínal na dojem, jejž u něho zanechaly svého času konference P. Championéra a ředitele arcibratrstva P. M., matky armád, a myšlenka, že z tohoto domu vyjdou noví apoštolové, jej přímo elektrisovala. Proto vyhovoval ochotně všem pobídkám k přednáškám.

Hned na začátku svého apoštolátu u vojáků žádal o modlitby ve velkém semináři a při první konfe-

renční řeči roku 1887 děkoval seminari-
stům za jejich energickou pomoc, jak
se vyjádřil. Následujícího roku vypra-
voval o úspěších. Události se mu jenom
hrnou na rty a dokazují zřejmě, že
lze dobré konati mezi těmito vydě-
děnci. Pak opakoval svou prosbu
vřelou: „Moji pánové, jestli dovolíte,
stanu se, dříve než odejdu, žebrákem
P. Marie, Matky armády, ovšem pro-
sím o modlitby.“ Ale nemůže si odepříti
jiné pobídky: „Matka vojáků jest
chudá na pracovníky a přece je žnivo
veliké, ano je zralé. Jak často dostal
jsem od vojákův odpověď, kterou
ubohý nemocný u bravného rybníku
v Jerusalemě dal Synu Božímu: Pane,
nemám člověka, jenž by mi pomohl.
Nedávno jsem mluvil s vojákem, jenž
mi pravil, že na dovolené své ne-
nalezl přítele, jenž by byl potěšil a
povzbudil jeho duši.

Byl tu sice kněz, u něhož se každý
měsíc zpovídal, jenž ho však nechal
odejeti bez nejmenší známky přátel-
ství. Moji pánové, modlete se a dejte
se modlit, aby Pán Bůh poslal ubo-
hým vojákům kněze, kteří by se věno-

vali oddaně jejich spáse!“ Očekává námitku: Není pochybnosti, potřebujeme kněží. Ale přijdou-li vojáci k nim? — I vyvrací ji předem. „Jestli, Pán Bůh a svatá Panna se toho ujmou, bude míti kněz dosti vojáků, třebas nemůže vstoupiti do kasárny. Potkává ho všude, často ve chvíli, kdy toho nejméně očekává.“

V listopadě 1890 vypravoval seminaristům, jak se spolek rozvíjel po čtyři léta, jakých úspěchův se dodělal. Mnozí byli lepšími lidmi, když opustili kasárny, než když do nich vstoupili. Mnozí zpět přivedeni k Bohu. Úcta Panny Marie mnohým vojákům se stala potřebou srdce a láska k Eucharistii vybízí naše mladíky k obětem, nad nimiž již sotva žasneme, protože jsou příliš časté. O mnohém povolání k stavu řeholnímu rozhodnuto. Credo a Ave maris stella zpívá se každou neděli více než sto mohutnými hlasy. Též v Saint-Omer a v Béthune jsou dnes vojenské spolky. Chce však zabrániti, by úspěchy jemu nebyly připsány, proto hned dodává: „Aby vykonal tyto zázraky, použil Pán Bůh Panny

Marie a svatého Josefa. Tento odvrátil všecka nebezpečí a pečoval o všechny potřeby.“ Ohnivými slovy zapřísahal budoucí sluhy Boží, aby rozmnožili svoje modlitby, zvláště růžence, častěji konali skutky kající a vyprošovali mši svatou za armádu.

V červenci 1891 se přes všechny překážky rozmnožily prostředky spásy pro členy spolku a P. Belanger opět o tom mluví k seminaristům. Vypravuje jim o starosti nad tím, že mu zavřeli kapli, o pomluvách a nesnázích, jež se činily a ještě činí. A přece jaký život milosti ! Noční klanění před nejsv. Svátostí, pouť na Montmartre, liga růžencová a Zdrávasů, založena knihovna a rozšiřovány knihy a brožurky mezi vojíny a konečně zamýšleny kursy večerní. K tomu se rozmnožil počet členů arcibratrstva. Častěji kázáno. Vyvoleno několik poutních míst ku počtě Matky vojínův. A končí výzvou důraznou : „Moji pánové, dnes se podnikají křížová tažení s cílem vznešeným, ku příkladu, aby zrušeno bylo otroctví. Ale nemohli bychom pro naše vojáky, 600.000 v míru

a miliony ve válce, pořádati křížácké tažení modlitbou, kajicností a apoštolátem? Vy jste všichni blízcí státu se kněžími aneb vojáky. Převzmete-li úřad učitelský, aneb se věnujete duchovní správě na faře, pak se jedná o mladé lidi, vaší péči svěřené, jež zde zastupují: jestli však sami nastoupíte vojenskou službu, jedná se o vás. Modlete se tedy, činite pokání a jednejte!“

Ještě jiné dílo dříve začal, na které skládal veliké naděje pro své stádo, dílo každodenní mše svaté za živé i zemřelé vojáky. Ode všech známých kněží vyprosil si písemně mši svatou za vojáky. Biskup z Arrasu zapsal se na listinu pro první čtvrtěk každého měsíce. Nyní se obrátil zbožný kněz na zbožné a velkomyslné osoby s prosbou o mešní stipendia. Toto posílal velmi rád kněžím, v jichž farnosti zřízeno bylo arcibratrstvo Matky vojínův, a žádal je, aby každou mši svatou z kazatelny ohlásili a pozvali k ní členy bratrstva a rodiče vojáků. Toto roku 1889 začaté dílo vedeno několik let a v některý den slouženy i tři až čtyři mše svaté za vojáky.

Vojenská mše, kterou od roku 1890 sloužil každou neděli v některém kostele městském a po níž vždy měl proslov k vojákům, poskytovala rovněž příležitost, aby jim získal přízeň a modlitby mnohých. Věřící četně přicházeli k těmto službám Božím; před věřícími mluvil ku svým vojákům o jejich nebezpečích a povinnostech, blahopřál jim k jich statečnosti ve víře, naříkal na nevěru jejich kamarádů; zvláště když se s nimi modlil, tím nejlépe lidí poučil o tom, jak věci stojí. A jak se zajímali všichni katolíci v Arrasu o vojenský spolek, o posádku i celou armádu!

V tomto křížáckém tažení slovem i skutkem pokračoval P. Belanger až do konce svého života. Při tom vyčerpal svoje síly a urychlil svou smrt neslýchanou námahou, které prvněj vzal na sebe. Horlivý kněz náležel k velkomyslným duším, o nichž mluví svatá Teresie; duše, které těší srdce Boží, protože nekladou meze svým přáním.

P. Belanger věnoval se ovšem úplně svým svěřencům; ale obzor

jeho srdce apoštolského byl mnohem rozsáhlejší. Považoval všechny vojáky Francie za své dítky. Měl za to, že má rozkaz s nebe, aby pečoval o jejich spásu, ať jsou doma nebo v cizině. Právě tak pečoval o vojáky zemřelé. Poněvadž jim na tom světě nemohl prospívati, snažil se, jim aspoň na věčnosti prospěti modlitbou a zásluhami. Aby došel vytouženého, velkého cíle, nespoléhal na sebe sama. S horlivostí a neohrožeností, které Pán Bůh patrně žehnal, shromažďoval kněze, řeholníky, seminaristy, věřící každého věku a stavu ve velkém spolku, jenž by se modlil a obětoval i apoštolsky bylčinný pro spásu armády. Na jeho popud vzývali na všech stranách Pannu Marii jako Matku vojákův. Svatý Josef měl býti pěstounem jejich duší i ochráncem jejich spolků. Každý den obětoval Spasitel podle vůle svého služebníka na oltáři svou krev za vojáky.

Lze říci, že tento znamenitý přítel vojáků nebe i zemi spojil v tomto křížáckém tažení. Snad někdo sklíčen se otáže: „Kde pak jest ovoce toli-

kerých námah a modliteb nyní, kdy se zdá shaslým apoštolát u armády?“ Odpovídáme: Čekejme trpělivě. Pán Bůh má své cesty a úmysly. Měsíce a léta nejsou nic pro toho, jež Sirach nazývá spatřitelem věků (36, 19.) Víme, že slyší všechny modlitby. Víme též, že slíbil, že je vyslyší. V Písmě svatém porovnává se (Žalm 1, 3) spravedlivý se stromem štípeným podle vod tekoucích, jenž ovoce své vydá časem svým. Křížácké tažení P. Belangera přineslo bezprostřední ovoce v jeho spolku a v jeho okolí; ale to jsou toliko prvotiny. U Pána Boha padá na váhu a svým časem vydá ovoce. Nepochybujeme o tom ani chvíle. Kéž Maria vzbudí horlivému apoštolu následovníky. Takového křížáckého tažení potřebuje armáda, vlast v této chvíli velmi nutně.

VI. Vojenský duchovní správce.

Když se vojenský spolek v Arrasu velmi vzmáhal, nestačila místnost v Rue des Ecoles. Třebas nový dorost

nebyl přízniv věci katolické (třetí sbor geniijní skládal se ze živlů pocházejících z Paříže a okolí), čítal spolek o velikonocích 1890 na 180 členův. Bylo třeba uvažovat. P. Belanger nezahlélel. Hledal prostrannější a zároveň pro spolek vhodnější místnost, zároveň hledal prostředky, aby jí nabyl. Těchto mu nescházelo, dík pomoci Panny Marie. Napřed se mu zdál vhodným dům v ulici Kapucínské, ale konečně zvolil dům blízko malého semináře. Tu se děly po deset let divy, o nichž chceme vypravovat.

Viděli jsme, s jakým zápalem, s jakou oddaností P. Belanger po čtyři léta působil mezi vojáky; a přece nebyl jmenován jejich duchovním správcem, nýbrž věnoval se jako dobrovolný pomocník vojenskému spolku. Jeho úřadem bylo ředitelství domu sv. andělův. Jeho horlivost a jeho úspěchy u vojákův vzbudily všeobecnou pozornost. Nebyl-li vojenským knězem podle jména, byl jím skutkem. Jeho vlohy přirozené a náklonnosti i milost sama jej vábily neodolatelně k apoštolátu armády.

Ale vliv, jaký nabyl na dítky v domě sv. andělů i na jejich rodiče, dobro, jež v tomto domě působil, byly příčinou, že představení jeho váhali s rozhodnutím. Když získal novou místnost bylo to znamením, že se dále rozvíjeti bude vojenský spolek; bylo zřejmo, že zdraví apoštolovo dlouho nevydrží takové rozdělení práce. Jeho úřad u vojáků stával se každým dnem namáhavějším; z druhé strany snažil se, ovšem na úkor sil, i ostatních povinností nezanedbávati, jak v domě andělů, tak v malém semináři, kde rostl počet hochů, kteří k němu chodili k sv. zpovědi. Tak usneseno konečně ho sprostiti správy domu sv. andělů a ponechat mu výhradně duchovní správu vojinů. To-liko zpovědníkem malých seminaristů měl zůstat.

Tím byla osa jeho života přesunuta. Hlavním svým úřadem byl vojenským duchovním správcem. Povinnosti jeho v malém semináři byly v zásadě toliko vedlejší úřadem. Pravíme v zásadě; neboť kde se jednalo o dílo Boží, o posvěcení duší,

neznal P. Belanger nic vedlejšího. Kdo by ho pozoroval ve vojenském spolku, tomu by se zdálo, že nemá jiné práce a péče, tak byl s tělem i s duší při věci ; a přece se věnoval malým seminaristům tak úplně, dal si tolik záležitosti na jejich prospěchu duchovním, že by nikdo netušil, že jeho život jest rozdělen. Vskutku pečoval stejně o oba úřady, ale úředně a pro všecky byl od onoho dne vojenským duchovním správcem. Tak ho vedl Pán Bůh povolně a skoro nepozorovaně k povolání, pro které byl určen.

Jeho biskup, jenž chápal jeho snahy a cenil jeho dary a ctnosti, nespokojil se tím, že jej jmenoval duchovním správcem vojenského spolku v Arrasu, udělil mu i titul a hodnost ředitele vojenských spolků diecese, jehož zavedení okružním listem oznámil svému duchovenstvu.

Od té doby nescházelo horlivému knězi ani přirozených prostředkův, ani nadpřirozených milostí, by rozkvétal spolek. Základ díla tak trpělivě a pevně položený, mohl nésti velikou budovu. Pravý duch rodinný vládl

mezi členy a mezi jejich duchovním správcem, jehož toliko Otcem nazývali. Vojáci milovali svůj dům rodinný, jak nazývali místnost spolkovou, tolik, že ho neopouštěli i když byli povýšeni. Cítili se jako doma u svého laskavého, duchovního otce. Apoštolát vojáků na vojáky konán ve velkých rozměrech a podporován zmíněnou legií sv. Mořice. Skládala se asi z 25 mladých lidí, vybraných z elity obou pluků, jež v Arrasu byly posádkou a tvořila jaksi generalní štáb duchovního správce. Růženec byl ve vážnosti. Více než 150 vojínů nosilo u sebe růženec. Modlili se ho všude: v kapličce, kde se večer někteří dobrovolně shromažďovali k této modlitbě; na valech pevnůstek, kde jiní za dlouhých hodin mezi stráží hovořivali; konečně každou středu ve vojenské kapli před nejsvětější Svátostí. Tato pobožnost byla nejvíce oblíbena a navštěvena z celého týdne.

P. Belanger dovedl vštípití svým vojákům neobyčejnou lásku k nejsv. Svátosti. To ukazovali tím, že pokaždé pozdravovali nejsv. Svátost, když vešli

do domu, že ji často dlouho navštěvovali a často přistupovali k stolu Páně každé hodiny denní.

Zbožný kněz převzal sám zařízení nové, velmi vhodně položené místnosti. Aby usnadnil duchovní působnost a svolal na své dítky milosti nebeské, umínil si, že na pozemku při domě postaví krásnou, prostranou kapli, jež by se stala srdcem díla, v jejímž stínu by prospívalo dílo. Zjednal si potřebné prostředky a začal práci. Mezi tím konány služby Boží v nuzné, prozatímní kapli pod střechou, v níž nebyli dosti chráněni proti počasí nepříznivému. Ale zdi nové svatyně se zvedaly, blížil se okamžik, kdy se Pán Domu usadí na svém trůnu. Měli trpělivost. P. Belanger sám se radoval nad triumfem svého božského Mistra a v duchu již se obíral četnými, skvostnými plány. Vše se na něho usmívalo ; byl vskutku šťastným apoštolem.

Konečně kaple otevřena a milosti se vylévaly na duše. V té době zavedli jak z opatrnosti, tak i pro veliký užitek věřících mimo spolkové mše též veřej-

nou mši vojenskou v kostele P. Marie des Ardens, hlavním poutním místě marianském celé diecése. Tato mše určena na 12 hodin. Pro P. Belangera byla to nová veliká únava. Byl nucen ráno záhy vstávat, aby přinesl sv. přijímání churavým vojákům do nemocnice. O 10. hodině sloužil v kápli pevnůstky první mši svatou, a vyzpovídal několik vojáků, kteří chtěli přistoupiti k stolu Páně. Pak byla o 12. hod veřejná mše sv. vojenská, takže až do 1 hodiny i déle musil býti lačný. Každý jeho proslov byl pečlivě připraven a napsán. Kolik jich sepsal před svatostánkem kleče na holé zemi ! Jeho živá víra mu říkala, že Bůh skrytý jeho slovům požehná a je zúrodní. Nemýlil se. Vojáci bývali dojati hluboce a povzbuzeni ke všemu dobrému.

Zavedení veřejné mše svaté bylo v jeho očích velikou milostí a v tom smyslu se též o tom vyslovil. Na konci proslovu pravil jednou : „Minulé neděle byli jste upozorněni, že vojenský spolek v Arrasu učinil veliký krok do předu. I já se přidávám,

k tomuto názoru. Nyní můžete veřejně v bílý den se ukázati jako učeníci, vojíni Boha, jenž za vás vylil svou krev. Zdá se mi, že slyším, jak Pán praví : Ach, těchto několik za mne se nestydí. Jsou mou tělesnou stráží u oltáře, kde se obětuji. Jednou budou mou čestnou stráží u trůnu nebeského.“

Předvečer jeho jmenin 1891 oslaven zvláště krásně. Když byl poděkoval za blahopřání vojáků, patří šlechetný kněz do minulosti a do budoucnosti : „Vizme, čeho jsme dosáhli za jeden rok : Dům rodinný s prostrannou kaplí, zbožná a četná sv. přijímání velikonoční, noční klanění, obcování veřejné mši sv. ve farním chrámě, čímž statečně čelíte bázni lidské a zároveň voláte vojínům jiných posádek : „Co my činíme, i vy můžete činiti“; tím konečně ukazujete, že Pán Bůh má své věrné, kteří své Věřím zpívají i provádějí, a že by měl i svoje mučedníky, kdyby bylo třeba. A jak skvělé věci lze nám očekávati ! Na budoucí neděli přeneseme vzácné ostatky, na druhý den křest a první svaté přijí-

mání; po 8 dnech začátek májové pobožnosti, kterou okázale slaviti budeme; každý týden mše svatá za zemřelé vojáky, a s tím nejsme u konce. Jenom dále se k sobě družme, společně se modleme, navzájem se podporujme a milujme a budeme nepřemožitelní.“ A dojat hluboce, dodává: „Když vás vidím kolem sebe tak četně shromážděné, čtyřicet, šedesát, osmdesát hodných, velkomyslných křesťanů, zástupce patnácti aneb dvaceti okresů milé Francie, tu se tážu: Co jsem učinil, že mne Pán Bůh tak vyznamenává a mi svěřuje tento krásný úřad, ba nejkrásnější v mých očích? — Prosím Ho, aby mne nechal mezi vámi až do dne, až vás tam u Pána Boha očekávat budu.“

Ale jestli se radoval horlivý apoštol z úspěchu a děkoval Bohu za to, zuřilo peklo nad svou porážkou a vyhlídkou na další porážky. Sluhovi Panny Marie měly býti položeny překážky v cestu; a Pán Bůh to dopustil, jednak k jeho osobnímu posvěcení, jednak k větší úrodnosti jeho apoštolátu nyní i budoucně.

Sotva byla nová kaple dostavěna a posvěcena, hned začaly nevěrecké listy, tehdy jak i dnes pravé orgány pekla, uveřejňovati celou spoustu jizlivých poznámek a hanebných podezření proti vojenskému spolku a jeho duchovnímu správci. Vláda se nad tím rozčilovala, ne nad nebezpečím hrozícím ústavu pracujícím ku blahu společnosti, nýbrž nad chvástavostí nevěreckého tisku podobného Don Quichottu. Místní velitelství vojenské dostalo pokyn od ministra Freycineta, a se smrtí v srdci, musel důstojník velikému příteli a dobrodinci vojáků oznámiti, že má zavřítí svou novou, sotva otevřenou kapli.

Co se dělo v duši apoštola ve chvíli, kdy se zdály zničeny toliké naděje a úmysly? Bůh sám ví. S klidem velkým přijal ránu nepředvídanou. Důstojník, jenž byl svědkem této scény, vypravoval: „Žádný pohyb ve tváři neprozradil bolesti, jež musel pociťovati, tak byl pánem svých citů. Třebas uvnitř byl na chvíli sklíčen, pro což nebylo žádných známek, vzmužil se brzy, horlivěji, pevně odhod-

laný za každou cenu, s prostředky, jež mu zbyly, dále vésti svou práci.“

Ale byla to bolestná zkouška pro něho. Čtenář si vzpomene na poznámku jeho dřívějšího superiora v malém semináři o svátostné přítomnosti Pána v domě sv. Andělů : „P. Belanger cítil by se tu nešťastným.“ Vnitřní bolest, prázdnotu, cítil i nyní. Ne na stavbu o sobě měla vláda namířeno, nýbrž na kapli, a tedy na přítomnost božského Mistra. Od té doby nebylo návštěv před svatostánkem, ani růženců před nejsvětější Svátostí, ani nočních klanění, která konával sám aneb s vojáky.

Zednářství, zmocnivši se správy státní, bdělo v osobě policejních agentů. Ti dostali rozkaz, by pozorovali podezřelý dům a zvláště vyslídili vše, co nějak by se podobalo bohoslužbě. P. Belanger vycházeje z domu, potkával agenty, kteří se sice styděli za úlohu jim vnucenou, ale ji přece hráli svědomitě, se smrtí v srdci ; neboť dějiny budou vypravovati, že i za naší doby mnozí francouzští katolíci mnoho trpí krutovládou židů a zed-

nářů, že bezpochyby s nevolí, ale konečně přece dobrovolně na účet svých nepřátel páchají nespravedlivosti a hanebnosti proti svým krajanům, souvěrcům a nejlepším přátelům.

Ale P. Belanger nebyl mužem, jenž by takovými útlaky se vzdal svého apoštolátu, aneb se zváhal. V zájmu věci musel býti ovšem opatrný; ale jeho ohnivá víra a neohroženost mu pomohly k prostředkům, by ze zlého vyvedl dobré a vzdoroval opět peklu.

Jako pravý vojenský duchovní správce a nadpřirozený apoštol varoval se ovšem, reptati před vojáky proti vrchnosti; z obavy, aby neutrpěl duch disciplíny proti představeným tímto zřejmě nespravedlivým a pohoršlivým nařízením, jež nebylo možno utajiti, umínil si při veřejné mši vojenské v neděle konati řadu přednášek o povinnostech dobrého vojína. Když promluvil o poslušnosti k Bohu, nejvyššímu vojevůdci, vysvětloval poslušnost k vojenským představeným, která musí býti radostná a naprostá.

Ale třebaš nechtěl, by dítky jeho poštvány byly proti vojenským úřadům, přece chtěl svého práva užívati a v díle Božím pokračovati. Ostatky nebyly přeneseny, ale májová pobožnost, kterou zbožní vojáci tak pěkně si umiňovali, nesměla býti opuštěna. Na svátek Nanebevstoupení Páně řekl při mši svaté v chrámě P. Marie des Ardens: „Dnes večer o 8. hodině začne v tomto chrámě májová pobožnost a vykoná se každý večer v tutéž hodinu. Přijďte četně zvláště dnes, aby co nejslavněji zahájen byl měsíc květen.“ Tak se stalo. Nejen vojáci přišli četně, ale i jiní věřící a horlivost potrvala celý měsíc. Při konci byl P. Belanger ve smutné náladě. Litoval, že se končí tyto krásné schůze, při nichž vojáci se každý večer kupili u nohou Panny Marie, mohutným hlasem a s plným srdcem její chválu pěli a zbožně se modlili růženec s věřícími, kteří přicházeli, aby jim ukázali své sympathie. Byla to vhodná příležitost pro vojáky, by přemohli bázeň lidskou a přede všemi ukázali, že obránci vlasti

dovedou ohýbati kolena před Pánem Bohem. Jejich chování povzbudilo celé město a získalo spolku nové a četné přátely. Všichni, kteří se účastňovali těchto vojenských májových pobožností a slyšeli přednášky zbožného kněze, byli nadšeni nad těmito nezvyklými shromážděními. P. Belanger plesal. „Od nynějška budeme mít mnohá srdce přátelská, která se za nás každý den budou modliti i za vaše bratry v obou plucích arraských, za celé, statečné a krásné vojsko francouzské. Dovolím si Panně Marii říci, aby všechny pocty tohoto měsíce května nevztahovala na sebe; částčka z toho patří stejnokroji francouzských vojákův. Ale Maria miluje vás tolik, že nemůže žárliti na vás. Jsem přesvědčen, že srdce Její naplněno jest útechou, když pomyslí, že od nynějška v mnohé rodině katolické každý den se v modlitbě vzpomíná i na vojáka i na námořníka.“

Křest a první přijímání dvou vojákův ohlášené v předvečer sv. Jiřího, vykonány v kruhu přátel v kapli velikého semináře. Měsíční mše svatá.

za zemřelé vojáky sloužena poprvé začátkem července.

I když byla kaple uzavřena, zne-možněna noční klanění, jež byla spolku zřídlem milostí a velmi dobrým po-svěcením vojínů účastníků. P. Be-langer nemohl ani kostela ani kaple naleznouti, které by bez obtíží mohly zůstat přes noc otevřeny. Proto do-stal od nejdp. biskupa dovolení, pro-měnit v kapli pro jednu noc v týdnu salon dobrého katolíka v městě. Kaž-dou neděli večer zanesl provázen dvě-ma vojíny jako čestnou stráží, nejsv. Svátost pod pláštěm do kaple impro-visované. Zde modlili se celou noc svatý růženec před nejsv. Svátostí. Krátce před svitáním sloužil mši sv. a podal účastníkům chléb života. Přišli pak včas do svých kasáren. Toto zařízení trvalo dvě léta a někdy nepojal salon všechny ctitele svátost-ného Spasitele.

Ale veliký ctitel nejsv. Svátosti nemohl žíti, nemaje pod svou stře-chou Boha eucharistického. Jeho ne-přítomnost znamenala pro něho ne-smírnou prázdň a zdálo se mu, jako

by jeho úřad tím trpěl na účinnosti. V domě spolkovém byla za schody komůrka všem zrakům skrytá, kterou tajnými dveřmi mohl spojit se svou světnicí. Umínil si, že ji ozdobí a změní v oratoř. Holé stěny pokryl čalouny a oltář ozdobil četnými svícemi a živými květinami.

Nad křížem svatostánku upevnil krásný obraz Matky dobré rady. Nová kaplička měla býti srdcem domu. Třebas by tam nebylo možno konati vlastní služby Boží, přece umožněny byly návštěvy a snad důvěrné schůzky a zbožný kněz i spolek opět by měli svůj poklad a svou plodnost. Nejdp. biskup vážil si tolik horlivosti zbožného kněze, že mu žádané dovolil. Při této příležitosti rozptýlil P. Belanger obavy biskupovy o bezpečnosti a patřičné úctě nejsv. Svátosti slovy: „Nejsvětější Svátost bude velmi uctívána v tomto oratoři; milostivý Pane, slibuji, že budu dobrým strážcem.“

V neděli v oktávě Božího Těla, dne 31. května 1891, dostal rodinný

dům vojákův opět svého nebeského hosta. Velká, krásná kaple byla ovšem proměněna v sál, kde se hrálo; ale všichni cítili se šťastnými, že mají opět u sebe svého Boha. „Jak sladké vzpomínky vzbuzuje ve mně myšlenka na tuto svatyňku,“ psal později voják v této době. „Byla tak těsna, že ji šest osob vyplnilo; ale spokojili jsme se, aneb jsme otevřeli dvěře do světnice duchovního správce. Když jsme dostali dovolenou, převzali jsme stráž o 9. hodině, když odešli ostatní; tu jsme se až do půlnoci modlili růženec a zpívali krásné písně mariánské, necítíce únavy, tak bylo srdce upokojeno v tomto zbožném koutku.“

O půlnoci, hodině Zvěstování, zazpívali jsme Anděl Páně; pak jsme se modlili Confiteor, všichni přijali Tělo Páně a Tantum ergo zakončilo pobožnost. Pak teprve jsme na to mysleli, vrátit se do kasárny a vypočnouti.“

V této svatynce cítili se vojáci jako srdce na srdci se skrytým Bohem, ve svatostánku a s nebeskou Matkou,

jejíž obraz ovládal. Všichni, kteří se zde modlili, nezapomněli na to nikdy. Jeden z nich poslal z Nizzy, kde právě dlel, koš nejkrásnějších květin, aby složen byl před obrazem Panny Marie. To bylo velikou útěchou zbožnému knězi a nahradilo mu poněkud ztrátu kaple.

Ale zkouška tato neměla zůstatí ojedinělou. Dvojí rána dopadla na něžně milující srdce dobrého kněze, skoro současná smrt bratra Arthura a matčina.

Paní Belangrová trpěla již několik let cukrovkou a sám Pán Bůh ví, kolik bolestí vytrpěla; neboť nikdy si nestěžovala. Tuto duši Pán Bůh vytríbil ve škole utrpení; ale bolest veliká ji ještě čekala. Měla býti poslední perlou v její koruně. Když již ulehla, onemocněl nejmladší syn její Arthur zánětem plic, z něhož neměl již povstati. Pokud možno bylo, tajili před matkou nebezpečný stav jejího Benjamina; ale konečně byli nuceni jí aspoň část pravdy říci, když sourozenci se střídali v ošetřování matky a bratra. I tuto novou

ránu snesla silná duše s hrdinskou oddaností. Všecky děti byly bolestí zahrnuty a dvojí úzkostí trápeny. Jiří byl podporou a útěchou všech v těchto strastiplných dnech. Nezanedbávaje svojí různé povinnosti, šel do Moule a odtud do Calais. Tu u smrtelného lože svého bratra dne 4. července dostal od své sestry Heleny z kláštera Saint-Omer dopis: „Díky za to, žeš mi zprávu podával o tom, jak se daří Arthurovi. Modlím se mnoho, a tomu, jenž nás miluje a všechno může, říkám, že uzavírám do Jeho Srdce naše milé nemocné a je odevzdávám do vůle Boží; pak se cítím poněkud potěšena a trpím méně. Jakmile došla zpráva, že Arthur těžce onemocněl, myslela jsem hned na matku. Tážu se, zda-li ji Pán. Bůh i tuto bolest uloží před smrtí, a se slzami dím „Buď vůle Tvá!“ Na druhý den píše: „Stále myslím na ubohou matku! Třebas se odevzdávám do vůle Boží, jest srdce rozerváno, jako srdce Panny Marie pod křížem. Trápí mne myšlenka, že ještě takové zprávy se dostane matce, která až do po-

sledního dechu za své dítky modlí se a trpí.

Mladému knězi se rychle pohoršilo. Jeho ubohé, přísnou kajícíností a vnitřním utrpením zesláblé tělo neodolalo hrozně bolesti. Jeho poslední dny byly plny nevýslovných muk, zvláště muk duševních. Jiří byl mu andělem útěchy až do konce, zvláště v jeho smrtelném boji. Dne 11. července vrátil mladý kněz svou krásnou duši v ruce svého Tvůrce. Po smrti našli železný řetízek hluboce vtlačený v jeho tělo. Byl podobný svému bratru. Nikdo se neodvážil povědět smutnou zprávu ubohé matce. Uhodla jí ze smutných tváří všech, a prosila ošetřovatelku, aby jí řekla plnou pravdu. Vyhýbavá, rozpačitá odpověď potvrdila její obavy. Ale i tu poslední, nejtěžší obět přinesla oddaně. Byla dosti silná, by nedala znáti dítkám, které z útrpnosti před ní neštěstí zatajovaly, že ví všechno. Její poslední dny byly jako dnové vyvolené. Trpěla bez nářku, úplně oddána do vůle Boží. Dne 21. července začal smrtelný zápas a dne

22. zavřela oči k věčnému spánku. V den po smrti psala její dcera Helena Jiřímu:

„Viděli jsme kdy matku svou, že by se chvěla před obtížemi aneb hrozící starostí? Nikoliv! Viděli jsme, že by se byla dopustila dobrovolné nedokonalosti? Nikoliv a opět nikoliv. Jak krásné místo se jí dostane v nebi! Jsem přesvědčena, aby vešla přímo do věčné blaženosti, musela dříve dítě jedno obětovati!“

I při této smutné příležitosti osvědčil se Jiří jako hodný syn takové matky. Ani on se nechvěl v tolikerých bolestech a strastech. Muky srdce, o nichž v listech sestřiných je řeč, byly toliko ozvěnou jeho vlastních muk. Ale víra jeho a láska k Bohu mu daly síly, aby je potlačil. Den po smrti svého bratra byl na svém místě v chrámě Panny Marie des Ardents a zakončil svůj proslov k vojákům slovy: „Třebas jsem dnes při mši svaté pamatoval na pokoj duše svého bratra, přece jsem učinil též úmysl za všechny moje bratry, zesnulé vojíny.“ A hned po smrti matčině, jež byla pro něho

hroznou ránou, opět zahájil svoje povinnosti u vojáků.

Abychom neunavili čtenáře, nevedeme všecky podrobnosti jeho spleitého úřadu. Vylicíme jeho osobní metodu a tak pozorovati budeme jej v šesti letech od té doby, co byl jmenován vojenským duchovním správcem, až do úplného se odevzdání Pánu Bohu.

Zdůrazňujeme, že jeho metoda byla úplně osobní, neboť žádný předchůdce nevykázal v apoštolátu u vojáků nadpřirozeným prostředkům tak vynikající místo, žádný též nedocílil tolik úspěchův. Ne, jakoby P. Belanger v zásadě byl pohrdal prostředky přirozenými, užívanými ve všech spolcích. Nikoliv! Jeho vojákům byly přístupny všecky hry a zábavy, které nějaký půvab měly. Rád jim někdy rozdával drobné dary a o svátcích je překvapoval. Velkomyslné osoby, které věděly, že mu tím radost způsobí, posílaly mu občas buď peníze aneb věci k tomu. I společenských večírků se účastňoval a příležitostně i píseň doprovázel na piáně. Ale v

očíh jeho bylo to vše vedlejší, vedoucí k hlavní věci.

Bývalý voják vypravoval o hudebním zpytování svědomí, jak to nazýval. Mladík, jenž měl dobré zásady, ale popudlivou povahu, již tři léta nebyl při zpovědi velkonoční. Kamarádi ho na to upozorňovali, ale se špatnou se potázali. P. Belanger chtěl sám s ním promluvit. Mladík miloval hudbu. Jednou večer, když měl dovolenou do půlnoci a v sále pro hry s duchovním a kamarády přátelsky se bavil, vzdálili se tito úmyslně a P. Belanger začal s ním hovor o hudbě. Prsty pohrávaje ještě na klavírech, přišel konečně k veliké otázce a podařilo se mu nedbalce pohnouti, by pořádek udělal se svědomím.

Když mu později bylo opět možno zaříditi poněkud větší kapli, snažil se v ní spojit vše, co poutá zraky. Stěny pokryl barvou červenou, barvou lásky, aby vzbudil vřelou lásku k nejsv. Svátosti. Svatostánek byl zvláště krásný a kolem něho bylo mnoho svíček. I jiné ozdoby tu byly: prapory, sochy

vojenských patronův a bohatě ozdobený obraz Panny Marie, květiny a hořící lampy. Ale vše směřovalo k nadpřirozenému, jež bylo mu jediným potřebným.

V předsíni spolkového domu byl obraz Matky dobré rady s klekátkem a psaným pozváním, pozdraviti zdrávasem Paní domu. Ve dvoře bylo viděti jakous Kalvarii s mohutným křížem. U nohou Spasitele byla slova: „Plačící, pojdte k Spasiteli, On sdílí vaše slzy. — Trpící, pojdte k Němu, On vyléčí vaše rány. — Pocestní pojdte, u Něho jest odpočinek. — Sklíčení pojdte, On se na vás usmívá.“

Jako kazatel získal si P. Belanger dobré jméno. Mnozí obyvatelé města, zvláště mužové, přicházeli, třeba již vyhověli prikázání církevnímu, na vojenskou mši svatou, aby slyšeli P. Belangera. Měl dar srdce dojati a pohnouti. Po posledním evangeliu opustil oltář a šel k bránce, aby odtud mluvil ke svým vojákům, stojícím v prvních řadách. Již zjev jeho byl o sobě kázáním, tak důstojně, skromně a sebraně vystupoval. Za-

čilal tím, že doporučoval modlitbám, neboť měl vždy naléhavé potřeby nemocného aneb zemřelého vojína, obrácení aneb podobné. Tato část jeho proslovu byla již zajímavá, oblíbená a prospěšná. Pak následovalo kázání. Mluvil jak psal. Tu nebylo nic hledaného, umělkovaného, vše bylo praktické, živé a vhodné. Ale duch evangelia províval jeho právě kněžská slova. Kázal s upřímným přesvědčením a mocí, že dušemi pohnul.

Jednou ohlašoval smrt vojáka, jenž nemocí, kterou nelze pojmenovati, zemřel; pln bolesti zvolal: „Mladík náležel k rodině křesťanské a byl zbožnou matkou vychován. Přišel z venkova a neřesti velkých měst mu byly neznámy. Několik měsíců zachoval ještě nevinnost v kasárně, ale zlými kamarády stržen, nemohl uniknouti již hadům, kteří všude vojína ohrožují, jichž jed přináší smrt.“ A v minutě výmluvného mlčení bylo z jeho bolestných rysů vidět pracně zadržené pohnutí vnitřní, jež se na všecky přítomné rozšířilo.

„Slovo Boží vycházelo z úst jeho,“

říkal jeho dřívější zpovědník a superior, „a nejen mocný, ale i hrozný dojem činilo, když hříšníky burcoval, nepravosti káral a zatvrzelá srdce kručil. Ovšem, připravoval se jinými prostředky, než těmi, kterým učí škola. Hlavně před křížem aneb před svato-
stánkem, modle se růženec, připravoval svoje kázání.“

Ale vždy se obracel přímo k vojákům a forma i obsah řeči byly vojenské. To byl, mimochodem řečeno, nový půvab pro jeho všechny posluchače. Jednou na začátku postu vybízel svoje vojáky, aby každou neděli přicházeli na schůze pro ně konané, řka: „Při velkých manevrech bývají dlouhé pochody, častá cvičení a prohlídky. Když je po všem, přijdou pochvaly a odměny. My začneme své duchovní manevry. Především pochody. Když vás služba nezdržuje, rádi každou neděli uděláte pochod. Bude to asi noční pochod, ale ani dlouhý ani unavující, bez tornistru, bez pušky. Přijdete sem o půl osmé večer a o půldeváté se vrátíte do bytu. Kteří až k 8. hodině jsou volní, ať přijdou o

této hodině. U vojáků může Pán Bůh v krátké době mnoho docílit, jediné dobré slovo může duši obrátiti. A cvičení? Nebudou namahavá, při nich se nenastudíte, ani nezahřejete. Pomodlíme se k Panně Marii, zazpíváme zbožné písně, pak uslyšíte slovo Boží a přijmete jeho požehnání. Při tom všem budete míti sedadlo, snad i vy-
cpané, samé příjemnosti, jakých vám nepodávají při vojenských cvičeních. Prohlídka zbraní pro ty, kteří již dlouho nepoužívali veliké zbraně křesťana, zvláště výborné modlitby, mše nedělní. Prohlídka podšívky. Podšívka stejnokroje jest částkou, které nejméně vidět, která by byla často špatná, kdyby prohlídka nepředpisovala vojenská nařízení. A podšívka vaší duše, není-li v špatném stavu a již dlouho? Nemá-li skryté díry, které nikdy nebyly ukázány zpovědníkovi. Snad jste od prvního svatého přijímání již své podšívky nepopravili, aneb nedbalými zpověďmi tak zle opravili, že vše znova třeba dělat. Prohlídka jednotlivcův. Ta jest pro vás nejobtížnější a nenamahavější,

protože třeba na vše myslet a vážně se na ni připravit. I nyní máme přehlídku jednotlivců; ale ten, který ji koná, vám pomůže, abyste na nic nezapomněli. Tolik o prohlídkách aneb vlastně o hlavní prohlídce, která záleží v dobré svaté zpovědi. A trest jest nějaký při duchovních manevrech? Jenom snadné pokání bude po prohlídce, po zpovědi. Tedy žádných trestů, ale mnoho lásky a tím více, čím jste vinnější. A odměn bude mnoho rozdáno? Při ušlechtilém řemesle vojenském jenom málo kdo dostane čestný kříž. Při duchovních manévrech můžete všichni zasloužiti odměny nejkrásnější — Boha samého, jenž se vám podává ve svatém přijímání, jenž vám přináší štěstí a pokoj, o němž nemáte ponětí, pokud ho sami neokusíte. Tedy s odvahou přijďte všichni a přiveďte s sebou kamarády.“

Jindy, v době vojenské inspekce, o ní promluvil: „Mluví se mnoho o inspekci, důkaz, že vojákům na ní záleží. Přejete si, abyste uspokojili svoje představené, to jest správné. Při in-

spekci otevíráte tornister, aby viděli, je-li vše podle předpisu. Otevírejme též své duchovní tornistry. Nejsou-li mnohé tak těžké, že již dlouho tíží ramena, aneb raději srdce? Vyprázdněte tento nepěkný tornister hříchů dobrou zpovědí; přijďte a já vše zařídím a vrátím podle předpisu Pána Boha. Při inspekci zkouší se chování lidí, jejich stejnokroj a zbraně. Stejnokroj Pána Boha jest čistota srdce a On žádá, abychom v správném chování před ním se ukázali, když se s námi spojuje ve sv. přijímání, když se s námi chce spojit věčnými radostmi v ráji. Kdyby nás Pán Bůh této noci byl povolal k poslední inspekci, kde bychom byli v této chvíli? A zbraně naše? Zbraň bdělosti, zbraň modlitby? Vytáhněme je z pochvy, nejsou-li zarezavělé, protože jich nikdy neužíváme? Rez, která se usazuje na bdělost, bývají asi zásady: třeba vše vědět, vše čísti, vše viděti, aby ses nezdál zpátečníkem. I druhá zbraň křesťana, modlitba, jest u mnohých z nás zarezavělá -a přece je tak potřebno, ji zachovati v dobrém stavu,

nechceme-li upadnouti do moci nepřátel.“

Při křtu a prvním přijímání dvou vojáků, které kamarádi obrátili, použil jako text promluvy slova evangelia (Jan 19, 34.): „Jeden z vojáků otevřel bok jeho kopím a hned vyšla krev a voda.“ Po různých výkladech případných k slavnosti dojemné zvolal: „A devatenáct století později jiný voják apoštolským skutkem, jež Bůh sám odmění, rovněž otevřel bok božského Mistra ve prospěch dvou spolubojovníkův. Přátelé moji, když vaše duše očištěna bude tajemnou vodou, vytrysklou ze Srdce Ježíšova, když jste se napili z kalicha Jeho krve, pak pamatujte na toho, jenž vás oba přivedl k víře katolické, k náboženství lásky.“

Jindy zase zavedl posluchače v duchu před obraz představující hrdinu. V kostele proměněném na lazaret, spočívá na chudém lůžku — smrtelně zraněný, vedle sebe má stejnokroj, jež právě odložil; právě generál jeho prsa ozdobil čestným křížem; po pravici stojí kněz a podává

umírajícímu chléb života, pokrm na cestu do věčnosti; po levici vidí skupinu důstojníků v hluboké sebranosti; u nohou lůžka klečí v největší bolesti matka umírajícího; a k tomuto pro vojíny dojemnému obrazu připojuje veliké, vážné nauky smrti.

Vůbec používá každé příležitosti, aby poučil, rozechřál, dojal a obrátil. Roku 1892 přijel do Arrasu nový biskup Villiez. Při této příležitosti vykládá vojínům, co jest biskup, a sice řečí pochopitelnou posluchačům. „Biskup,“ praví se svatým Hilarem, „jest muž pokoje, neboť jest pastýřem a zároveň mužem boje, neboť jest strážcem pravdy, obhájcem práv Božích a ochráncem duší.“ Tyto tři myšlenky rozvádí nadšeně.

Výročnídnicírkve, slavnosti Panny Marie, svátky svatých vojínův jsou mu příležitostí, by konal tři a devítidenní pobožnosti. Když přicházeli rekruti, o pouti, po neštěstí, při všem hlásá slovo Boží a vojáci neunavně přicházejí a poslouchají. Péči o vnější postup díla rád ponechával dle vzoru apoštolů oddanému spolupracovníkům

kterého za jáhna považoval, ale nikdy nenechal jiné kázati.

Kromě zvláštních povinností vojákův mluvíval často o jistých předmětech, které byly důležitý v jeho očích: Těžké hříchy, zvláště hříchy nečisté, k nimž jsou nakloněni vojáci, mládenci i mužové, bázeň lidská, veliké křesťanské pravdy, modlitba, Eucharistie a zvláště nejblahoslav. Panna Maria, zvláště tato byla jeho oblíbeným thematem. Vždy a všude, ve všech formách mluvil o Matce Boží. Tu byl na svém místě, když chválu pěl Panny Marie a lidé poslouchávali neunavně, když velký sluha Panny Marie mluvil o té, která vyplnila jeho srdce, jeho ducha, jeho život. Ale třebaš bez lidských ohledův vždy jen spásu duší měl před očima a často mluvil o tomtéž předmětu, přece vždy změnu nějakou vnášel a nové rysy vynalézal.

Ale nejen veřejně káزال, nýbrž i v duchovním vedení jednotlivých duší, kterým věnoval své večery i část dne. Většinou se v sálech spolkového domu jenom ukáزال, aby pozdravil svoje ka-

jícíky, jim dal znamení laskavé a zároveň příležitost, by snadno k němu přišli. Většina zaklepala sama na dveře přijímacího pokoje, aby mu počet vydali ze svého nitra. Nováčky, kteří váhali z ostýchavosti nebo nedůvěry, přilákal laskavým slovem, nabízeje darem doutník aneb něco podobného a přiváděl je pomalu s neobyčejnou něžností, by mu otevřeli svoje srdce.

Jak potřebuje ubohý, od rodiny oddělený a často hrubými, nevzdělanými a bezcitnými představenými týraný voják přítele, k němuž může vždy přijíti, jenž zná všecka nebezpečí a útrapy jeho života a sněžností matky i s pevností kněze rány duše jeho léčí. Takového přítele měli všichni vojáci v Arrasu. P. Belanger náležel jim ve dne v noci. Byl, abychom mluvili se sestrou Rosalií, opravdu kamenem úhelným, na němž všichni vojáci skládali svoje břemena. Vždy jej opouštěli potěšení a povzbuzení.

„Vojenský kněz“, říkával, „jest kněžským lékařem, jehož byt musí býti pro vojáky vždy otevřeným lazaretem, kde s pomocí nejněžnější

milosrdné sestry nejsladší Marie Panny se obvazují a léčí všechny rány duše.“ Myslel při tom zvláště na svátost milosrdenství a vidět, jaký význam přikládal úřadu zpovědníka vojákův.

Jednou mluvil o povinnostech vojenského kněze, zvláště v tom ohledu, a přál si, aby často uvažovali o krásném místě evangelia o vyznání Samaritánky. „Ach,“ zvolal, „zpověď této ubohé ženy byla pravou zpovědí vojáka.“ A připomíná, jakou péči působí Pánu spása této opuštěné duše, když pro ni přechází Samařskem, pro ni se unavuje, jak připomíná Písmo svaté. A dodává: „Pak tento božský proslav! Obrací se k srdci tak často neřestmi poskvrněné; nabízí se jí k službě, jejímuž nadpřirozenému dosahu žena ubohá ani nerozumí; a když přichází hodina zpovědi, předříkává jí božský Mistr se všemi zahánbujícími podrobnostmi. Sotva vyznání dokončeno, a ona jistě dostala rozhřešení od Srdce Ježíšova, cítí se úplně změněna a odchází, aby všude hlásala své štěstí, vedena jedinou touhou, by všecky duše přivedla k Spa-

siteli světa.“ To byla pro něho zpověď vojína a vzor, jehož následoval.

Přijímací svou světnici považoval za nemocnici, a vojáky, kteří ho na štívilí, za raněné, které má léčiti. Ale nejen ve spolkové místnosti zpovídal, vyhledával hříšníky všude, kde měl naději, že je nalezne, jako polní kněz na bojišti vyhledává raněné a umírající. Ale především byl mu rodinný dům vojáků místem odpuštění, místem, kde krev Spasitele každý den měla duše očišťovati. U těch, kteří se pravidelně často zpovíдали, jichž svědomí znal, stačilo slovo, když vešli do domu, v zahradě aneb v sále a dobrý kněz porozuměl jejich žádosti.

Nalezl-li vojáka samého, jak psal list, četl aneb u ohně smutně kouřil, přistoupil k němu s otázkou: „Milý příteli, jak se daří?“ — „Velmi dobře, velebný Pane!“ — „Opravdu dobře? A podšívka?“ — „Ach, ta má trhlínu.“ — „Pak ji třeba napravit. Přijďte do mé světnice, tam vás budu očekávat.“

Jindy se tázal některého vojáka, nepotřebuje-li kartáče. Obyčejně hod-

ný přiznal, že by mu neškodil. Jednalo-li se o nedbalce, bylo třeba opatrnosti. Především snažil se vlídností získat jeho srdce, dotazuje se o zájmy osobní. Pak hledal příležitost, aby s ním sám promluvil, vzal ho do své světnice, že mu dá sirky aneb cigarety. Pln radosti šel voják s milým knězem, a když se mu zdál vhodný okamžik, mluvil s ním o jeho duši, o sv. přijímání, o vzpomínkách na mládí, a vyzval ho s odvahou nadpřirozenou a opravdu vojenskou upřímností, aby vykonal dobrou zpověď. A skoro vždy poklekl mladý voják k jeho nohám a vyjevil mu svoje srdce. Pak povstal, zářil radostí, pln vděčnosti k tomu, jenž byl nástrojem Božím k jeho spáse a slíbil rád, že často opět přijde, aby hledal odpuštění a pokoj.

Jeho individuální vedení duší mu zjednálo tak veliké úspěchy. Nebylo vojína ve spolku, jemuž by nebyl aspoň několik chvil věnoval o samotě. Večer až do čepobití náležel prostým vojákům, pak poddůstojníkům a později přijímal důstojníky aneb vojáky, kteří si vyprosili dovolenou, aby déle

s ním promluvili. Jaká únava pro jeho slabé tělo tímto tak plodným, ale oběti plným úřadem!

P. Belanger dovedl tak výborně obcovati s vojáky, že tito ubozí, tisícovým nebezpečím ohrožení mladí lidé se mu úplně oddávali, vrhajíce se mu do náruče, jako dítko do náruče matky.

O jmeninách přál mu jako každý rok jeden voják, vyslovuje mu jejich lásku a vděčnost: „Hledte, jak hrdí vojáci spěšně opouštějí kasárny, aby se kolem vás skupili! Odkud tato horlivost? Proč mají radostí zářící tváře? Všichni, kteří vás znají i vaše vojáky, nebudou se tak tázati. Sladká povinnost nás dnes spojuje, povinnost vděčnosti. Zapomeňme dnes na námahy a strasti života vojenského. Radujeme se, že vás šťastného učiníme a vám vděčnost projevíme za všechno, co vám dlužíme! Díky, otče náš, za nesmírnou oddanost, se kterou jste nám obětoval svůj čas, své zotavení, svůj klid, i své zdraví! Díky za neúnavnou horlivost, která se nedala zadržeti různým obtěžováním, tisícovými obtížemi, které jsme vám

snad připravili! Díky za všecku dobrotu, šetrnost, se kterou jste nás nezištně oblažoval. Díky za rady, které jste nám dával ve chvílích trudných, které tak hojné jsou v životě našem! Díky, dobrý otče, opět díky! Ale co jest náš dík porovnán s tolikerými dobrodiními. Prosíme nebeské důstojníky, svatého Jiřího, vašeho patrona, a svatého Mořice, aby vám zaplatili náš dluh.“ A mladý zástupce svých kamarádů podepsal: „Vaši oddaní vojáci.“

Když byli propuštěni ze služby, zůstala památka na zbožného kněze nehynoucí v srdcích jejich. Uvádíme jenom některé z děkovných listů, které P. Belanger až ku smrti dostával.

Několik dní po výstupu z vojska psal mu horník: „Vy jste mi prokázal největší službu mravní, kterou člověk bližnímu může prokázati. Vy jste mne uvedl ze špatné cesty na dobrou cestu. Kdybyste věděl, jak často vám za to žehnám, jak nevýslovnou vděčnost k vám cítím. Lituji, že nemohu býti u vás, abych vám ústně vyslovil, co pro vás cítím. Vy si vzpomenete na

ubohého, sklíčeného, svedeného seržanta. Bylo třeba duše, jako jest vaše, aby mohla zachránit nešťastníka před záhubou. Ach, od té doby, co jste mne naučil znáti moje povinnosti, klesl jsem nejednou, ale pokaždé jsem povstal, díky neochvějné víře, kterou jste vštípil do mé duše, kterou i své ženě i svým dítkám ze všech sil se snažíme vštípit. Přistoupil jsem nyní ke konferenci svatého Vincence z Pauly, a jsem šťasten, že vám, svému dobrodinci, mohu říci, že dobré símě, které jste zasel, vzešlo. Posílám vám pozdrav křesťanské rodiny, která jest vaším dílem. Kéž vás chrání Pán Bůh a Panna Maria, kterou jste mne učil milovati. Kéž chrání Francii a armádu, o jejíž blaho tolik pečujete.“

Jiný píše: „Milý otče! Tento název dává vám posud srdce ubohého vojína, kterého jste tak laskavě přijal. Vy, pravý otec všech vojínův, jste slovy povzbuzujícími a svým příkladem mne udělal lepším člověkem.“

Třetí píše: „Jak si vážím toho, co jste pro mne učinil! Vám děkuji, že jsem víru zachoval. Bez vás by se

zlým kamarádům by' o podařilo, jí otrásti aneb mi ji vyrvati. Kdybyste věděl, v jak dobré památce pro vás chovám město Arras! Přes všechny útrapy, které jsem vytrpěl v onom roku, přece jsem někdy litoval, že jsem musil opustit pluk. A dobro, které jste mi učinil, prokázal jste ještě stům, kteří na to vděčně vzpomínají.“

Jiný opět píše: „Často vzpomínám s bolestí na krásné hodiny, které jsme spolu žili. Jak povzbuzující bylo vše: přijímání vojáků v neděli ráno, večerní pobožnosti, průvody a klanění, i společný růženec před obrazem Matky dobré rady na konci dne. Kdo by nás byl tehdy slyšel, jak se modlíme a zpíváme: „Chceme Boha v armádě!“ a zároveň by četl v srdcích našich, byl by se přesvědčil, že u nás jsou všichni vlastenci, a že náš kněz byl nejlepším a největším Francouzem.“

Ke konci uvedeme ještě několik slov z listu důstojníka, jenž si stěžuje P. Belangerovi, že mu již nepíše: „Myšlenka, že byste byl na mne za-

pomněl, mi ani nepřipadá. Myslím, že před Pánem Bohem pamatujete na mladého ženijního důstojníka z Arrasu, jemuž jste tolik dobrého prokázal. Víte, že jest nyní otcem dvou děvčátek. Modlete se vždycky za něho.“

P. Belangerovi dostalo se od Boha zvláštní milosti, že vštěpoval lásku k modlitbě všem, s nimiž obcoval. Často přicházeli vojáci, kteří si vzali dovolenou a žádali noc probdítí v kapli a modliti se růženec, by usmířili pohanu způsobenou nebes královně a vyprosili nesnadné obrácení. Jednou doporučil P. Belanger své vybrané skupině důležitou záležitost, křest vojáka. Po schůzi pravil jeden z nich: „Velebný Pane, to stojí za to celou noc se modliti, abychom byli vyslyšeni.“ A skutečně modlili se společně růženec až do rána. Na druhý den však prosil ubohý, nevěřící voják o křest a přivedl později část své rodiny zpět k Bohu.

P. Belanger vypravoval o jednom ze svých vojákův, že za obrácení kamaráda po šest měsíců se modlil četné

růžence a několik nocí ztrávil před nejsvětější Svátostí. Jednou chtěl nevěřící sebevraždu spáchat. Již přiložil hlaveň revolveru k uchu, když Panna Maria k němu přivedla přítele, jenž se za něho tolik modlil. Právě měl tolik času zbraň obrátit a nešťastníka zachránit před věčnou záhubou.

Přešťasten, že jeho vojáci tak byli oddáni modlitbě, zařídil zbožný kněz pro ně čestnou stráž před nejsvětější Svátostí, jak ji konali seminaristé. Od té chvíle, co opustili kasárnu až do návratu, měl vždy býti jeden před nejsvětější Svátostí. Každý napsal dle libosti svoje jméno na tabuli visící na dveřích kaple a volil si hodinu, která se mu hodila. Hodiny byly vždy všechny obsazeny.

Bylo to na začátku těchto nových zařízení, když jeden z vojínů kapličku provisorní za schody našel plnou plamínkův zvláštních, jež i na stěnách zanechaly stopy, jichž původ zůstal tajemný a nevysvětlitelný. Vojáci si to vykládali za důkaz zuřivosti zlého ducha, jenž tolikerými modlitbami byl

trápen. V této domněnce potvrzovala je okolnost, že plaménky se bez příčiny viditelné zadržely na obraze Matky dobré rady a že právě v ten den P. Belanger v kapli zavedl arcibratrstvo Panny Marie vítězné pro svou posádku.

Zbožný kněz sám nikdy nemluvil o tomto zvláštním úkazu, jenž v celém domě nadělal veliký rozruch. Jednak jest výklad členů spolku novým důkazem vroucných modliteb, které stále a jistě k veliké škodě pekla odtud se vznášely k nebesům.

V únoru 1890 dal P. Belanger své vybrané skupině, legii svatého Mořice, dokonalou organisaci. Pokud služba dovolovala, scházeli se každý večer o 7. hodině, aby umluvili vše, co by prospělo spáse kamarádův. Členové měli býti nejhorlivějšími při klanění večerním. Zavázali se každý den tři Zdrávasy se modliti a vzývati Pannu Marii, matku armády, svatého Josefa a svatého Mořice. Panně Marii zasvětili malou legii a její zbožnou činnost.

Koncem roku 1891 dal této skupině jméno důvěrná Jednota. „A proč

tato jednota velkomyslných srdcí?“ zvolal při schůzi dne 11. prosince. „Protože Pán ve svatostánku, pro něhož byla utvořena, zasluhuje, abychom mu bez výhrady věnovali svou lásku, své služby.“ A připomíná, že tato úvaha tři členy vybrané skupiny loni pohnula, by vystoupivše z vojska věnovali se službě Nejvyššího. Jako druhou příčinu udává: smíření za urážky Pána Boha v kasárně. Život hříchu a prostopášnosti usmíří členové čistým, bohumilým životem. Podají náhradu za rouhání chválou modlitby růžencové častými modlitbami střelnými, za lhostejnost a nenávisť svými denními návštěvami u božského vězně ve svatostánku, častým přijímáním, obětováním všech svých skutků a apoštolátem. Těchto několik řádků obsahuje účel a prostředky důvěrné Jednoty. Byla nejdůležitější oporou dobrého kněze. Jí posvěcoval duše vyvolené, jí pronikal celé dílo svým duchem, jí snažil se působiti na celou posádku.

Při duchovních cvičeních v kartouzi v Montreuil roku 1895, jež byly

významny pro jeho život, svěřil znamenitému vůdci duchovnímu svou péči o ztrátu tolika ubohých vojákův a radil se o prostředcích, by působil na masy. Kněz mu dal radu, aby svoji skupinu vybranou vzdělával, a na ně kladl velké požadavky, ubezpečuje ho, že toto působení na malý počet vyvolených duší více ovoce přinese pro masy, než rozsáhlá osobní činnost.

To bylo osvícení pro P. Belangera. Užíval ovšem již dávno této metody, ale nepřikládal jí významu, jakého v těchto duchovních cvičeních nabyla v jeho očích. Od té doby věnoval se s větší horlivostí vzdělání své elity, nezanedbávaje ani v nejmenším ostatních. Výsledky, které zjistil ve spolku i mimo něj, dokázaly mu, že nastoupil pravou cestu. Co posud bylo prostým, instinktem a věrou vnuknutým pokusem, tápáním po pravdě a správném, nabylo nyní určité podoby.

Ostatně nebyl to jediný důležitý pokyn, který si odnesl z těchto cvičení. Jeho úcta k Panně Marii stala se tam ještě osvícenější, ryzejší, nějak rozvážnější, a ve své důvěře v prostředky

nadpřirozené pro spásu duší cítil se znova posílen a upevněn.

Pak obrátil rádce, jehož mu Prozřetelnost seslala jeho pozornost na nutnou sociální činnost u četných, dobře smýšlejících mladých lidí, s nimiž se stýkal každý den. Tázalť se ho :

„Pochopil jste s dostatek dosah a význam Vašeho díla? V osobě těchto mladých vojákův evangelisujete budoucí otce rodin, kteří na své okolí brzy velký vliv míti budou. Máte nejenom dobré křesťany pro pluk z nich udělat, máte je též připravit na úkol jejich v rodině a společnosti.“

P. Belanger zachvěl se, vida nový obzor, jenž se před ním rozprostíral a ukazoval mu celý dosah jeho díla, jemuž beztak přikládal veliký význam. S počátku byl pokoušen domnívati se, že posud nic neudělal, že nepochopil, čeho Pán Bůh od něho žádá. Byl to omyl, v němž by si libovala jeho pokora. Naplněn novou horlivostí, pln vděčnosti k tomu, jehož použila svatá Panna, aby ho osvítila a posílila vrátil se ke spolku.

Praví se: dílo jest člověk. Dílo vojáků v Arrasu nabývalo ráz svého zbožného vůdce, a to se dělo vlivem důvěrné jednoty, ve které vtělil svoje myšlenky a tužby, svou zbožnost, svou horlivost apoštolskou i svoje ctnosti.

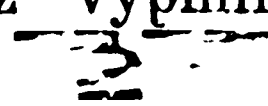
Neúnavná péče, kterou věnoval vybrané skupině, učinila ji divným nástrojem obrácení a posvěcení v jeho rukou aneb raději v rukou P. Marie; neboť jako její vůdce a skrze něho mohla říci: „Tvůj jsem, ó Maria!“

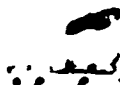
„Nezapomínejte,“ pravil P. Belanger v týdenní schůzi, „že svoje požadavky na vás nelze mi dosti vysoko stavěti, a kdyby se mne někdo tázal: „Nebojíte se, že jdete příliš daleko?“ odpověděl bych: „Nikoliv, to jest člen důvěrné jednoty, a umluvili jsme se, že se zastavíme jenom před nemožným. Vše, co jest možno, děje se tu vždy pro Pána Boha.“

Takto je vzdělával a sám byl nadšen velkomyslností těchto mladých lidí, kterou stavěl vysoko nad svou vlastní, již přičítal všecky svoje úspěchy.

Mnozí by se domnívali, že tato neobyčejná horlivost pocházela z přepjaté obrazivosti a že právě pro svou mohutnost byla povrchní a pomíjející. Nikoliv. P. Belanger měl klidný, chladně uvažující rozum. Nežádal nic mimořádného od duší, jež vedl; poučoval je důkladně, dával jim dobrý příklad, modlil se, a divil se sám nejvíce nad ovocem svého úřadu.

Kdo se k němu přiblížil, jej slyšel mluvit, cítil, že má světce před sebou. Nevysvětlitelný, sladký, pronikající vliv na srdce i duše vycházel od něho. Lidé vyhledávali jeho radu a poučení, cítili touhu, by jej následovali. Síla jeho víry vlévala se duším a uschopňovala je, by samy konaly velké věci. Někteří jeho vojáci vstoupili do řeholí, někteří se stali krěžími a ostatní jeho chráňenci žijí dnes jako horliví křesťané a vzorní otcové rodin. Jeho sama vedl Pán Bůh po drsné cestě kříže a vnitřní vypráhlosti.

Ještě jiný apoštolát konal P. Belanger od prvního dne až do konce se stejnou horlivostí, jenž vyplnil značnou část jeho života:]

 Apoštolát u nemocných a umírajících ve vojenské nemocnici. I tu byl jenom dobrovolníkem; neboť nemocnice měla vlastního duchovního správce, jenž však podle sil podporoval plodnou činnost zbožného spolubratra. Skoro každý den navštěvoval P. Belanger nemocné vojáky. Často jim udílel svaté svátosti. I tu působil s divným úspěchem. „Nebylo by snadno, říkal později, „vypočítati divy, kterých jsem za svého čtrnáctiletého úřadu u nemocných a umírajících vojáků dosáhl skrze Pannu Marii. Jak divné události upadly v zapomenutí aneb raději zůstaly tajemstvím Božím a duší! Viděli jsme, jak hned, když nastoupil v domě svatých andělů, prosil všech o modlitby za nemocné vojáky, jak dítky i rodiče jejich zájmal pro své duchovní záležitosti. Třebas mu chůze byla obtížná, byl vždy ochoten spěchat do nemocnice, byla-li duše v nebezpečí, jak se často stávalo. Zdvojl pak svoje návštěvy, modlitby, skutky lásky, zjednával ubohému trpícímu tisícové úlevy, prokazoval mu svou náklonnost i svůj

zájem, překvapoval ho dárky, nabízel se, že dopíše jejich rodinám, užíval všech nadpřirozených prostředkův, aby je zpět přivedl na cestu spásy.

„Jaké štěstí pro mne, že jste tu,“ řekl mu jednou nemocný. „Poněvadž stojím osamělý ve světě, neměl bych bez vás ani nejmenší útěchy ve své bídě. Žádejte ode mne, co chcete, velebný pane, nic vám neodepru.“ — Snadno uhodnouti, co horlivý krěz od něho žádal. Ochotně splnil nemocný jeho přání a smířil se s Bohem. Ostatně se opět pozdravil a stal se velmi horlivým členem vojenského spolku.

Jindy zavolala sestra P. Belangera k smrtelně nemocnému, jenž na všechna napomínání, aby se obrátil, odpovídal hrozným rouháním. Zbožný krěz přistoupil k jeho lůžku, bavil se s ním o věcech, které by ho zajímaly, a chtěl začat mluvit s ním o duši, když nemocnému přinesli polévku. Musel tudíž odložit svůj zbožný pokus, vzal však před odchodem z kapsy zázračnou medailku a pravil: „Vy nechtete nic slyšet o Pánu Bohu, protože jste starý nevěrec, ale mne u sebe

trpíte, třebaš mám kutnu, a já vás mám rád, třebaš jste nevěrec. Udělejte mi tu radost a přijměte ode mne tuto medailku a rcete modlitbu na ní napsanou: „Ó Maria bez hříchu počatá, přimlouvej se za nás, kteří se tobě utíkáme.“ Při těch slovech zavěsil mu medailku na krk a odešel, slibuje, že brzy opět přijde. Minulo sotva několik minut, když ho voják dal rychle zpět zavolati. Kněz vcházeje řekl: „Polévka není dobrá, že jste ji nechal stát?“ Nemocný odvětil: „Ach, co polévka, vaše medailka mi nedá pokoje. Trápí mne a nutká, abych se vyzpovídal, což jsem nechtěl dělat.“ — „Musíte ji poslechnout,“ řekl šťastný kněz řečným hlasem. „Modlete se Zdrávas Maria a pak se odevzdejte, všechno již půjde.“ Skutečně ubohý nemocný se velmi dobře vyzpovídal, přijal sv. svátosti umírajících a přál si denně sv. přijímání po tři dny, které ještě žil, aby poněkud nahradil, co zanedbal.

Nechť nám P. Belanger sám vypravuje dvoje obrácení dojemné, jež rád uváděl jako důkaz všemoci Marie

Panny, jedná-li se o spásu hříšníkův. „Jednou večer šel jsem do nemocnice, abych navštívil nemocného, jehož stav mne znepokojil. Sestra, kterou jsem potkal, mi pravila, že nastala krise a není času nazbyt. Blížím se k umírajícímu a navrhuji mu, aby se smířil s Bohem. Je k tomu ochoten, ale nejeví zvláštní touhy. Slyším jeho zpověď a žádám, aby se modlil Zdrávas Maria, pokud půjdu pro sv. přijímání. Za pět minut vrátil jsem se s nejsv. Svátostí a začínám hned předepsané modlitby. Právě jsem mu chtěl na jazyk položit sv. hostii, když mne posuňkem zadržel šeptaje: „Můj otče, nepřibližujte se ke mrě, já jsem bídník. Složil jsem právě zpověď svatochrádežnou. Všecky zpovědi celého života mého byly nehodné, i ta před prvním sv. přijímáním. Když jsem se pomodlil Zdrávas Maria, cítím, že umru a přijdu do pekla. Pomozte mi, můj otče, abych vše napravil.“ Prosil jsem všechny, kteří byli svědky toho, sestry, ošetřovatele nemocných i vojáky, aby vyšli, a pomohl jsem nemocnému, aby se vyzpovídal. Za ně-

kolik minut dal jsem mu rozhřešení, pokoj a zajistil mu nebe. Pláče radostí přijal sv. přijímání a za hodinu byla duše jeho před svým soudcem. •

„Jindy byl jsem volán několik dní po sobě do nemocnice sousedního města, k umírajícímu vojákovi, jehož rodina byla mi známa. Při takové návštěvě přešel jsem sály, pozdravil vojáky, kteří tu byli. Ze sálu poddůstojníků vyšla ke mně sestra s tváří přesmutnou, na kterou nikdy nezapomenou, a pravila: „Velebný pane, tam nechodte, tam vám dvéře ukáží. Pomyslete si, to je první voják, který ujde Pánu Bohu, co jsem tu; nemám pro něho naděje. Umře na zánět blány mozkové a matka jeho sedí od rána do večera u něho, aby zabránila knězi přístup.“ — „Sestro,“ řekl jsem, „váš duchovní správce nemá asi plné moci oblékati škapulíř Panny Marie Karmelské. Proste svatou Pannu, aby váš poddůstojník žil do zítřka. Já v stejnou hodinu opět přijdu a použiji těch několik minut, kdy matka půjde k večeři, abych dal škapulíř umírajícímu; to jest naše nejjistější

pomoc.“ Na druhý den stalo se vše, jak jsme chtěli, a já jsem odcházel s úmyslem, že na druhý den opět přijdu. Jakou radost jsem měl, když mi, sotva jsem vešel, sestra zářící jde vstříc a zvěstuje: „Velebný pane, jak dobrá jest Panna Maria! Náš pcd-důstojník dnes ráno zemřel smířen s Bohem. Vrátila jsem se ze mše svaté právě ve chvíli, kdy jeho matka odcházela k snídání. Sotva jsem byla sama se seržantem, probral se z mrákok, a poznav mne, řekl: „Sestro, já umru. Jděte mi rychle pro kněze. Řekněte mu, ať nemešká ani vteřiny. Letěla jsem do sakristie, kde jsem doufala, že naleznu pana faráře. Okamžitě přišel, přirážeje Tělo Páně a sv. oleje. Seržant jsa při vědomí přijal sv. svátosti, dříve než se matka vrátila: Když kněz odešel, opět upadl do mrákok. Za hodinu byl mrtev.“

Ještě jedna událost. Tenkrát se jedná o důstojníka, jenž byl blízek smrti, živ jsa vzdálen Boha. Nechtěl ani slyšet o knězi, ani o sv. svátostech. V bídě své obrátily se sestry na P. Belangera s prosbou, aby se ujal ne-

šťastného. Podle svého zvyku dal se za něho v kapli modlit růženec. Nebyl ještě u konce, když prudce zazvoněno, umírající ho volal. S velkou pobožností přijal důstojník svaté svátosti. Pak před přítomnými přáteli slavně odvolal pohoršení, napomínal je, aby žili jako dobří křesťané, a ubezpečoval je, že s Bohem smířen šťastně umírá. Poslední jeho chvíle podobaly se opravdu vyvoleným.

V tomto svém úřadě u umírajících měl P. Belanger působnost modlitby a ovoce nadpřirozených prostředkův zvláště jasně před očima. Jak miloval tento úřad! Jak horlivě se mu věnoval! Kolik dobrého tu působil!

Veliký úkol, jejž mu Pán svěřil, nabýval v očích jeho každým dnem většího významu, čím patrněji poznával, jaký vliv mají vojenská léta na mládež. Byl přesvědčen, že dobře zřízená duchovní správa v celé zemi by povznesla náboženský život Francie. Zvláštní cenu přikládal tomu, by zavedena byla mše sv. pro rekruty a zvláště jadrná duchovní cvičení před odchodem. Jakmile mu bylo

možno, věnoval se jim doslovně tělem i duší. Později promluvíme podrobně o tomto důležitém úkolu; tu jenom uvádíme, že od roku 1893 se zabýval duchovními cvičeními na odchodnou, a stále pracoval, aby se rozmnožily v diecesi arraské i dále. Jak uvidíme, podařilo se mu to, ale stalo se to na úkor jeho zdraví, ano i jeho života, neboť úkol tento byl pro něho spojen s neobyčejnými útrapami, kterým se podroboval, aniž by se byl šetřil.

Ale ještě měl část života před sebou, nikoliv nejdelší, ale nejdůležitější, nejčinnější a nejzáslužnější. Dříve než o ní promluvíme, popatřme do nitra apoštolova a vdechněme nebeskou vůni Matky Boží.

VII. Nevolník Panny Marie.

Kdokoliv třebaš jen krátce se stýkal s P. Belangerem, byl překvapen jeho neobyčejnou úctou Panny Marie. Vše ji jevilo: jeho zábava, jeho kázání, jeho dopisy, jeho zevnějšek, jeho knihy vzdělavací, i jeho svět-

nička. Jeho rty i srdce přetékalý láskou k Panně Marii, a kdo se k němu přiblížil, cítil se neodolatelně k tomu váben.

Všichni svatí byli oddáni Panně Marii, je to znamením vyvolení. Někteří, kteří se vyznamenávali obzvláštní úctou Matky Boží, jsou v dějinách zapsáni jako světci Panny Marie. Nezdá se nám, že by který z nich v lásce k nebes královně byl dále šel, jako P. Belanger, že by byla duše, která by touto láskou byla více proniknuta, jako duše jeho. Jako světlý oblak odlišovala se od jeho osoby a zahalovala jeho bytost, jeho apoštolát, celý jeho život, i ony, kteří s ním obcovali. Nevím, jaký nadpřirozený paprsek zasáhl oči jeho duše a zranil jeho srdce. Všichni cítili, že byl okouzlen, a jenom jedno si přál, aby všem se dostalo účasti v tomto blaženém kouzlu.

Mladý řeholník, bývalý člen jeho vojenského spolku, nazval ho „hypnotisovaným Madonny“. Jiný pravil, že láska k Panně Marii jest jeho nemocí, z níž nemůže ani nechce se vyléčiti.

Skutečně je to vlastnost nejvýraznější, která utkvěla v paměti všech, kteří ho znali. P. Belanger a úcta Panny Marie jsou nerozluční; nelze mysliti na něho a nemyslet na Pannu Marii, památka jeho jest proniknuta její vůní.

Zvláštní milostí byl jako šestnáctiletý jinoch uzdraven, a to ho nemálo posilnilo v lásce k Matce nebeské; úcta, kterou jí vzdávala jeho rodina i celé okolí — arraská diecese opravdu náleží k těm, které jsou velice oddány královně Francie —, ho rovněž povzbuzovala, aby vroucně miloval Marii; duchovní i časné milosti, jimiž Panna Maria dítě své vyvolené zahrnovala po celý život, zvláště v letech apoštolátu, našly ohlas v jeho vděčném, citlivém srdci; ale přece lze v tom poznati milostivé vyvolení, pozornost nebe, prozřetelné povolání. A jestli věrné používání božských milostí přivádí nové hojnější milosti, pak přispíval P. Belanger k tomu, aby símě do duše vložené se rozvíjelo, neboť nešetřil námahy, nezanechal prostředků, aby rozmnožil svou úctu k

Panně Marii. Tak rostlo pomalu zrnko na veliký strom, v jehož ratolestech podle evangelia ptáci nebeští bývají, aby dýchali vůni lásky k Panně Marii a jí se pronikli. Všichni byli plni obdivu nad touto neobyčejnou úctou, on toliko se rmoutil, že nebyla větší.

Při každých duchovních cvičeních činil stále předsevzetí, že konečně začne Marii milovat. „Ztratil jsem 33 let svého života“, praví r. 1894, a obviňuje se z nevděku k té, která okouzila jeho srdce. Následujícího roku táž myšlenka se ho chápe: „Ztratil jsem 34 let života. Ó Maria, konečně chci opravdově začítí tebe milovati“. A krátce před svou smrtí, kdy již neměl nic, co by nenáleželo jeho nebeské Paní, řekl se slzami v očích důvěrníkům jeho duše: „Modlete se, abych konečně miloval Pannu Marii, neboť jí nemiluji“. Když mu představovali, že nikdo nedá, co nemá, a že má jistě lásku k Panně Marii, když ji vléval tolika jiným duším, odpověděl: „Jsem pokrytcem a nerozumím dobru, jehož nástrojem jsem byl“.

Jeho úcta k Panně Marii byla

vždy prosta a pokorná, nenucená, stala se mu druhou přirozeností. Ve svých zábavách nikterak nehledal mluvit o tom, čím srdce jeho bylo plno, ale všichni, kteří s ním obcovali, si přáli, aby tak činil. Někteří byli uraženi, že v té věci byl podle jejich názoru tak zdrželiv. Jiní zas, kteří ho jen povrchně znali, vinili ho z přílišnosti a vytýkali mu, že čest Panny Marie staví nad ctí Pánu Bohu povinnou. Snadno odpověděl na tuto výtku, kterou Jansenisté činili bl. Grignonovi z Montfortu.

P. Belanger viděl Matku Boží vždy s božským dítětem v náruči. Maria byla mu cestou, aby došel k Ježíši. Schvaloval výrok sv. Bernarda, že o Marii nikdy dosti se nemluví, že se pro ni dosti nečiní, a že vše, co o ní lidé praví, vyjma toho, co Bohu náleží, její zásluhy nikdy neocení. V jeho očích bylo prostředkem k úctě Boží: ctíti jeho svatou Matku.

Ostatně konával skoro všecky pobožnosti k Panně Marii před nejsv. Svátostí, a často, když před otevře-

ným svatostánkem, v němž byla vystavena nejsv. Svátost, začínal se modliti růženec, říkával: „Potěšme Srdce Pána našeho, když stopadesátkrát pozdravíme jeho Matku, když stopadesátkrát opakovati budeme její jméno, které je mu tak drahé“.

Věnování napsané již v semináři na první stránce jeho sešitů : „Tvůj jsem, ó Maria!“ — bylo též heslem, jež vepsal na titulní list svého kněžského života. Přál si s tělem i s duší náležeti Panně Marii, býti jejím nástrojem, knězem, apoštolem, její věcí. S jakým nadšením četl „Malé pojednání o pravé úctě Panny Marie“ od blahoslaveného Grignona z Montfortu, jakmile se mu dostalo do rukou! Tam našel odpověď na svoje přání, srdečné a nejlepší vysvětlení cesty, po níž ho Pán Bůh již dlouho vedl.

Byl nadšen, když v proslově četl řádky P. Fabera: „Nekáže se dosti o Panně Marii. Úcta její jest slabá, mdlá, ubohá a proto Pána Ježíše nemilující bludaři se neobracejí, církve se nepovznáší; duše, které by mohly se státi svatými, svrhují se a hynou,

na hříšníky se nepůsobí s apoštolskou nadšeností . . . Nehodný a bídný obraz stinný, jež vydáváme jako pobožnost k Panně Marii, jest příčinou vší naší bídy, všech našich temností, všeho zla, opuštění a nedbalosti. Pán Bůh si výslovně přeje větší, rozsáhlejší, ryzejší, úplně jinou úctu své svaté Matky. Kdybychom znali Pannu Marii, nebylo by chladnosti pro Ježíše; mnohem ohnivější byla by víra, byli bychom šťastnější i zbožnější a méně světskými! Mnohem rychleji a dokonaleji byli bychom živými obrazy Pána a Spasitele našeho“.

Pak poukazuje na pobožnost, kterou doporučuje pojednání, a kterou blahoslavený nazývá dokonalým zasvěcením se Pánu Ježíši skrze Marii, a připojuje: „Ať jenom zkusí tuto pobožnost, milosti, které přináší a proměna, jakou působí v duši, ho přesvědčí o účincích mocných, aby přišlo království Kristovo.“

Předmluva P. Fabera padla jako déšť úrodný do duše P. Belangera. Obdivoval slavného oratoriana, jehož žákem se chtěl státi, jehož díla, zvláště

jeho „Betlehem“ nyní rád studoval. V pojednání o pravé pobožnosti upoutal jeho pozornost zvláště druhý díl a byl pro něho jako zjevení. Jednal o dokonalém zasvěcení, které blahoslavený v podrobnostech shrnuje na několika stránkách nadšených pod jménem: „Tajemství Mariino, odhalené zbožné duši“. P. Belanger četl souhrn a rozvinutí opětně s požitkem největším. „Duše vyvolená“, praví spisovatel, „tu jest tajemství, jemuž mne naučil Nejvyšší, jež jsem nenalezl v žádné staré ani nové knížce — tobě ho svěřuji“. Když pak vyložil naše povolání k svatosti, podává snadný a jistý prostředek, abychom jí dosáhli, a to jest jeho tajemství. Tímto prostředkem všech vnitřních a vnějších statků pro čas i věčnost. Blahoslavený dodává „Panně Marii“ ne jako poslednímu konci, neboť velikým cílem jest všecko dáti Bohu. Ale abychom toho dosáhli, nezná lepšího prostředku, než všecko vložit do rukou Panny Marie. Slovy „jako nevolník“ chce zdůrazniti, že ten, kdo se takto odevzdává, tak činí bez výhrady, nežádaje odplaty a od-

nímaje si možnost návratu. Opravdu musí nevolník všechno udělati a nesmí ničeho žádati. Ale kdyby tento čin byl jen pomíjející, nebyl by ani dokonalým zasvěcením ve smyslu blahoslaveného Grignona z Montfortu, ani nejvýbornější pobožností k Panně Marii, jak ho též nazývá. Pak připojuje poněkud spletitou cvičbu, kterou třeba studovati a rozjímati, aby jí dobře porozuměl a zvláště aby ji prováděl. Záleží v tom, abychom vše činili s Marií, v Marii, skrze Marii a pro Marii. Každé slovo má svůj význam; ve skutečnosti obsahuje tato cvičba celý život.

Pak vypočítává ovoce této dokonalé pobožnosti, ovšem bez nároků na úplnost. „Zkušenost tě o tom mnohem více poučí“, obrací se na zbožnou duši, „a jestli to drobné, co jsem ti pověděl splníš věrně, nalezneš v tom tolik pokladů a milostí, že úžas a radost tě naplní.“

Udává pak některé cvičby, které souhlasí s touto pobožností a ji podporují a rozvíjejí: korunka Panny Marie, vnější znak naprosté odvislosti

od Marie, kterou chce duše na sebe vzíti, velká úcta k tajemství Vtělení a Zvěstování, konečně láska ku Zdrávasu a k Magnifikat.

Úmyslně jsme šířili se o tomto předmětu, protože četba spisu Grignova byla v duchovním životě P. Belangera událostí. Jeho úcta a láska k Panně Marii nemohla se již stupňovati, ale v tom našel metodu, aneb raději plán, jenž odpovídal jeho náklonnosti, jež chtěl sledovati. Dospěti k svatosti bylo přáním jeho nejmilejším. Tu mu byla ukázána cesta, která souhlasila s milostmi jemu udělenými, kterou blahoslavený označil jako neomylně vedoucí k cíli. Myšlenka Panně Marii se bez výhrady jako nevolník darovati, ho velice uspokojila. Rovněž se mu líbila cvičba činiti všecko s Marií, v Marii, pro ni a skrze ni. Od té doby bylo to ideálem, který chtěl uskutečniti, po němž toužil až do posledního dechu.

Dne 31. července 1886, v sobotu, napsal vlastní rukou listinu darovací: „Já Jan Maria od svaté Teresie — to byla jeho jména jako terciáře Kar-

melského — slibuji slavně a pravoplatně Marii, Matce Boží a matce svojí, že jí budoucně budu náležeti jako nevolník své Paní. Dávám tedy Marii, abych jich nikdy nebral zpět, svou duši se všemi silami, své tělo se všemi údy a všemi smysly, všecky své vnější a vnitřní statky. Prohlašuji, že nemám ani nejmenšího práva na tyto statky, a sice po celou věčnost. Víím, že se tím úplně oddávám Pánu Ježíši, jenž spočívá v Marii. Prohlašuji též, že chci všecky svoje skutky konati jenom v Marii, s Marií, skrze ni a pro ni“.

Konečně našel dávno touženou oddanost a spojení. Ale nyní ho uchvátíla obava, že nezůstane vždy tak pevnou a úplnou. Umínil si, že občas obnoví svoje zasvěcení. Ale i to zdálo se brzy málo jeho ohnivé duši, která toužila po stále větší lásce. Měl úmysl prosté zasvěcení povznést na slib. Dne 26. září 1890 na konci šestidenních duchovních cvičení v Kartouz-Montreuil složil s dovolením zpovědníka v kapli klášterní společně s několika přátely slib nevolnické služby

v ruce Panny Marie. Přidal na rok též slib, že bude se každý den modliti růženec, jednou za týden odslouží mši svatou ku cti Panny Marie, před jejím obrazem nechá stále svítit lampu a ji v soboty a v předvečery jejích svátků uctí nějakými tělesnými skutky kajícími.

Blahoslavený z Montfortu vyslovil náhled, že nepochopí stejně doporučenou pobožnost všichni, kteří ji znají. „Většina“, praví, „zadrží se při zevnějšíku, jiní vniknou do nitra, ale tam vystoupí jenom na první stupeň. Kdo vystoupí na druhý, na třetí stupeň? Kdo tam pevně se postaví? Jen ten, je muž duch Kristův odhalí tajemství, duše, kterou sám povede, aby vystupovala od ctnosti k ctnosti“.

P. Belanger náležel k těmto duším vyznamenaným. V říjnu 1891 dokazují úmysly jeho, jakého stupně dokonalosti dosáhl. „Jsem nevolníkem Marie“, píše, „chci svoje zasvěcení obnoviti každého rána při modlitbě a je zkráceně aspoň každé hodiny opakovat, jakož i před každým činem důležitým“. K těmto úmyslům při-

dával nové dojemné: k růženci přidávat malé hodinky, pokud dovolí povinnosti stavu; Pannu Marii pozdravit pokleknutím, když vejdu do světnice a vyjdu; Anděl Páně se jednou modlit kleče a při slovech „A slovo stalo se Tělem“ zem políbit; každou hodinu se modlit Zdrávas Maria, ani nejmenšího skutku nepodnikat bez dotazu na Matku dobré rady. Ohledně apoštolátu pobožnosti k Panně Marii umínil si získati Marii nové nevolníky a v každém kázání aspoň slovem na ni vzpomnět.

V duchovních cvičeních r. 1894 obnovil svůj slib nevolnický slibuje, že vše učiní k větší cti Panny Marie, zříká se od té chvíle všech mešních stipendií; každou mši svatou bude sloužiti pro zájmy své Paní na její úmysl.

Dne 2. ledna 1895 píše: „Života svého použiji, bych miloval svou matičku nebeskou, si představoval stále tajemství jejího života pozemského, jí daroval svůj rozum i své srdce“.

Svátek Vtělení stal se jeho oblíbeným svátkem. Začal pro něho a

jeho spolek v předvečer o 6. hodině; vystavil nejsvětější Svátost, což trvalo celou noc i celý den. S dovolením představených začaly mše svaté o půl noci. První slavná mše svatá zpívaná zahájena zpěvem vánočního evangelia a Anděl Páně. Následovalo dalších osm mší svatých až do rána. Ale nejen vojáci přicházeli podle možnosti po čas dlouhé této pobožnosti, aby pěli chválu Panny Marie a modlili se růženec, i kněží a věřící z města tísnili se v kapličky slavnostně vyzdobené před nejsvětější Svátostí jako o pouti na poutních místech.

Pobožnost, Zdrávas Maria se modlit, mu přešla nějak v tělo a krev. Kdykoliv měl volnou chvíli, tu hledaly maně jeho prsty zrnka růžence a rty jeho šeptaly pozdravení andělské, jež ho nikdy neunavilo. Ostatně o té věci ještě promluvíme, zasluhujeť zvláštní hlavu v životě P. Belangera.

Aby poznával Pannu Marii a horlivost v pobožnosti by zachoval a rozmnožil, k tomu sloužila mu četba. Založil si knihovnu, kterou lze nazvati mariánskou. Tu živil svou duši a čer-

pal poklady lásky, hlubokých myšlenek a zbožných citů. Nebyl knihomolem, úřad jeho mu příliš čas zabíral; ale nikdy nezanedbal příležitosti, by si zjednal dobrou knihu aneb brošurku o úctě Panny Marie a zvláště o Zdrávasu a růženci. Nalezl-li tam nějaké nové myšlenky, perly, jež by vpletl do koruny své Matičky nebeské, vracel se k nim, aby živil svou pobožnost. Když četl spis „Maria a škola františkánská“, duši své milující připravil sladkou rozkoš. Tam stálo: „Jedná-li se o slávu Panny Marie, tu v pochybnosti dávám přednost, bych upřílišil chválu, než bych méně v tom učinil.“ Tato slova Dunska Skota, jimiž spisovatel se uvádí, hned získala srdce P. Belangera. Byl nadšen naukou ve spisu přednesenou, že Panna Maria byla prostou nejen poskvrny hříchu prvotního (což jest článkem víry), ale i vši viny jeho a tudíž i vši viny zlé žádosti. Důvody, plynoucí z toho pokladu pro nanebevzetí Panny Marie, pro její důstojnost jako Královny nebeské a Pomocnice všech tvorů, dojaly jeho srdce. Zvláštní

útěchu čerpal ze slov závěrečných: „Všecko tvorstvo jest tu pro Krista a Marii.“ Opatřil si větší počet výtisků této práce a s radostí je rozdával ve svém okolí, aby v očích všech oslavil svou milovanou Paní, jejíž čest mu byla dražší nad život.

Pojednání o pravé pobožnosti Grignona z Montfortu bylo stále na stole jeho a rozdával ho rád duším, které by mu porozuměly a v něm měly zálibu.

Jak již řečeno, byla i jeho svět-
nička zrcadlem jeho srdce. Tam bylo
všudy viděl obraz Matky Boží zvláště
ten, který se zdál býti ji nejpodobnější,
jenž ho již dávno okouznil. Mladým
lidem říkával: „Rád bych měl, abyste
svou úctu k Panně Marii projevíli za-
slíbením, obrazem a modlitbou.“ To
bylo totéž, co on činíval. O zaslíbení
jeho obšírně jsme mluvili; jeho mod-
litba byla Zdrávas Maria; jeho obra-
zem Matka dobré rady, která v jeho
očích představovala nebeskou orodov-
nici.

Úcta Panny Marie, Matky dobré
rady jest ve světě velmi rozšířena,

zvláště v posledních letech. Jest velmi živa v severní Francii, zvláště v okrese Pas-de-Calais. P. Belanger přispěl k tomu, aby se vžila u lidu. Zpráva o zázračném obrazu jej upoutala: okouznil ho pohled na vážnou, sladkou, pokornou tvář Matky Boží a božského Dítka, jež tak něžně vine ruce kolem krku jejího. Zavěsil obraz ve své světnici a měl ho v úctě.

Kardinál Vanutelli, jenž mládí prožil v domě svých předků v Gennazaně, kde přech vává : tento obraz svatý, cestoval před několika léty severem Francie. Jednou slyšel vypravovat o mladém knězi, jenž právě kázal ve farnosti, kde kardinál právě dlel, jenž prý má neobyčejnou úctu k Matce Boží z Gennazana. Byl to P. Belanger. Mluvil s ním, povzbudil ho, aby jen dále uctíval Matku dobré rady a šířil tuto úctu, dokládaje, že i papež Lev XIII. ji uctívá. Zbožný sluha Boží viděl v této okolnosti povzbuzení nebeské a zdvojit svou lásku k svatému obrazu. Před ním se modlívali vojáci, kteří ho vyhledávali v domě svatých andělů, a od r. 1890 svítil dle slibu

svého před ním lampu ve dne v noci.

Miloval vroucně názvy Panny Marie: Matka armády, vítězná, lourdská, dle nejmilejší a nejdražší byl mu název: Matka dobré rady. Před jejím obrazem modlil se a pracoval a četné i nápadné milosti nabyté její přímluvou zvyšovaly tuto úctu jeho až k smrti.

V kapli spolkového domu, právě jako ve světnici jeho měla Matka dobré rady čestné místo. Mnohé osoby, které znaly jeho zálibu, daly tento obraz malovati v různých velikostech na dřevě a porcelánu a věnovaly mu je. Jeden z nich postavil na římse pece, druhý na stole pracovním, v noci ho stavěl vedle lůžka a konečně ho nosil stále s sebou. Kázal rád o Matce dobré rady a rozdával rád její obrázek přátelům. Dopisoval augustiniánům v Gennazarě, strážcům obrazu anděly přeneseného. Ale v kapli jeho dostalo se jí úcty největší. Zde rozdávala štědře svoje dary. K ní posílal skroušené hříšníky. Před jejím obrazem modlívali se za hříšníky za-

tvrzelé. Jednou řekl: „Kolik zázraků vyprošeno Matkou dobré rady, pokud jsem působil mezi vojáky!“

Její obraz, jež nazýval svatým obrazem, byl pokladem rodinného domu vojáků, jeho ochranou a záštitou. Byl zvláště průlivem, jímž se mu dostalo divných milostí. Proto ho nazývali vojáci též zázračným obrazem a rádi brali si malý otisk jeho s sebou.

P. Belanger rád vypravoval o nebeských milostech, jichž vyprosil. Mladý voják byl propuštěn pro prsní nemoc jako neschopný. Uzdraven byl náhle na konci devítidenní pobožnosti k Matce dobré rady a mohl opět konati práce dávno zanechané. Po několika dnech poslal svému duchovnímu správci 10 franků na desku mramorovou, jež by vyjadřovala jeho dík.

Zvláště duchovní zázraky stávaly se stále četněji u oltáře Matky milostné. Jeden omilostněný napsal: „Matka dobré rady nejenom mne zpět přivedla k Pánu Bohu, ale moje první svaté přijímání vyvolalo v mé rodině dva křty a tři jiná první sv. přijímání. Děkuji jí tedy za šest zachráněných

duší. U oltáře bylo plno desek záslibných; na jedné napsáno: „Stál jsem před propastí; moje Matička nebeská mne zachránila.“ Na jiné: „Matko dobré rady, můj syn chodil po bludných cestách; tys mi ho vrátila.“ Proto ji nazýval zbožný kněz Pannu obrácení hříšníkův.

Po několik let byli nuceni konati májovou pobožnost ve spolkovém domě. Poněvadž kaple byla malá, takže nepojala všech vojáků, konány pobožnosti v dřívější kapli, kterou museli proměnit v sál pro hry. V pozadí zřízen oltář a ozdoben květinami, které vojáci sami přinášeli. Na dané znamení postavili se všichni do řady, zatím co kněz odešel, aby přinesl obraz milostný. Voják kráčel před ním, aby otvíral dvěře; když vešel, všichni zazpívali hymnus Ave maris stella.

Každý rok o svátku Panny Marie Matky dobré rady, sloužíval P. Belanger mši svatou u Klarisek, které měly privilej mše svaté o Matce dobré rady. Nebylo skutku lásky, jež by nebyl vykonal ke cti její.

O jeho kázáních o Matce Boží dalo by se mnoho mluvit. Kdosi ho nazval specialistou Panny Marie. Slovo to jest velmi případné. Sám to přiznal. Psalť později příteli: „Skutečně, nemluvím-li o Panně Marii, jsem jako ryba bez vody; mluvím-li o ní, jde vše samo sebou; posluchači poslouchají s větší pozorností a úspěchy nadpřirozené jsou patrný.“ Proto též zaujímala Panna Maria přední místo v jeho kázáních v postě aneb při duchovních cvičeních.

Na začátku duchovních cvičení v koleji Saint-Bertin, kde byl vychován, označil cíl svůj slovy: „Jenom jednu touhu mám v této době milostné, vás dáti Panně Marii.“ Všecky pravdy veliké po pořádku pojednány, ale vždy vůní P. Marie proniknuty. Tato duchovní cvičení přinesla divné ovoce. Po několika dnech potkal profesor tohoto ústavu kněze známého a zvolal: „Řekněte mi, kdo jest tento P. Belanger, o němž se tolik mluví? Kázal v Saint-Bertin při duchovních cvičeních, jakých jsme nikdy neměli. S chovanci dělal, co chtěl. Nic mu ne-

odepřeli. A přece mluví tak jednoduše. Jeho neobyčejný vliv nelze připsati jeho výmluvnosti.“ Ve skutečnosti byla to jeho láska k Marii, která dodávala slovům jeho síly a účinků.

Na konci jiných duchovních cvičení v sirotčinci, o svátku sv. Josefa, patrona ústavu, omlouval se, že nemluví o tomto velikém světci: „Třebas je dnes svátek svatého Josefa, nemohu jinak, musím ještě promluvit o Panně Marii. Buďte přesvědčeni, svatý Josef mi to nevyčítá.“

Mladým vojákům, kteří opustili rodiny, nenalezl nic lepšího, nic útěšnějšího říci, nežli slova: „Moji přátelé, vy potřebujete matku v pluku. Vojín potřebuje srdce mateřského více, než kdokoliv jiný.“ Vzpomíná matky tělesné a předchází námitku, že nelze matky nahraditi. „Maria dovede vše udělati způsobem nejdokonalejším, k čemuž na zemi nikdo nemá moci.“

Rozvádí myšlenku: „Jest-li Marii milují, Ona lépe, než pozemské matky bude bdíti nad zdravím těla i čistotou duše a zvláště v hodině smrti jich neopustí.“

Aby svoje vojáky posilnil v horlivosti, kázal ve výroční den zjevení lurdských a po osm následujících dní o neposkvrněném Početí, jejíž slova a napomenutí vysvětloval.

V měsíci květnu oznámil, že bude každý den kázati o královně máje. Ukázal, čím jest Panna Maria pro Boha, pro ubohé děti na zemi, pro zlého ducha. Pak opět mluvil o Panně Marii a Eucharistii aneb o růženci a podobně rok po roku. Ale nejen pro svoje vojáky čerpal z toho pramene nevyvážného, nýbrž pro všecky, k nimž mluvil příležitostně. Roku 1893 požádal superior Klarisek v Arrasu P. Belangera, aby řeholnicím těmto konal duchovní cvičení. Z počátku se toho pokorný kněz ulekl, neboť měl se za nehodna tohoto úkolu. Ale konečně povolil prosbám a svěřil se své nebeské Paní. V srdci byl šťasten, že může mluvit podle chuti a k tomu ještě k duším, které mu porozumějí. Jako thema svých kázání po osm dní zvolil si tajemství sv. růžence, jichž případně a velmi dojemně použil pro život klarisek. Řeholnice podává dojmy

takto: „Byly jsme hluboce dojaty. Zdálo se, jakoby Panna Maria mezi nás byla vstoupila. Žily jsme osm dní v ovzduší nebeském. Vycházeje ze Zdrávasu, předváděl nám všechny povinnosti života řeholního. Tato milá modlitba byla mu nevyčerpatelným zdrojem. Jak krásné poučení dal nám o slovech: „Pán s tebou“. Ukázal nám, jak úzce spojeny žítí máme s Ježíšem, jenž přebývá pod naší střechou. Pak o dalších slovech: „Požehnanás ty mezi ženami“. Když vysvětlil první a nejvyšší význam ohledně Panny Marie, obrátil je na nás, aby tím vytknul vznešenost našeho krásného povolání. I tam, kde bychom toho hledati se neodvážily, odhalil smysl, jež podivně přizpůsobil životu řeholnímu; byly jsme uneseny.“ Horlivý sluha Panny Marie nalézal všude příležitost, aby nechal vládnouti svou Matku a Paní. U těchto duší, dobře připravených, chtěl obnoviti zvláštní úctu k Matce dobré rady, jež dříve kvetla v této řeholi. Píseň tatáž řeholnice: „Ke konci duchovních cvičení daroval nám P. Belanger obraz Matky dobré rady,

věrnou kopii obrazu uctívaného v kapli vojínův. Dal udělati krásný rámeček a posvětil ho před námi. Pověsily jsme obraz ve vnitřním kůru naší kaple. Později daroval nám druhý obraz pro vnější kůr, jež rovněž posvětil.“ Všecky řeholnice litovaly, když se končilo těch osm dní, které byly pro ně i pro zbožného kazatele rajským týdnem.

Téhož roku 1893 putoval P. Belanger poprvé do Lurd. Vrátil se nadšen. Pět dní a můžeme dodati i čtyři nebo pět nocí věnoval skoro nepřetržitě modlitbě před jeskyní. Musel přiznati, že za celého pobytu v Lurdech nespal více jak tři hodiny a ty na kamenné lavici v rohu sloupořadí před kostelem růžencovým. Bývalý voják z Arrasu vypravoval to a generální vikář téhož města to potvrdil: „Slyšel jsem, že P. Belanger o pouti lurdské neulehl do lůžka, nýbrž všecky noci (tuším pět), ztrávil v modlitbě.“ Po návratu neunavně vypravoval svým vojínům, co tam zažil. Zvláště ho dojal zázrak, jehož byl svědkem; čtrnáctileté slepé děvče náhle uzdraveno. Nadšen a po-

sílen v lásce k nebeské Matce, konal opět svoje všední povinnosti.

Blahoslavený z Montfortu píše ve zmíněné již knížce o pravé pobožnosti k Marii: „Chce-li kdo bez bázně, že zbloudí, kráčet po dráze dokonalosti a bezpečně naleznouti Ježíše, ať se oddá z celého srdce této pobožnosti k Panně Marii, to jest krátká, jistá a dokonalá cesta.“ Toto slovo blahoslaveného splnilo se na P. Belangerovi. Záhy jevil velikou snahu po dokonalosti. Již v malém semináři měli ho za světce. Věrně spolupůsobě s milostmi velikého semináře a kněžství, pokročil v ctnosti, ale jeho neobyčejná úcta Panny Marie byla pro něho pravou cestou k dokonalosti. Jeho duch víry stále rostl. Nikdo nechápal jako on práva Boží, jeho velikost, slávu a vládu nade vším.

Milostí dotknut, rozhodl se vysoký důstojník opustiti svou hodnost a vstoupiti do velikého semináře v Arrasu. Každý chválil jeho odvahu a velkomyslnost a mluvil o cti, kterou prokázal Bohu a církvi. Jednou připutoval k Matce dobré rady v kapliče

P. Belangera, jenž mu pravil: „Chválí vás mnoho, že Pánu Bohu prokazujete čest, že se mu zasvěcujete; já však vám přeji štěstí ke cti, kterou vám Pán Bůh prokazuje, že vás povolává ke své službě.“ Toto věrné slovo, vyřknuté s upřímností vojenskou, líbilo se starému vojínu; odvětil: „Děkuji vám, velebný pane, vy jste první, který mi praví pravdu.“

Jednou mluvil s ním kdosi o útěchách jeho úřadu. On přiznal, že vedle růží jsou též trny, narážeje na duše, které odporují milosti Boží aneb nesetrvávají v dobrém. Dodalť bolestně: „Ach, kdyby trní bylo jen pro nás, nic nedělalo, ale žel jest často pro Pána Boha.“

Záleželo mu na tom, aby se dokonale modlil hodinky a sloužil mši svatou. Aby k tomu dospěl, ponořil se do některého tajemství ze života Pána Ježíše aneb Panny Marie a po nějaký čas, pokud možno bylo, zpovídal se každý den, dříve než přistoupil k oltáři.

Bolelo ho, když viděl, jak naturalismus se zmocňuje duší a všemožně

pracoval proti tomu; psal: „Duše hynou nedostatkem nadpřirozena, i knězi mají málo ovoce, protože se štítí nadpřirozeného.“ Pojal úmysl, že složí svou důvěru zvláště na prostředky nadpřirozené, na modlitbu, skutky kající a apoštolát. Dodal: „Dříve než krok učiním, vykonám povinnost svého úřadu, dříve než list napíši aneb k zábavě půjdu, pomodlím se růženec, jedná-li se o věc důležitou a mám-li čas k tomu — aneb aspoň Zdravas Maria se pomodlím, když více nemohu učinit aneb věc jest nepatrná.“

Duchovní cvičení u Kartuziánů miloval zvláště, tu byl v ovzduší nadpřirozeném. Zvláště byl nadšen životem modlitby a že nedbáno pohodlí. V těchto dvou věcech rád by byl spojil život kartouzy s životem apoštolským. Nějaký čas to dělal skutečně. Po duchovních cvičeních roku 1890 spojil se se zbožným a milým spolubratrem, který s ním sdílel přání a touhy. Po způsobu kartouzy chtěli hodinky noční se modlití před nejsvětější Svátostí. Hlídač, jenž v noci obcházel malý se-

minář, budíval oba přátele. Modlívali se pomalu jitřní a chvály, přidali část malých hodinek Panny Marie, ovšem i růženec. Mnozí kárali, co nazýváno bláznovstvím, ale nebylo to bláznovství svatých? I představený mu to vytýkal, ale marně.

Vojín, který vstoupil do přísného řádu, říkal: „Panna Maria ho použila, aby z něho udělala nástroj mého povolání. Naučil mne modliti se a umrtvovat sebe.“

Zrak jeho vznášel se nad obzor tohoto světa; říkávalť: „Od té doby, co zemřela matka moje a bratr Artur, patřím mnohem častěji vzhůru. V naší křesťanské rodině je smrt ukrutným rozloučením, ale též spojením. Jsouť někteří členové naší rodiny v nebi, a ti ruce vztahují k těm, kteří zemi opouštějí. Za několik let budeme tam všichni.“ Zatím se dále modlil, umrtvoval a posvěcoval. Cítil potřebu každý den zakončiti růžencem. Modlil se ho ve své kapli, pokud možno s vojínem, který zůstal, když ostatní odešli. Někdy ubohý, unavený kněz musel bojovati proti ospalosti. První

růženec ještě šel plyně, druhý stál již více námahy, při třetím vstával a chodil, aby zůstal bdělým. Přece ho přemáhala někdy ospalost tak, že zavadil o stolky. Ale neustal, až dokončil. Pak roztáhl své ubohé, slabé tělo oblečené, jen do pokrývky zabalené na několik hodin na zemi. Bývalý voják psal: „Dovolil jsem si jednou, mu umírněnost doporučovati. Odpověděl mi: „Jsou tak mnozí, kteří se neumrtvují; nemám to dělat místo nich?“

Jednak na rozkaz zpovědníka byl přinucen, spáti aspoň na slamníku. Ale po pouti do La Salette dostal dovolení, vrátit se opět k dřívějšímu zvyku. Jiná osoba, která ho dobře znala, řekla o něm: „Život jeho byl životem přísnosti, postu, umrtvení a zapomínání na sebe.“ Podobně se vyjádřila stará posluhovačka, která byla svědkem jeho všedního života: „Chudobu miloval tak, že připomínal svatého faráře arského.“

P. Belanger mohl míti všeho hojnost, ale právě láska k chudobě ho nutkala zbavit se všeho, co nebylo

nutně potřebno. Prodal mnohé věci užitečné, jednak aby se jich zbavil, jednak aby měl prostředky pro potřeby svého díla. Biskup jmenoval ho beneficiantem první třídy, aby mu před celou diecésí dal důkaz uznání a vděčnosti. Známá osoba darovala mu odznaky, ale nenosil jich, měl se za nehodna. Vše, co dělal, bylo bez ceny v jeho očích. Jednou chválili ve vojenském spolku obětavou činnost ředitele sirotčince v Calais. Tu zvolal: „Ano, ten jest opravdu obětavý. Mluví-li mi kdo o mojí obětavosti, pomyslí-li na toho pána, tu nad sebou útrpně pokrčím rameny.“ Nepopřával si oddechu, rodinu navštěvoval zřídka, odpíral si odpočinku, zkrátka nepovoľoval své přirozenosti.

Lze však říci, že sobě úplně odumřel? Nikoliv. Byly chvíle, kdy cítil osten pokušení, a když se bavil s několika blízkými vojáky o prostředcích, potřebných, aby přemoženy byly vášně, řekl hlasem pokorným: „Co se mne týká, kdybych byl jen přirozených prostředkův užíval, stal bych se největším hříšníkem, jakého kdy země

nosila.“ Jistě sebe pomlouval těmito slovy, ale dokazují, že ctnost jeho byla vítězstvím.

Ostatně se tu a tam ukazovaly ve chvílích nestřežených neodvislost jeho povahy, i nesnadnost, se kterou snášel odpor aneb se podroboval doporučeným pravidlům opatrnosti.

Ve středu popelcovou přidali profesorům malého sen.iráie pokrm, který neschvaloval v takový den, proto odešel, aby ukázal svou nespokojenost. Taktéž učinil při jiné příležitosti ještě nápadněji. Rovněž mu někdy uklouzlo slovo prudké, když mu vytýkali neobyčejné námahy a kající skutky. Ale to vše byly toliko drobné lidské nedokonalosti, jichž u obyčejných smrtelníků se nedbá, které však u něho byly nápadny. Dle pravdy třeba dodat, že to byly jen výjimky. Jsou jednak důkazem, jak těžké boje musel podstupovati.

Zvláště dobyl si stálým bojem tihost a stejnoměrnost povahy, jež se zdály na první pohled vrozeny. Zrání. důstojník pravil: „Slyšel jsem, že byl dítkem hněvivým; jistě se sv. Fran-

tišek Saleský neproměnil dokonaleji než on.“ A důvěrník jeden dodal: „Měl nesrovnatelnou trpělivost a tichost, zvláště když obcoval s vojáky.“ Skutečně čteme v poznámce z duchovních cvičení: „U vojáků nesmírná dobrota, je srdcem hledět připoutati.“ A jinde: „Musím býti dobrým, velmi dobrým ke svým ubohým vojákům.“

Jeho něžné srdce se ukázalo zvlášť když byli trestáni. Jednou psal vojákovi velmi citlivému, který měl vězení kasární: „Můj milý bratře! Bolí mne nesmírně, že jsem Vás dnes večer neviděl. Váš představený mne potrestal, když Vám trest uložil. Ale chvalte Pána Boha, který Vás zkouší; jest právě tak lásky hoden v kasárně, jako v našem spolku, právě tak chvály hoden v tento den vězení, jako při návštěvě příjemné, kterou Vám dovoluje u mne každý den. Dnes jsme odloučení od sebe, tím větší bude naše radost, když se zítra opět uvidíme. Váš bratr útrpný.“

Se stejnou láskou a horlivostí pečoval o svoje chráněnce v malém semináři. Jeho starost o jejich duše ná-

sledovala je i na prázdniny. Znepokojoval se nad osídly, číhajícími na jejich ctnost a zbožnost v těchto nebezpečných měsících, a smutné zkušenosti, pozorované nejednou po návratu, nerozptýlily jeho obav. Proto chtěl chlapců co nejvíce svolat uprostřed prázdnin do malého semináře, aby jim konal třídní duchovní cvičení. To by bylo pro ně spasitelné. Ale proti provedení záměru stavěly se četné překážky: cestovné, velké vyrušování personálu v malém semináři, obtíže rodičů, odpor chlapců, kteří nechtěli přerušit zotavení, aby se uzavřeli na tři dny a podrobili se přísnému řediteli. Ale kde se jednalo o spásu duší, tu neznal překážek P. Belanger. Přemohl všecky a zjednal svým hochům po několik let toto dobrodiní neobyčejné. Přicházeli četně, napravili škody duše a nabrali nových síl. Někteří chudáci neměli na cestu, P. Belanger pro ně žebrał, aby podporoval jejich dobrou vůli. Nevidíme-li tu horlivosti, která se ničeho nebojí, a zřejmý důkaz moci jeho dobroty a svatosti?

Zák jeden, ne právě nejlepší, jenž vyšel ze světnice zbožného kněze, kde u dveří mnoho kamarádů čekalo, nemoha potlačit obdivu, zvolal: „Jaký muž je tento P. Belanger!“

Tento obdiv sdíleli všichni, a sám biskup arraský zvolal jednou nadšen: „P. Belanger jest nejzbožnější kněz mé diecése!“

Ale opakujeme, pramenem jeho svatosti byla jeho láska k Panně Marii, která stále rostla. Události tohoto světa, i nejbolestnější, neoslabil nikdy jeho úcty k ní. I při smrti své vroucně milované matky nezměnil své mešní intence. „Matka má zemřela,“ obrátil se slze k Panně Marii, než přistoupil k oltáři, „ale přece chci jako vždy svatou oběť přinést na tvůj úmysl.“

Byl to z jeho strany vznešený čin lásky k Panně Marii, ale též hrdinný důkaz jeho neobmezené důvěry v ni. Svoje myšlenky o té věci vysvětlil takto: „Dejme tomu, že nezámožná osoba vše, co má, daruje mocné kálovně, aby jí ukázala svou lásku a oddanost. Přijde-li do bídy otec nebo matka oné osoby, a tato se obrátí

na královnu a řekne: „Nemají kouska chleba, nemám jim co dát, protože vše, co jsem měla, tobě náleží,“ myslíte, že mocná královna odepře své pomoci? Co si tedy máme mysliti o Panně Marii, která je tak nekonečně dobrá?“

Panně Marii obětoval napřed mše svaté, které za něho po smrti budou slouženy. Napsalť jednou: „Přeji si, aby mi moje prostředky dovolily, bych všecky mše svaté celého mého života sloužil ku větší slávě mé Matičky nebeské a na její úmysly, jako bych z jejích rukou dostával za to stipendium. Chci, aby všecky mše sv., které za mne po smrti budou slouženy, obětovány byly, abych takto mohl poděkovat nejsvětější Trojici za vši slávu Panny Marie a dostiučinit za pohanu, jakou trpí Panna Maria v naší době, pak za obrácení hříšníkův, které chce ona obrátiti, za vysvobození duší z očístce, které chce ona vysvoboditi.“

Když takto vše rozdál, zůstal jenom sám. Jeho psaný projev vůle zní: „Chci, by všecky moje skutky byly vykonány v úmyslech P. Marie,

by celý můj život byl ustavičnou její chválou. K této chvále použiji zvláště růžence, Anděl Páně, Zdrávas Maria a Magnifikat. Chci vždy kázati o Marii, příkladem, slovem, rozdávaje její obrázky, medailky, škapulíře a růžence. Chci ji poslouchati při všech příležitostech, když jsem se jí tázal o radu. Chci při každé křehkosti, zvláště večer svou Matku prositi za odpuštění a jí k usmíření za svoje viny obětovati Srdce jejího božského Syna. Chci si přivlastniti Marii a její neposkvrněné Srdce při sv. oběti, při sv. přijímání a před svatostánkem. Chci ji konečně ve všem nalézati v osobách, věcech, událostech, ji ve všem pozdravovati. ve všem milovati, skrze ni Boha ve všem milovati a jemu se klaněti.“

Jiná poznámka rovněž dovoluje nahlédnouti do srdce jeho: „Maria bude mým rájem, kde naleznou krásy nevýslovné, kde zazpívám písně nebeské a očekávati budu patření na Boha. Bude mým pokladem, v němž spočine mé srdce. Vynasnažím se, bych její krásu a slávu velebil na zemi, jako lakomec se snaží rozmno-

žiti svůj poklad. Bude mým útočištěm.“

A shrnuje vše slovy, která mu tak drahá byla: „Miláček vzal ji do domu svého.“

Ale srdci jeho láskou hořícímu nezdálo se to dosti. Když své nebeské Paní věnoval vše, co měl, vše, čím byl, psal své příbuzné: „Modli se za mne, abych celý svět mohl dátí Panně Marii! Pak by zůstala jenom ona sama.“ A posledním výkřikem lásky volá: „Maria sama pro Boha!“

Blahoslavený z Montfortu ohlašuje, že Pán Bůh na konci časů vzbudí dokonalé apoštoly, kteří by byli sluhy, nevolníky a dítkami Panny Marie, a častěji o tom mluví. Kdo by četl tato slova, nemysle na našeho zbožného apoštola jenž tak dokonale, tak vroucně oddán byl Panně Marii?

Ať tomu jest jakkoliv, závěreční slovo pojednání o dokonalé pobožnosti k Panně Marii doslovně lze použítí o P. Belangerovi: „Kdo může chápati, chápej.“ On pochopil toto vzácné tajemství. Více než pochopil, okusil a prožil ho a s plnou pravdou mohl

svoje listy a spisy podpisovatí. „Jiří Belanger, nevolník Marie.“

VIII. Stav dokonalý.

Když P. Belanger se dle návodu blahoslaveného z Montfortu Panně Marii slibem věnoval jako nevolník učinil výminku: „Pokud se toto darování neocitne v odporu se závazky stavu dokonalejšího, k němuž by mne Pán Bůh povolal.“

Tímto stavem dokonalejším mínil stav řeholní. Podle svědectví toho, jenž ho znal nejdéle a nejlépe, trápila jej stále touha po životě řeholním, nenabývající však nikdy určitého tvaru. Cítil, že jest utvořen pro život činný. Pán Bůh sám roznítl v srdci jeho pravou náruživost pro spásu duší. Pak měl zvláštní lásku pro chudé a opuštěné. I k mládeži ho vše vábilo. V odporu s tím cítil velkou touhu po sebezapření, po úplné oddanosti z lásky k Bohu, jemuž chtěl náležeti, — pokud jest to možno na zemi. A pak, to bylo jisté a cítil, že to nezmění, byl knězem a nevolníkem

Panny Marie, a knězem i nevolníkem Panny Marie chtěl zůstat.

Která řehole by úplně vyhovovala jeho různým nárokům a přáním? Neznal žádné. Nebylo možno založiti spolek kněží, jenž by spojoval vše, jak si přál: činnost a rozjímání, apoštolát u chudých, opuštěných mladíků a vojáků; pokoru, sebezapření, úplnou oddanost, umrtvení, zvláštní lásku k Panně Marii a pak tři sliby řeholní? Zbožný kněz uvažoval věc před Bohem. Měl na zřeteli jisté pobožnosti, které doplňovaly ideál jeho srdce. V té době váčila ho milost k úctě, sedmibolestné Panny Marie. K její cti složil modlitbu na způsob „Anděl Páně“, kterou se modlil každou hodinu. Kněží zamýšleného spolku modlili by se každý den Stabat mater a růženec sedmibolestný. Ale jeho duchu opatrnému představily se tisíceré obtíže. Nebyla to od něho opovážlivost, zakládati něco takového? Nejednalo se o podnik, jenž přesahoval jeho síly; neměl napřed zkoumati vůli Boží, než se mu oddával? Kdyby stávala taková kongregace, s jakou

ochotou by vše opustil, a k ní přistoupil. Stokrátě přešel v duchu všechny mu známé řehole, ale žádná neuspokojovala jeho přání.

Jenom jedna vzpomínka se občas vynořovala v jeho duchu, vzpomínka na P. Lukáše Championiéra, apoštola chudých a vojáků, jehož slova jej tak dojala ve velkém semináři. Co nastoupil svůj úřad u vojákův, dopisoval si s ním. Věděl, že byl členem kongregace, ale neznal podrobností. Tázal se ho o účelu, pravidlech, zvláštních pobožnostech, způsobu života, dějinách jejích, a byl překvapen, naleznuv tam vše, čeho si přál. Zvláště ho těšila zpráva, že třebas jméno ústavu nepoukazovalo na jeho patronku, přece účta její přední místo zaujímala. Maria byla všude v založení, v názvu mnohých děl, i v účelu, jež sledovali, jenž odpovídal přáním, které Panna Maria projevila, naposled se zjevujíc. Zakladatel chtěl přijati skromné jméno kaplana Panny Marie sedmibolestné z La Salettu, a bylo pravidlem říkati plačíc některé modlitby ku cti Panny Marie.

S velikou pozorností četl pravidla zmíněné kongregace, a našel v nich mnohé nové podrobnosti, jež ho potěšily: ducha víry, prostoty a lásky—zvláště lásky, jež jako první a nejvyšší příkázání se označuje, zákaz skvělých úřadů, úplná oddanost malingům, opuštěným, vojákům i všem těm, jichž nedosáhne horlivost farního duchovenstva, jehož pomocníky a spolupracovníky býti, si za čest pokládají, a pak láska k církvi a k papeži, úcta před vrchností duchovní a konečně rozhodné používání nadpřirozených prostředkův při všech skutečích.

Více nebylo třeba, aby získala P. Belangera. Zvláště jedno pravidlo došlo jeho srdce, píseň zakladatel na konci pravidel: „V chudých spatří obraz Vykupitele mezi lidmi žijícího. S účastí se ujmou jejich utrpení a s milosrdnou láskou povzbudí jejich duše otřesené.“ P. Belanger cítil se neodolatelně váben k této řeholi, ale přece chtěl úmysl nechat uzrání. Pak povstaly nejedny překážky jak obyčejně při takových příležitostech.

Konečně učinil v únoru 1894 s úchvalou svých rádčů první krok u představených kongregace, když byl vyhledal P Lukáše Championiéra Psal mu později: „Jak šťasten a uklidněn vrátil jsem se z cesty, a jak děkuji Srdci naší Matky nebeské, že mne k vám zavedla. Býti řeholníkem a věnovati se opuštěným, zvláště ubohým, milým vojákům, jiných přání jsem pro sebe neměl. Pán Bůh je ráčil vyslyšeti. Budiž za to věčně chválen! Chvála i Vám, jenž jste mi zprostředkoval vůli Boží. Nikdy bych nebyl pomyslíl na vaši řeholi, kdybych nebyl Vás poznal a Vaše krásné skutky nebyl miloval. Abych za to se odvděčil, po celý život svůj nepřestanu se za Vás modliti.“

Téhož dne psal generálnímu představenému: „Jak vzácné vzpomínky, jaký klid zanechala ve mne má návštěva! Cítím, že Vám náležím, až do té duše, že u Vás uspokojím dvojí největší přání svého života. Račte se za mne mnoho modliti, abych nenastupoval příliš nehodný krásné povolání, jež mi Pán Bůh usta-

novil ve své lásce a svém milosrdenství.“

Od té doby neváhal již zbožný kněz. Zbývalo vyžádati dovolení biskupovo. Nejdůstojnější pan biskup věděl, jaký poklad měl v P. Belangeru, ale nechtěl protahovati provedení jeho záměrů, neporadiv se se svou konsistoří. Rozhodnutí vypadlo nepříznivě. Třebas P. Belanger zdůrazňoval, že to je jeho dlouholeté přání a úmysl, jež pojal po mnohých modlitbách a zralé úvaze před svato- stánkem, biskup mu toliko navrhoval aby prozatím srdcem se jenom spojil s kongregací, jejímž členem chtěl se státi, zatím že nemá jiné možnosti.

Velkomyslný apoštol neztratil cdvahy. Vyprosil si a dostal přijetí do kongregace, za jejíž dítko se již považoval; dopisoval si stále se svými představenými a očekával v modlitbě hodinu Boží.

Tato hodina dala na sebe dlouho čekati. Dvě léta minula a toužené dovolení nebylo uděleno. Pln nepochybnosti o budoucnost, trápen žádostí, Bohu úplně náležeti a jsa přesvědčen

že **naproti** hlasu Božímu nemůže déle se chovati trpným, umínil si obrátit se na svou nebeskou Matku a orodovnici. Na začátku února 1896 zašel ke Klariskám a řekl, že má vyprositi velikou milost, na které mu velice záleží a prcsil je, aby horlivě se modlivaly Zdravas Maria. Slíbil, že na konci měsíce v jejich kapli odslouží mši svatou na úmysl kláštera. Dobré řeholnice začaly se modlití. On sám neustával modlití se. Koncem února projevil svou vděčnost za 36.000 Zdravasů slíbenou mší svatou.

Ale milost nebyla ještě dosažena i prosil, aby se dále modlily a znovu slíbil mši svatou na konci března. Mezitím šlechetný měšťan arraský pojíal úmysl skutku dobročinného, jehož provedení pro zvláštní okolnosti záviselo od vstupu P. Belangera do kláštera. Bez jeho vědomí zprávu podal biskupu arraskému, jenž jediný mohl překážku odstraniti; biskupovi se dílo líbilo. Beztoho bolelo ho, že nemohl vyhověti žádosti zbožného kněze, jehož přání byla tak vznešená a nadpřirozená. Rozvažoval chvíli, a P.

Maria, která tak vroucně vzývaná vše řídila, vnukla mu, že nakázal žadateli, ať jde k P. Belangerovi a řekne mu, že mu dává žádané dovolení, nezměnil-li svého úmyslu. Zbožný kněz přijal tuto zprávu jako zázrak Boží. Hned šel do kláštera Klarisek, kde mu řekli, že ještě 40.000 Zdrávasů obětovaly královně nebeské. Slíbená mše sv. sloužena a biskup potvrdil dovolení, vymínil si však, že požádá představené, aby horlivého kněze aspoň nějaký čas ještě ponechali v čele duchovní správy vojenské, v níž tolik dobrého vykonal, která se hodí k účelu kongregace, vyjma ovšem požadavky noviciátu a klášterní poslušnosti.

Třebas náhle dosažené povolení vyplnilo všecka přání zbožného kněze, znepokojovala ho poněkud právě tato náhlost. Promluvil o tom se svým zpovědníkem a mnichem kartusiánským, jenž prokázal tolik dobrého duši jeho; a tento poslední mu řekl: „Následujete-li povolání toto, není pochybnosti, že plníte vůli Boží, a to jest jediné, čehož se třeba držet. Tedy

neváhejte! Jděte statečně ku předu!“ Jeho zpovědník se rovněž tak vyslovil a uklidněn o všech pochybnostech, oddal se nyní radosti srdce a vděčnosti k nebeské své orodovnici. Dne 4. května vstoupil do noviciátu. Pověst jeho zbožnosti ho předcházela, proto považovali příchod jeho jako zvláštní požehnání nebeské a přijali skromného kněze jako anděla. Dne 7. května psal generálnímu představenému: „Již dlouho byl jsem synem vaším, ale od pondělka večera jsem u krbu otcovského. Díky za to, že jste mne přijal do počtu svých dítek. Mám vám říci, že jsem šťasten? Jsem v té míře, že nemohu pochopiti jiného povolání apoštolského, jedině naše. Nepřijal-li ho náš Pán, ujímaje se zvláště opuštěných?“

Netřeba se zmiňovati, že od první chvíle byl novicem dokonalým. Účelem každého noviciátu jest, čekatele vésti k dokonalosti a proměnití v ideál, ježž božským osvětlením spatřil. Nestačí míti nejasný názor na vznešený cíl, ježž třeba dosíci, aby dospěti se mohlo k úmyslu, že ho chceme

sledovati. Jestli věčné nebe jen koncem nerovné, obtížné, překážkami poseté cesty, jestli tam dojdeme jenom nesouce kříž, pak nebe na zemi, jak náš Spasitel nazval dokonalý stav, dokonalost, lze rovněž dosíci jenom námahou a obětí. Proto směřují všechny cvičby noviciátu k tomu, vésti čekatela po této cestě královské. Přísným rozdělením času má býti vůle zlomena; četné, nízké práce mají pokoriti pýchu, a cesta jest poseta zkouškami, aby mohl vychovat ducha obětavého. I společný život má býti prostředkem proměny. Proto jsou hlavní požadavky noviciátu: naprostá poslušnost, zapomínání na sebe, pokora a láska.

Když P. Belanger vstoupil do noviciátu, tu jeho věk, postavení ano i ctnosti jeho **vykazovaly** mu zvláštní místo mezi bratřími. Ale od začátku hledal a vyprošoval si poslední. S prostotou a povolností dítě ponechal se rukou novicmistra. Tento však, stejně pokorný jako jeho žák, rád se tázal o jeho rady, o jeho mínění. Skromný novic žasl nad tím o

považoval to za něžnou pozornost, která mu usnadnití měla již příjemnou dobu zkoušky. Prosil, aby ho bez ohledu kárali; ale jak ho měli kárat, když nebylo k tomu příčiny? Jednoho dne řekl: „Co mne znepokojuje, jest, že ti, kteří mají pečovati o duši mou, mají příliš příznivé mínění o mně, a že nejednají se mnou tak přísně, jak zasluhuji.“ Sám byl k sobě přísným. Žádný nezachovával řehole s větší přesností jako on. Třebas měl bolavou nohu, chtěl se podrobovati všem pracím tělesným, jako poslední bratr, a prosbami naléhavými dosáhl toho, že s ním nedělali výjimky.

Ve chvílích zotavení snižoval se velmi laskavě ku svým bratřím. Byl tak vesel jako nejmladší z nich. Zdálo by se, že jest s nimi stejného věku a má tytéž libůstky jako oni. Zacházel s nimi s tak srdečnou a zároveň uctivou láskou, že byli tím zmateni, a přece byl tak prostý a upřímný. S úctou pohlíželi bratři k němu, a když již bez tak byli všichni dobré vůle, stačila jeho přítomnost mezi nimi, povznést výše zbožnost, obětavost a lásku. L

Překvapující byla u něho ctnost skromnosti. Znali jeho lásku k Panně Marii, třšili se již předem, že uvidí, jak přetékaají srdce i rty jeho, a le nápadně o tom úplně mlčel. Nezdráhal se sice nikdy mluvit o Panně Marii, ale varoval se i zábavu obracet i na toto thema oblíbené. Jak rád mluvil o své Matce nebeské tu, kde působil jako učitel a apoštol, tak skromně se choval tam, kde byl toliko žákem. Ovšem bral do ruky každé volné chvíle růženec, ale to bylo jediné viditelné znamení jeho vnitřních citů.

— Po dvou měsících čekatelstva stal se dne 2. července, na svátek Navštívení Panny Marie, vlastním novicem. List, jejž psal za týden po tom, začíná: „Před osmi dny daroval jsem se Pánu Pánu Bohu v naší milé kongregaci. Byl jsem klidný, ale nesmírně, řekl bych, vážně šťasten. Jak dobře Panna Maria zvolila svůj den!“

Když nadešel den jmenin novicmistra, musel jako nejmladší novic tlumočiti přání všech. Všichni svou prostotu, celé své srdce vložil v přání toto: „První novicmistr byl náš Pán.

Apoštolové byli jeho novici. Jak dobrý Mistr! Ale jak ubozí novicové, aspoň v začátku noviciátu! To jest pro nás potěšitelné... Čteme-li v evangeliu dějiny prvního noviciátu v církvi, divíme se nad laskavostí, tichostí a něžností Vykupitele k ubohým rybářům z jezera Genezaretského; rozjímajíc, klaníme se neskončené lásce, jež ho pohnula, že obdařil své apoštolý dary velikými svého Srdce, jmenovitě Eucharistií, svou Matkou i svou krví.“ Tyto myšlenky obrací na toho, k němuž mluví, i na ty, za které mluví, sebe však staví do pozadí, vyjma lásku a vděčnost.

V listopadu napaden byl neuralgickými bolestmi, jež nazýval drobnými dary Panny Marie. Psal nepřítomnému představenému: „Tyto bolesti hlavy jsou moji staří známí. Tentokráte měly tu přednost, že mne naučily, vážit si veliké lásky mých bratří.“

V lednu 1897 psal příteli, jenž se stal jeho spolubratrem v řeholi: „Tento rok chci pracovat na tom, abych se stal svatým. Myšlenka, že

v nynější době světu vše chybí, protože mu chybí světci, mne dnes více než kdykoli dojala a modlil jsem se pro vás i pro mne o svatost.“

Ale spolek vojenský nutně potřeboval svého představeného. Proto představení jeho měli za to, že pro jeho osobu se mohou odchýliti od pravidla, zvláště když s milostí Boží jak horlivě spolupůsobil, že již byl dokonalým řeholníkem. Obyčejná doba zkoušky v noviciátě, kterou právem považoval za milost a štěstí, mělo pro něho býti skrácena; i vrátil se do svého spolku, odhodlán skutečně náležitě Bohu a žítí co nejdokonaleji jako řeholník a apoštol. Ale nyní již nebyl sám, pracoval o svém posvěcení spojen s bratřími, které v pokoře své považoval za své vůdce, třebaž byli mladší než on. Velikou oporu i půvab nalézal v tomto novém životě. Psalť: „Tvóříme skutečně malou rodinu, v jejímž lůně se až příliš dobře žije. Myslím, že očištec, jenž nám tu aneb na onom světě jest potřebný, nebude u krbu rodinného; ale cítím

velmi dobře, že Panna Maria ho jinam přeložiti ráčí.“ Tytéž city vyjadřuje za několik měsíců: „Žijeme vždy jako praví bratři. Naše společnost jest jako malý ráj. Mraky se neukazují na obzoru, a my jich nehledáme, to nám věřte.“

Mezi tím nezapomínal ani na vzdělání klášterní, v němž měl pokračovati, ani na bratry, které zanechal v noviciátě, ani na mistra, jenž ho vedl z daleka. Rovněž v té době psal: „Malá rodina myslí tím více na svého otce, když ptáci sotva opeření z rodného hnízda jsou vzdalováni. Co pravím, vztahuje se na toho, jenž Vám píše. Račte Pannu Marii prositi, aby doplnila můj noviciát, činíc mne nejvěrnějším nevolníkem. Budu psáti svému milému mistrovi, jehož list mi připomíná všecky dobré věci, které jsem ztratil vzdáliv se od něho a od bratří v noviciátě.“

Tito neméně litovali jeho odchodu; ale zanechal u nich dojem, jenž se měl ozývati ve všech duších, kterým měl kázati, Tato o-

zvěna jeho ctností a apoštolátu, jeho vliv, jevící se bez ohledu na dobu a místo, byly první odměnou a prvním ovocem jeho velkomyslné obětovnosti.

Neméně cenný zisk byl pokrok v dokonalosti a rostoucí plodnost jeho apoštolátu. Ctnost, kterou nejvíce pěstoval, byla poslušnost, neboť ta mu byla nejobtížnější v jistých chvílích. Byl povahy neodvislá. Po dlouhá léta, kdy byl nerušeně pánem svým, všeobecně vážen, a nebem požehnán, tu se ponechával svým dobrým vnuknutím, a nikdo na to nepomýšlel, by mu i stéblo přes cestu položil. Na nejvyšší rodina jeho si dovolila někdy poznámku o přílišných námahách, ale těch obyčejně nedbal. Měl vůdce duchovního, ale ten byl tak zvyklý u něho na zasahování Prozřetelnosti, že se domníval, že by se protivil vůli Boží, kdyby krotil jeho horlivost. V životě řeholním musel se zříci této neodvislosti a svoje vnuknutí a záměry podrobiti přísné prohlídce poslušnosti, čehož ovšem nikdy neopustil.

Mnohdy byl nucen zřící se práci příliš namahavých aneb se podrobit opatřením, o nichž dříve nechtěl slyšet.

Při jistých příležitostech chtěla se přirozenost protiviti neboť krocení byti také v horlivosti, to nesnadno ■ snášel. Jednou, když se musel zřící práce unavující, kterou si byl dávno uložil, nemohl zadržeti výraz bolesti. „Jest konec,“ řekl zarmoucen příteli, „nesmím již činiti, co chci.“ Ale co přirozenosti tolik odporovalo, činila mu ctnost snesitelným. Pán Bůh popřál mu milosti, aby se zachytil poslušnosti jako desky záchranné.

Konečně nadšel vytoužený den svaté professe. Srdce jeho přetévalo blažeností. Blažila ho zvláště myšlenka, že již nenáleží sobě, že dle vlastních slov, zbaven byl tíže neodvislosti. Cítil se puzen odevzdati se vedení představených, že pravil, že je ochoten ihned jíti všude, kam by ho poslali, s jedinou toliko starostí, by poslouchal. Jeho přátelé v Arrasu se povzbudili tímto smýšlením, ale nemohli potlačiti obavy,

že taková nálada jest předzvěstí jeho oddálení.

Mezitím zachovával s největší věrností svoji řeholi. Nebylo to bez zvláštní zásluhy pro něho, když místnost vojenského spolku byla vzdálena od řeholního domu, což mělo za následek nepříjemnosti a obtížné chůze. Ale on opouštěl vše, aby vyhověl svým pobožnostem. I pro nejmenší a nejnepatrnější věci si vyžadoval dovolení svého představeného, jenž byl věkem mladší než on. Ale i tu shledal, že nejsou dosti přísní k němu, nejvíce se obával, že není dosti dobrým řeholníkem.

„Nedaří se mi špatně od vaší kanonické návštěvy,“ psal visitátorovi, podávaje mu počet ze svého života, „zvláště jsem přísnější a více oddán své pobožnosti růžencové. Před obětí cítím někdy jakýs odpor a přece jsem pln přání, jež mi nahánějí strach, že jsou příliš veliká a mi dávají pociťovati mou ubohost.“

Témuž psal: „Myšlenka o mrtvení právě čtená, mne překvapila. Pod

záminkou nutnosti povolujeme přirozenosti přes příliš. Nebylo ani jediného světce, jenž by nebyl drsně zacházel s tělem. svým.

Právě tak výrok faráře arského: „Ničeho se zlý duch tolik neobává, jako ujmy v jídle a spánku.“ A póněvadž věděl, že jeho představení se znepokojují pro přílišnou kajícnost jeho, dodal: „Buďte bez starostí; cituji tyto dobré myšlenky, ale nemám odvahy je provádět. Co do umrtvení mám vždy dobrou pověst, ale nic jiného než toto.“

Sudme sami podle rozvrhu, jejž si sám postavil a věrně zachovával. až mu přikázáno bylo, aby se mírnil: „V neděli půst. (Bylo potřebno pro vojenskou mši v chrámě Panny Marie des Ardents, kterou mu představení později zakázali). V pondělí disciplina. V úterý po dvě hodiny železná řetízky. Ve středu disciplina. V pátek řetízky. V sobotu železný pás. Není-li zvláštní únavy každou noc spáti na holé zemi a modliti se s rukama skříženými. Všecky posty církevní zachovávati. Při jídle si nic nedo-

volím, co není nutno. Ráno ani cukru ani másla. (Obojího se v kraji všeobecně užívá.) V poledne jenom skleničku vína, a pokud možno jenom jeden pokrm bez zákusků. Ani cukru ani kořalky v kávě. (Káva všeobecně užívaná byla mu potřebna pro četná noční bdění a neobyčejné únavy.) Večer jediný pokrm, zeleninu. Veliká přesnost při vstávání. Vždy a ve všem hledati námahy.“

S těmito tělesnými umrtveními spojoval duchovrání. „Nikdy si nestěžovat a Pánu Bohu děkovat za všecko. Nemluvit nikdy o sobě a rád přijímat každou důtku i neodůvodněnou. Ani slovem nereptati proti představeným a sobě rovným. Svátého Benedikta Labra budu prositi, by mně vyprosil život umrtvený.“

Modlitbě věnoval se s horlivostí stále větší. Zvláště modlitba apčstolská zaujímala důležité místo v jeho životě. Uzavíral v ní celý svět a zvláště ještě francouzskou armádu. První Zdrávas každého Anděl Páně modlil se za nevěřící, druhé za blu-

daře, třetí za hříšníky. A podobně činil se všemi svými modlitbami.

Apoštolátu Eucharistie oddal se až do nejmenších podrobností. Sám udržoval lampu před nejsvětější Svátostí a pečoval o světlo v kapli. Bděl nad tím, aby tam byla čistota největší. Aby sloužil bezvadně mši svatou, četl každý rok pozorně předpisy obřadní. Kdyko i v šel kolem kostela, vstoupil aspoň na chvíli a snažil se, by jeho pokleknutí vzbuzovalo dojem kázání o skutečné přítomnosti Kristově

Hlavu evangelia sv. Jana o přislíbení chleba života rozjímal nejčastěji. Chtěl se tím vycvičit, aby povzbudil k častějšímu sv. přijímání. Rozmnožil noční klanění a měl každý večer čestnou stráž v kapli, které se sám účastňoval. Říkal: „Zlý duch nespí nikdy, musím bdít s Ježíšem ve sv. hostii.“ Byl přesvědčen, že nejsvětější Svátost způsobí mnoho dobrého mezi jeho vojáky, že rozmnoží povolání duchovní a provede zázračná obrácení. Neměl by se nazývat knězem Eucharistie právě tak

jako knězem Panny Marie? Nemáme tu nejlepší důkaz, že vroucí pobožnost k Panně Marii jest nejlepší cestou, abychom dospěli k lásce jejího božského Syna?

U P. Belangera vzmáhala se tato pobožnost, když vstoupil do řehole. Slib nevolníka, učiněný Panně Marii, neodporoval ani slibům řeholním ani duchu řeholnímu. Proto ho zdokonaloval každý den. Spolubratru psal: „Stanu-li se kdysi svatým, poděkuji za to Panně Marii jako všichni ostatní a ještě více než všichni ostatní.“

Známý, který znal jeho velikou úctu k blahoslavenému z Montfortu, navrhl mu pout k jeho hrobu.

To vyhovovalo jeho touze. Ihned předložil věc svému představenému: „Byl bych šťasten, kdybych vykonal tuto cestu; vyprosil bych pro Pannu Marii tolik nevolníků, kolik členů je v naší kongregaci, a já sám bych to učinil co nejdokonaleji.“ Když vyslovil prostě přání svoje, dodává hned jako pravý řeholník: „Dovolíte-li mi to, drahý otče, budiž to jen proto, že

opravdu dobré z toho očekáváte pro mou duši. Předem se raduji z Vašeho rozhodnutí, ať mne pošlete k hrobu blahoslaveného anebo mne zadržíte v Arrasu.“

Žádosti jeho bylo vyhověno. Nadšen píše svému představenému ze Saint-Laurent-sur Sévre: „Diví mne, že blahoslavený sám nezaložil naší kongregace. Miloval tolik ubohý, opuštěný, svedený lid a tak výborné prostředky použil, by ho přivedl zpět ku Bohu. Lidovou modlitbu, růženc; lidové poučné písně. jako zpěvný katechismus; lidovou pobožnost, úctu Panny Marie, které ubozí lidé tak dobře rozumějí; pak nádherné hory Kalvarie; lidová kázání o velikých pravdách křesťanských, o životě Pána Ježíše a Panny Marie. Díky, díky, že jste mi popřál veliké milosti této pouti.“ — Takovou byla pro oddaného sluhu Panny Marie. Tam čerpal nová osvícení pro své povolání a svůj úřad a upevnil se ve své oblíbené pobožnosti. Píšeť: „Modlím se vždy o světce. Stále mne sleduje myšlenka, že naše kongregace vydá jednou světce veliké, kteří dle

prorokství blahoslaveného z Montfortu rozboří dílo zlého ducha. Proto při každé příležitosti rozšiřuji pojednání o pravé pobožnosti k Panně Marii; modlím se a dávám se modlit na tento úmysl. Vyproste mi, aby z mého života vymizelo všecko sobectví, bych se každého rána odevzdal rukoum mé Matky nebeské, by se mnou činila, co se jí líbí, bych přijímal osoby a věci, které mi pošle, bych ve všem a ve všech jenom ji viděl a zůstal s ní spojen. Nyní pracuji mnoho a snažím se, co jsem se naučil od blahoslaveného z Montfortu, uskutečnit: kázati o celém náboženství, ale vše vztahovati na Pannu Marii“. Po několika měsících píše, zmaten nad neobyčejnými úspěchy svého úřadu, jež však připisuje své nebeské Paní: „Nástroj se nehodí, nedělá pokroku. Jediné dobro, jež nevolník Marie snad chová ve své duši, jest přesvědčení, že se nechá vésti a nésti jako spící dítě v náručí matky“.

Jaká divná obrácení stala se před obrazem Matky dobré rady! Jeho důvěra rostla den ze dne, takže nosil s

sebou vždy její obraz k duchovním cvičením a kázáním, jež tu a tam konal. „Matka dobré rady byla všude ctěna a vzývána“, řekl na konci kázání před odchodem, „ubohé stísněné duše jí vši svou starost svěřily a jak často jsem sám pocítil její pomoc! Panna Maria osobně by to lépe nečinila.“

Nevěděl ani, jak by své veliké, nebeské pomocníci svou vděčnou lásku prokázal. Uvažoval, co by měl udělati, aby jí zjednal větší čest a zřejmě jí projevil city svého srdce.

Na mnohých místech rozšířil úctu Matky dobré rady; rozdává její obrazy, zřizuje oltáře k její poctě, pořádá pouti. S výsledkem se zasadil o to, aby dosáhl mši svatou a hodinky Matky dobré rady napřed pro diecesi a pak ro svou kongregaci.

Též dlouho uvažovaný záměr ku cti Matičky nebeské chtěl nyní provést. Obraz, jež vojáci zázračným a P. Belanger svatým nazýval, vábil stále více k sobě, stal se poutním místem tak pro kněze a věřící, jak pro vojíny. Největší přání

zbožného sluhy Panny Marie bylo, zasadit ho do zlata a drahokamův i korunovat ho královským diadémem. To mělo býti záslibným darem jeho lásky a vděčnosti a zároveň ustavičným kázáním. Ale odkud vzítí drahokamy a ostatní náklad? Srdcem i rozumem o tom hloubal. Jako vždycky vyprosil si napřed dovolení svého představeného, neboť jsa vázán slibem chudoby a poslušnosti, nesměl bez dovolení ničeho přijati a ničím vládnouti, co mu osobně bylo darováno.

Pak promluvil s umělcem o svých přáních a prosil ho, aby mu udělal nákres. A nyní začala výprava. Sepsal krátkou zprávu s výzvou k duším, které uctívaly Matku dobré rady a k mnohým bývalým vojákům. Když byl promluvil o dějinách obrazu, a úctě jeho a zjevných milostech, jichž byl pramenem, popisuje zamýšlený rámeček nádherný, jenž měl upomínati na přenesení zázračného obrazu anděly, a obrací se na šlechetné ctitele Panny Marie o milodary.

Slyšme, jak svůj plán chtěl pro-

vésti: „Celý rámec uskuteční trojí myšlenku. Na vrchu koruna snad zlatá, jestli nějakí mudrci Panně Marii a božskému Dítku darují z pokladů svých zlato a drahokamy, hlásati bude všem a zvláště Marii, že nebeská krása obrazu jí pro vždy zajistila vládu nad srdci jako sladké a mocné její jméno Matky dobré rady jí pro vždy činí královnou duchů: „Království jejího nebude konce.“ Tento výrok Písma svatého bude vyryt do kovu a takto vysvětlí význam koruny.

Klíče a jiné slovo evangelia „Byla tam matka Ježíšova“ pod korunou poví Panně Marii, že její děti jí ustanovují za strážkyni duší svých i domů svých, jako byla strážkyní Ježíška a domku, v němž přebývali jako dnes jest strážkyní ráje. Pod obrazem, tedy na našem místě, bude krásné postříbřené srdce představovat všechna srdce dítek Matky dobré rady. Do toho srdce vloží se listina s modlitbou záslibnou a jmény všech, kteří přispěli k tomuto projevu víry a lásky. Slova v kově vyrytá: „Přijal ji učeník k sobě“ podávají třetí myšlenku:

Kolem obrazu ovinutého lilie.mí, znamením neposkvrněné čistoty Panny Marie, a růžemi, znakem její lásky a modlitby jí zvláště milé, sv. růžence, budou slova pozdravení andělského na emailu.

Dvě místa z Písma svatého doplní klenot lásky věnovaný naší Matce. Andělé nesoucí korunu, připomenou nám zároveň slova evangelia, která jsou souhrnem každého obrácení: „Viděli jsme hvězdu jeho i přišli jsme poklonit se jemu.“ Není-li Maria hvězdou nebeskou, která nás vede k Ježíši? Konečně dále jako postavy fantastické s hlavami dračími, jež nesou celý rámeček, ničíce kletbu pozemského ráje proti satanovi: „Nepřátelství položím mezi tebou a ženou, ona potře hlavu tvou.“

Dary docházely četně v penězích a klenotech, příspěvky jak chudých pastýřů, tak bohatých mudrců. Mnozí bývalí vojáci zaslali svůj skromný dar, jiné zámožnější osoby, zvláště z jeho rodiny, přinesli mu klenoty a značné almužny. Více než 500 dárců chtělo se spojit se sluhou Panny

Marie k holdu, ježž připravoval Matce dobré rady.

Jako přípravou na korunování modlili se po osm dní růženec od 6. hodiny ráno až do 9. hodiny večer. V hodinách, kdy vojáci nemohli přijít, přicházeli k svatostánku věřící z města a slušný počet kněží. Asi 200 vojáků přistoupilo k stolu Páně při této příležitosti.

Dne 6. března 1898 o 2 hod. odpoledne korunován obraz Panny Marie v kapli a odevzdány odznaky Srdce a klíčů. Před slavností, které se jenom vojáciúčastnili, připomínal zbožný kněz ještě jednou dobrodiní Matky Boží spolku prokázaná a vysvětlil význam darů. „Raději bych plakal, než mluvil,“ začal. „Po dvanáct let Panna Maria jest pro náš spolek vřím. Po dvanáct let rozšiřuje v něm s neobyčejnou velkomyslností svoje dobrodiní. Po dvanáct let vlévala srdci mému částku své lásky k opuštěným jejím dítkám a dnes spojení s dvanácti pokoleními vojákův, kteří v tomto domě přijati byli předobrotivou Matkou Boží, jí odevzdáme

dar našeho srdce.“ Slavnost neměla rázu oficielní korunovace církevní, jak ukazují slova: „R o d i n a se tu spojuje, aby Matce své připravila malou oslavu.“ Pak připomněl četné duše, kterým vyprosili obrácení před obrazem Panny Marie, a ještě četnější, jimž byla průlivem tisícerych dobrodiní, slovem všecky, kterým sv. obraz byl missionářem, kteří v této chvíli v duchu sůčastňují se této rodinné slavnosti. Jedni již vešli do věčnosti, jiní jsou rozptýleni po celé Francii, ano i v našich koloniích. Pak vypravoval dojemné podání, podle něhož umělec, původce originálu, jehož kopii tu uctívají, představil Pannu Marii ve chvíli, kdy svatý stařec Simeon jí prorokoval, že meč bolesti pronikne její duši. Ježíšek ji těší a slibuje jí náhradu za starosti, jež vytrpí, že vyslyší všecky její prosby, zvláště za hříšníky. Pak přistoupili dva prostí vojíní, dva desátníci a dva poddůstojníci k oltáři, aby podali klíče, srdce a korunu.

Královna nebeská odměnila tento hold novými milostmi. Právě v den

korunovace byl volný den, kasárny byly prázdné. Šťastný duchovní správce poznal, že opět přišlo dvacet mladých lidí, kteří nějaký čas se vzdalovali spolku. Někteří z nich přiznali, že již nějakou dobu je poháněla myšlenka, aby se vrátili k Pánu Bohu. P. Blanger pravil: „Vidět, že Matka dobré rady místo mne káže v kasárnách, protože já nesmím do nich vkročit.“

Svatý obraz v nádherném rámcí dal vyfotografovat a poslal každému dárci jeden obrázek se srdečným díkem; bylť myslí velmi vděčné. Dopis jeden zněl: „Až k slzám jsem byl dojat, můj milý strýci a milé sestřenice, když jsem dnes ráno dostal Vaše dary pro naši dobrou Matku. Usmívala se radostí a vděčností. Víte, že jest to nadpřirozená leť, své klenoty takto darovati Panně Marii? Jest tolik jako předeslat je do ráje; jsou to jediné, které opět nalezneme po smrti. Díky, díky, díky jménem naší Matky nebeské!“

Abý svým spolupracovnícím na díle Božím, klariskám, ukázal svou

vděčnost, byl tak něžně pozorným, že zarámovaný obraz hned jak došel z nádraží, dal dopravit do kláštera, aby první ho v nové ozdobě obdivovaly a uctily.

Následujícího roku vyprosil představený na jeho přání v Římě dovolení pro kongregaci, by mohli slaviti svátek Panny Marie Matky dobré rady. Jakmile žádosti vyhověno, hned oznamoval radostnou zvěst svému příteli a klariskám, kterým napsal: „Oznamte to celému klášteru, zvláště ctihodné abatysi. Posvátná kongregace ritů nám tuto velikou milost udělila. Magnificat!“

Když P. Belanger stal se řeholníkem, povolili jeho představení na mnohé žádosti, aby dále působil u malých seminaristů, třebaž to nenáleželo k účelu kongregace. Pro zbožného kněze byla to radost veliká; ale bývalí spolubratři patřili na věc z jiného hlediska. Někteří však kladli si otázku, je-li to vhodné, aby duchovní vedení v malém semináři diecesním ponecháno bylo knězi, který nyní náležel k řeholi a měl vykonati zvláštní

úkol. Někteří professori projevili ochotu, že se věnují tomu úřadu, jenž odpovídá jejich povolání kněžskému, jemuž by se nerádi odcizili. Zbožný a výborný superior malého semináře nechtěl z počátku o tom ani slyšet. P. Belanger měl příliš velkou cenu pro jeho děti, než aby se ho zbavil. Ale opětovné domluvy a námítky ho konečně přesvědčily, že musí oběť přinést. Bylo třeba opatrně si počínat zdrceným chovancům to nějak omluvit, proč jim odnímají vedení milovaného kněze. Prosili, aby ho směli podržet aspoň za mimořádného zpovědníka. Pro P. Belangera bylo toto nařízení těžkou ránou, opravdu bolestí srdce-rvoucí. Miloval svoje děti, znal je dobře a cítil, že jejich duším prospěje. Pak to byl první jeho úřad, přilnul k němu a zdokonalil se v něm. Přece zřekl se ho, ale ne bez bolesti; neb několikráte mu vylítlo slovo oprávněné bolesti, tak že si to vyčítal. Ale obětoval Pánu Bohu tuto bolest. Když vstupoval do řehole, věděl, že se všeho úplně zříká.

Zbaven úřadu, jenž mu zabíra,

mnoho času, nečinil nic polovičatého, věnoval se horlivě svým milým vojákům a rozšířil svou činnost. Začátkem roku 1897 píše: „Rád bych upevnil vládu Panny Marie v celém světě, zvláště v duších našich tak opuštěných francouzských vojákův. V nejbližší době začnu své veliké křížové tažení modlitební a poprosím každou řeholnici Francie, aby se stala apoštolem a žádala o modlitbu za naše vojáky.“ Modlili se několik tisíc Zdravas, aby se připravil na toto křížácké tažení. Dne 4. března rozeslal skutečně výzvu vřelou na všechny představené francouzských klášterů. Pro vojáky právě začíná doba velkonoční zpovědi, pověsti o vojně se trousí, dvě příčiny, aby roznítil horlivost. Píše: „Raďte vyprošovat modlitby a oběti pro naše vojáky. Od duší z okolí Vašeho, které vám rozumí, žádejte růžencovou novenu. Pečujte, prosím, abyste i na dále při denních modlitbách pamatovali na vojáky. Nezapomínejte nechat se modlit malé děti, tito pozemští andělé zmohou všechno u srdce Matky nebeské.

Nejraději bych každému vojáků přidal druhého anděla strážce v osobě dítěte, které za něho se modlí k Panně Marii.“

Roznícené a dojemné odpovědi docházely ze všech stran velmi hojně. Jak útěšno, ale zároveň jak tklivým by bylo slyšeti nyní, jaký ohlas vlastenecký našla výzva apoštola vojákův u těch, kteří dnes jsou vypuzeni z území Francie. Želiti dlužno, že pokorný kněz před svou smrtí zničil důkazy své horlivosti. Jenom náhodou jsme se dověděli, že jedna řehole mu při této příležitosti slíbila deset tisíc Zdrávas každý den za armádu. Jiný dojemný rys. Poštou dostal P. Belanger list s rukopisem nevycvičeným. Psala ho žačka z venkova. Děkovala vojenskému duchovnímu správci za jeho prosby o modlitby, jež poslal její sestře učitelce. Její přítelkyně i ona byly dojaty, že se odhodlaly ujeti se vojáka, jehož jim určí Panna Maria, a za něho obětovati mnohé modlitby, umrtvení a skutky poslušnosti. P. Belanger byl až k slzám pohnut touto skvostnou myšlenkou,

která tak prostě a dojemně odpovídala jeho úmyslům.

Pln úžasu a vděčnosti zvolal na konci tohoto křížáckého tažení: „Jak dobrá jest Matka dobré rady, že mi dala prostředky, bych se nechal modlit celou Francii, nepohnuv se z křesla; při takovém kázání bych nemohl předstíratí únavy.“

Když se blížily vánoce, prosil jak obyčejně kněze diecése o jednu ze tří mší svatých. Dopsal představeným desíti ústavů vychovávacích, a prosil je, aby dítky a mladíky vybízeli, by o svátcích svaté přijímání obětovali za naše vojáky a Otčenáš i Zdrávas Maria i vzývání Panny Marie, Matky armády, na konci mše svaté každý den.

V březnu 1898 rozeslal s povolením představeného všem klášterům francouzským i nejmenším, celkem na 15.000, novou výzvu v obálce otevřené.

Pod heslem Ave Maria klade na první stránku prosbu „Panna Maria prosí Vás, abyste četli lísteček tento, ježž Vám posílá.“ A vylíčil nábo-

ženskou opuštěnost skoro všech posádek, pokračuje: „Buďte milosrdnými sestrami duší našich vojákův a žádejte od celého svého okolí, dětí, mladíků, starcův, nemocných ‘co každý může dát: od jednoho každý den Zdravas Maria, od druhého jeden nebo více růženců! Od Vás samých nežádám nic, protože vím, že dáte mnoho. Ale bylo by možno, že byste při svém pouze rozjímavém životě toliko s malým počtem duší o díle tomto mluvili. Pro tento případ připomínám Vám příklad svaté Teresie, která zachránila milion duší, neopouštějíc kláštera. Otázka spásy naší armády dá se s Pannou Marií vyjednat za mřížemi Vašeho kláštera.“

Mnohé představené odpověděly na tuto výzvu, vypočítávajíce modlitby, které vyžádaly na jeho úmysl. Mezi jinými mu psala jedna generální představená, že nasbírala ve všech svých domech a některých křesťanských rodinách 10.000 růženců, které každý den v oktávě svátku Zvěstování Panny Marie budou se modlití.

V září zamýšlel vybídnouti na prázdninách dlící velké seminaristy k účasti na jeho zbožném díle. Napřed si vyžádal k tomu svolení osmdesáti ředitelů seminářů. Někteří byli na cestách, proto mu nepodali adres svých chovanců. Prosili však, aby jim v říjnu připomněl svoje modlitební křížové tažení, slibující, že se ho účastní s ústavou svými. Mnozí jiní poslali jména a adresy, a P. Belanger rozeslal osobní výzvu na 3600 seminaristů. Mluví jim o svém úřadě jako vojenský duchovní správce, o svých zkušenostech, jež učinil, a končí slovy: „Zapřísáhám Vás, moji pánové, vyproste ode všech, kteří milují Pannu Marii, růžencovou novennu pro svátek růžencový! Proste tyto duše, aby si zvykly každý den se modlití za armádu! Začněte hned, jakmile jste přečetl moje slova, a buďte přesvědčen, že kněz, jenž Vám tuto prosbu královny Francie posílá, na Vás bude pamatovat při oběti nejsvětější!“

Jiné dva oběžníky koncem října jednaly o duchovních cvičeních před odchodem. Jeden obrací se ke všem

zbožným duším, druhý ke kněžím. V tomto uvádí slova z listův odvedenců, kteří mu děkovali za dobrodiní, jež jim přinesla tato duchovní cvičení, a vybízí je, aby zjednali stejná dobrodiní odvedencům svých farností.

V prosinci píše důvěrně příteli: „Od čtyř měsíců trávím čas tím, že vybízím k modlitbě a rád si představuji, že v té chvíli celá Francie se modlí za naše vojáky.“ Uvádí pak, jaké kroky učinil a jaké odpovědi dostal. „I vydavatel časopisu „La Croix“ mi slíbil, že v listu svém vyprosí mše svaté a růžence celé Francie. Zřejmě mi Panna Maria vnukla tyto úmysly, neboť moji představení mne povzbuzovali, abych je provedl.“

Aby mohl provést tiskopisy, bylo tři sta dělníků a dělnic ve dne v noci zaměstnáno a Panna Maria převzala náklad. Skutečně darovala mu při této příležitosti jistá zbožná osoba tisíc franků na tisk a výpravu těchto listův. Tento obnos nestačil, ale jako vždy nescházlo potřebných prostředkův, aby uskutečnil svou horlivost.

V křížáckem tažení pokračoval

1899. Ale abychom čtenáře neunavili opakující se, uvedeme toliko místo z důvěrného dopisu P. Belangera: „Cítím, že bych nevyhověl milosti Panny Marie, kdybych se nebyl dal mnoho modlit za naše vojáky. Tímto směrem dopouštím se blahovostí, je-li to možno?“

Třebas choroba, jejíž první záchvaty v té době pociťoval, opožďovala toto neobyčejné křížové tažení. nemohla ho přece úplně přerušiti. O vánocích téhož roku psal z lůžka: „Za naše vojáky budou i letos tisíce mše svaté a statisíce mší svatých obětovány, ve všech seminářích, v duchovních ústavech vychovávacích celé Francie, jakož i kněžími naší diecese“

Zbožný kněz právě zadržen byli v činnosti, když začal uskutečňovati nový veliký záměr. Začátkem března 1899 psal důvěrně příteli: „Právě mi v hlavě leží velkolepá myšlenka k oslavě Panny Marie a pro spásu Francie. Jak mohu, konám novennu tisíce Zdrávas Maria. Až mi Panna Maria dá jasně prohlédnouti, obšírněji k vám o tom promluví.“

V dubnu se myšlenka jeho poněkud vyjasnila, ale přesně ještě nepoznával, čeho Maria očekává od něho. Jednak psal svému představenému, aby nepodnikal nic proti poslušnosti: „Rád bych věděl, co o tom soudíte, Matce Boží na konci století přinéstí nejkrásnější čestnou korunu. Myslím stále na to, všechny síly napjati, abychom nechali Pannu Marii vládnouti nad Francií. Nezamítne-li mého návrhu, poradím se s vámi, jak ho provéstí.“

Třebas stonal uvažoval o této veliké myšlence. V předvečer Nanebevstoupení Páně napsal: „Zítra v poledne vstoupím do večeřadla, a až odpoledne budu konati jakés duchovní cvičení, nevzdaluje se společného života. Na konci Vám povím, jaké praktické prostředky mi Panna Maria udala, abych pro ni vzdělal nejkrásnější diadém. Nevidím ještě jasně, ale světlo jest v mé kapli. Moje milá Pání promluví jistě, chce-li, abychom jednali.“

Konečně myšlenka nabyla podoby. Jednalo se o toto: v posledním roce století celou Francii povzbudit

k horlivé modlitbě, aby Panně Marii poděkovat za všechna dobrodiní v 19. století Francii prokázaná a ji prosit, aby své království tu zvolila. Na přání představených se prozatím spokojil tím, že psal klášterům, vybízej každý, aby se stal středem modlitby zářícím na všechny strany. V srpnu dal oběžník tisknouti, jež rozesílal na všechny strany. Na první nepotřetěnou stránku připojil vlastnoručně několik slov, aby doporučil provolání. Na jednom napsal: „Předkládám Vám myšlenku, kterou toliko Panna Maria vnukla. Račte ji vlídně přijati a v oklícím svém šířiti. Znáte mnohé zbožné duše, na příklad rodiny Vašich řeholnic, které by ji uskutečnily. Panna Maria na Vás počítá.“ Pak následoval text tisknutý: „Jak smutně to vypadá ve Francii! Mnohem smutněji bude to vypadat, jestli božská spravedlivost na nás sešle válku a revoluci! Od dvou měsíců sledují mne dvě myšlenky. Jako kněz Mariin rád bych této milované Matce před koncem století slavně poděkoval za nesčetná dobrodiní, jež nám její mateřské srdce

za posledních sto let prokázalo a jí dostiučinil za neřesti Francie, jimiž splácela za tato dobrodiní. Jako kněz vojákův a z rozkazu představených, aby se dal všude modlit za tyto opuštěné vojáky, rád bych pokračoval v růžencovém křížáckém tažení, které mi již jednou připravilo milou příležitost Vám psáti. Všecky dítky Panny Marie se toho účastní, všecky se vynasnaží, vyprositi od srdce jejího zázrak, aby se obrátila naše armáda, aby se obrátila Francie, věnujíc jí na konci století skvostný diadém utvořený z několika miliard „Zdravas Maria“!

„Uskuteční-li se výstava roku 1900, nepodá nic nebeské Královně naší vlasti, — poslední zločin Francie v tomto století. Potěšme svou Matku! Poďejme jí náhradu! Kéž naše růžence budou znamením naší vděčnosti za její dobrotu, prosbu a odpuštění za naši nevěrnost, o milost pro naše svedené vojáky! Kdyby vyhověly všecky zbožné duše přání naší Matky nebeské, celá Francie, byť by byla mrtva jak Lazar, vstala by jako on brzy z mrtvých!“

Ze všech končin Francie docházely odpovědi slibující miliony Zdravas Maria, Žel, horlivý sluha Panny Marie nemohl šťastně začaté hnutí sledovati, jak by si přál, protože nemoc jeho se zhoršila, tak že musel zachovati naprostý klid. Ale svého úmyslu nespustil se zřetele, a začátkem ledna psal představené Klarisek: „Veliký rok korunovace Panny Marie začal, kolik díků dlužíme jejímu srdci nejhlavnějšímu! Kolik náhrady mám dáti, jak veliké věci třeba vyprositi! K dílu! Očistíme srdce! Buďme velmi pokorní, velmi obětaví, a naše různé způsoby zázraky v nebi i na zemi!“

Ale nejen o modlitbu žádal pro své vojáky, získával jim při každé příležitosti přátely a apoštoly. Jakkoliv mu nebylo milo, vystupovat veřejně s dílem svým, přece na několika sjezdech katolických spolků dělnických mluvil o spolku vojenském. Považuje se za vyslance Pána Boha, Panny Marie a tolika duší opuštěných a vyslovuje s vojenskou upřímností svoje myšlenky.

Na začátku řeči praví: „Především musím na jisto postavit, že až na malé výjimky ve Francii se nestará nikdo o duše vojáků. Kdyby kdo namítl: Odkud to víte? Odpovím skutečnými událostmi. Každý rok konám pět anebo šest duchovních cvičení pro odvedence a tím přijdu do styku s několika sty vojáků, kteří se rozptýlí do všech končin Francie. Všichni mi před odchodem slibují, že mi budou psát, jakmile došli ke svým posádkám a navštívili vojenského duchovního správce, jehož adresu jim dávám. Mnozí jsou slibu věrní. Mám skoro všechny listy uschovány; kdybych vám je přečetl, souhlasili byste se mnou, máme sice ve Francii seznam vojenských duchovních správců, ale skoro nikde kněze, jenž by se způsobem nadpřirozeným ujímal vojáků.“ Příčiny toho uvádí dvě: „Není důvěry v Boha, jenž miluje vojáky; není důvěry k duši vojáka, která lépe jest připravena, než každá jiná, by milovala svého Boha.“ Rozvíjí obě tyto myšlenky a dokládá je četnými zázračnými obráceními. „Kdybych směl

ke slávě Panny Marie vypočítati křty, první svatá přijímání a obrácení z okolí, kde se praví, že se nic nedá dělat! Stačí ubezpečit, že neobyčejný počet jejich by duchovního správce v úžas uvedl, kdyby Panna Maria a růženec mu neříkal, že jeho osoba je vedlejší při těchto velikých pracích spasitelných.“ Když byl vyličil řadu dojemných událostí, podává těm, kteří se o to zajímají, prostředky, jak by účinně spolek vojenský založili.

Na jiném sjezdě v Saint-Brieux mluvil o nadpřirozených prostředcích ve spolku vojenském; jako nejhlavnější jmenuje: Úctu k Panně Marii a lásku k růžencí. Tutéž otázku pojednával v článku věstníku sdružení děl pod názvem *S v r t ý r ů ž e n e c a v o j á c i*. Ve dvou dalších člancích téhož časopisu pojednává o knězi a vojáku zdravém a nemocném. V prvním podává přehled o jeho činnosti jako zpovědníka, v druhém o působnosti v nemocnici vojenské. Ve čtvrtém článku konečně: *V o j á c i a Z o r á v a s M a r i a*, namítá otázku: Co

třeba, aby založil a udržel spolek vojienský a odpovídá na to: Srdce a růženec.

Všecky tyto přednášky a články jsou oživeny tímtež duchem, dokazují třebas v různé podobě, tytéž pravdy: apoštolát u vojáků jest možný, ano i snadný a útěšný, že nejlepší methodou, ho zúrodniti, jest užívati prostředků nadpřirozených.

Nemůže si odepřítí uvéstí se svým vojákům, kteří ho neúnavně poslouchají. Používá k tomu každé příležitosti, mluví včas i nevčas, jak toho žádá svatý Pavel. Čtrnáct dní příležitostně jubilea a čtrnáct dní jako přípravu na velikonoční svátky. „Konám s vojáky jubilejní duchovní cvičení a v neděli budu slaviti slavnost velikou, při čemž vyzpovídám mnoho těchto dobrých dětí, dříve než půjdou na dovolenou.“

V posledních dnech roku 1897 píše: „Nikdy jsem nezažil ve svém spolku vojienském tolik obrácení, jako v posledních čtrnácti dnech. O vánocích jich bylo více než šedesát a to mnozí po šesti, osmi i desíti letech.

A tak to jde dále. Utlačí mne spousta smilování, jehož nástrojem mne zvolila Panna Maria. Něco mi stále praví, že jsem bídnější, než jiní, že však mám milost, že jsem našel pravý prostředek: Zdrávas Maria.“ Pak se omlouvá pro tento výron srdce. Podotýkáme jednou pro vždy, že kdykoliv líčí milosti dosažené, ať představenému, neb příteli, vždy se pokořuje a mluví o své ubohosti.

„Jak dobrá jest Panna Maria!“ volá v prosinci 1898, „jak pracuje ve spolku jejího dítky, které již celé měsíce cestuje. Tento týden mi poslala dvanáct marnotratných synův.“ Cesty, o nichž mluví, konal za účelem duchovních cvičení na různých místech. Obrácení přibývalo stále. V posledním roce více než pět set vojáků přijalo ve vojenském spolku svaté svátosti. Zpovídal jsem všechny a mohu potvrditi, že více než tři sta padesát již dlouho zanedbávalo svoje náboženské povinnosti a třicet poprvé přistoupilo k svatému přijímání!“

Jiná událost z nemocnice. Šest ubohých na prsa chorých vojákův

propuštěno. Horlivý duchovní se modlí a dává se modlit, by před odchodem nastoupili cestu k nebi. A skutečně žádá všech šest a ještě tři jiní s nimi večer před odjezdem o svatou zpověď a obdarování medailkou a růžencem, vracejí se domů.

Roku 1899 píše o svém důvěrném kroužku: „Tato velikomyslná srdce počtem dvanáct, si umínila, že se úplně věnují službě Boží. Tři z nich tráví svou novoroční dovolenou v kartouzi, aby se posilnili a modlili se, by poznali svoje povolání.“

I když se vrátili do svých rodin, nepřestal o ně pečovat. V únoru 1900 píše: „Od vánoc pečuji o mnohé mar-notratné syny. Psal jsem asi čtyřstům bývalých vojáků, z nichž někteří sešli s pravé cesty. V této roční době lze snadno připojit slovo o Pánu Bohu a připomenouti slib před odchodem, každý večer modlit se k Panně Marii. Letos jsem za měsíc vykonal, k čemu jsem jindy šest měsíců potřeboval.“ Nezapomínejme, že té doby ležel nemocen. V tomtéž listě psal: „Život sv. Alfonsa, jež právě

čtu, mi velmi prospívá. Světec měl býti patronem naší kongregace, protože lid tolik miloval. Sním o tom, státi se maličkým svatým Alfonsem, ach, sním toliko o tom.“

Ale nejen u vojáků se více snažil, ale i v mnohých farnostech konal apoštolát slova, když uvolněn z malého semináře, získal více volného času. V Robezu kázal při svěcení obrazu Matky dobré rady. Více než dvě třetiny obyvatelstva, tolik mužů, jako žen, přišlo jej poslouchati. Byli tak dojati jeho nadšenými slovy, že všichni ve vroucí modlitbě poklekli před svatým obrazem a různými věcmi se ho dotýkali, jako svatých ostatků.

Když Lev XIII. vydal encikliku o spolku svaté rodiny stal se apoštol této pobožnosti. Na konci novenny, o níž bude ještě řeč, vyložil svoje myšlenky o této věci svému představenému: „Načítal jsem více než tisíc zpovědí a sv. přijímání; mnozí změnilí svůj život úplně. Jenom o dvou věcech jsem kázal, o růženci a společné modlitbě, o svaté rodině, jejíž úctu Svatý Otec tolik doporučuje.

Aspoň pět set otců rodin mi ve zpo-
vědnicki slíbilo, že ještě večer začnou
spole ně se modlití. Z kazatelný od-
pověděl jsem na všechny námitky mi
přednesené a na poslední den novenny
jsem aspoň před čtyřmi tisíci osob
vyslovil úpěnlivou prosbu, by Pána
Boha nechali zavítati opět do rodin
společnou večerní modlitbou.

V jeho očích jest to znamenitým
prostředkem, aby posilnily se manžel-
ské ctnosti a vymýtěno bylo všeliké
sobectví z rodiny. děti upoutány byly
k rodinnému krbu, zabráněno bylo
vystěhovalectví do měst, konečně by
opět vytvořena byla krev křesťanská
a usnadněno bylo poznání povolání.
Kam přicház', hlásá pravé křížácké
tažení v tom smyslu a všude s úspěchy
největšími. Pak opět koná v malém
semináři v Boulougne—sur—Marre du-
chovní cvičení svými účinky nezapo-
menutelné, rovněž v kolleji Saint-
Bertin, pak řeholníkům své kongie-
gace, v Blagny-sur-Ternoise, v Hu-
mières a v mnohých jiných farnostech.

V Saint-Bertin bylo ovoce těchto
druhých duchovních cvičení opravdu

zázračné. Několik dní na to psal superior svému kazateli: „Opravdu P. Maria a růženec stačí aby proměnil duše a domy.“ Dodal, že v jeho koleji nikdy se tolik nemodlili jak po těchto cvičeních. Proto prosil P. Belangera, aby v lednu a o velikonočních na 48 hodin opět přišel, aby oživil dobro, které způsobil.

V Blangy rodišti svaté Berty konal roku 1898 novennu ke cti této světice a psal v těchto dnech svému příteli: Kážu o Panně Marii při slavnosti svaté Berty; opakuji stále, že svatá Berta jest v nebi protože milovala tolik Pannu Marii a pozdravení andělské. Doufám že mnoho dobrého se vykoná v duších. Mnozí přicházejí ke svaté zvěsti.

Po smrti P. Belangera řekl horlivý duchovní správce z Blangy: „Misie tato zanechala v mé obci dojem, že po devět dní mezi námi dlel světec. Když poprvé šel na kazatelnu, kulhaje v pokorné postavě, s tváří bledou a vychudlou, byli věřící poněkud zklamáni. Ale sotva promluvil několik slov, otevřela se mu všechna srdce;

každým dnem rostla všeobecná láska. Jeho památka zůstala u nás neshaditelná. Velmi chudá osoba, které dali obraz na památku jeho smrti, zvolala je tě za čtyři léta později: „Kdyby mi dali dvacet franků, netěšila bych se z toho tolik“ a některé dopisy jeho schovávají se ve farnosti jako nějaké ostatky.

V Humières, kde je nápodobena jeskyně massabielská, kam mnoho poutníků přichází, kázal apoštol Panny Marie při nově ke cti Panny Marie Lurdské. První řeč učinila na všecky mocný dojem. „A tento dojem,“ psal ctihodný farář, „rostl v devíti nezapomenutelných dnech, které ztrávil. v mé farnosti. Mužové a mládenci byli tak dojati, že nad očekávání horlivě přijímali růžence z rukou kazatele, slibující, že ho budou nosit u sebe a modlit se. I nejzatvrzelejší byli dojati. Velkou útěchu nám poskytlo, že skoro všichni mládenci z farnosti a třicet ženatých mužů přijalo svaté svátosti, což neslýchaného od nepaměti. Získal zvláště srdce mladých lidí tak, že všeci odvedenci toho roku

chtěli konati u něho duc'ovní cvičení před odchodem v Arrasu.“

Všude, kde vystoupil na kazatelně, a bylo to na mnohých místech, zanechal tentýž dojem. „Po dva měsíce,“ psal sám, „kázal jsem mnoho a cítil, že zahradník, který pohybuje ubohým rýčem jímž jsem já, jest dobrým zahradníkem. Duše jsou proměněny spásitelnou pobožností k Panně Marii.“ Pak mluví o svých duchovních cvičeních, o něž byl požádán, a obávaje se, že by mu odepřeli dovolení k nim, dodává: „Nic mne neunavuje, jsem z ocele.“

Zmíněná duchovní cvičení pro odvedence byla jeho nejmilejší a nejúčinnější, ale zároveň velmi namáhavou prací; byla velmi dobrou přípravou na nebezpečnou dobu služby vojenské; znamenala v jeho očích též závěr doby životní a náhradu za chyby minulosti. „V ten den, kdy k těmto cvičením nemáme záminky o odchodu do kasárny, musíme jinou hledat; neboť nutná jejich potřeba trvá,“ tak říkal.

Dne 29. října 1893 začal toto

veliké dílo v Longuenesse, vzdáleného tři kilometry od Saint-Omer. Napřed navštívil faráře okolní a svolal odvedence na fary. Mnozí mládenci slibili že přijdou, ale mnozí nestáli ve slově. Jenom třicet jich přišlo, třináct z jedné farnosti, kde farář se horlivě o to zasadil. Vše se zdálo nepříznivým podniku zbo něho kněze. Místnost Longuenesse byla ohromný sál, jejíž bylo třeba rozdělit na kapli, jídelnu, kuchyň a světnici pro volný čas. Na noc bylo třeba chodit do Saint-Omer. Ale statečný kněz se nedal odstrašit, ale horlivě se chopil díla. Den začal modlitbou a rozjímáním. Každý den byly tři přednášky, dvě konference, zpytování svědomí před polednem, krátká doba na zotavenou mlčku, pak růženec, křížová cesta a po večeri dlouhý volný čas, v němž se zotavil duch i tělo. Při jídle čtení, Marquise de Segura — Památník vojínův. Konference jednaly o podrobnostech vojenského života a přednášky poučovaly o zvláštních nebezpečnostech v něm a o prostředcích, jak jim čeliti. Aniž by je byl zvláště vy-

bízel, chtěli všichni účastníci cvičení po dobré zpovědi přistoupiti ke stolu Páně na Všech Svatých i na konci cvičení

Tato první duchovní cvičení přinesla ovoce hojné. Přestátní a úplně proměnění nevěděli mladí lidé, jak děkovat těm, kteří jim dopomohli k míru a k radosti vnitřní. „Rád bych Vám pověděl vše, co srdcem mým hýbe,“ psal mladý horník P. Belangerovi večer, kdy se vrátil k rodině, „ale mé srdce zůstává němé, jest přeplněno. Díky, tisíceré díky za všecko dobré, co jste mi prokázali těmito cvičeními. Jsem a s milostí Boží též zůstanu Váš oddaný vojín, jenž Vás vroucně miluje.“

Jeden z těchto hodných mladíkův vrhl se po návratu do náruče matky, volaje: „Maminko, jsem opět jako v den prvního svatého přijímání!“ A matka jiného účastníka řekla po několika dnech: „Jsem velmi chudá, ale kdyby mi kdo daroval 200 franků, nebyla bych šťastnější — syn není k poznání.“

Za měsíc poslal P. Belanger zprávu

o těchto prvních duchovních cvičeních pro odvedence v diecesi Arraské sjezdu katolíků na severu Francie a zakončil slovy: „Dávejme armádě naší zvláštní duchovní cvičení a stane se opět křesťanskou.“ Shromáždění byli dojatai zprávou a biskup z Cambrais vyhověl přání všech, když slíbil, že nařídí, by v jeho biskupství pravidelně konala byla duchovní cvičení pro odvedence.

Sám žasnou nad výsledky, snažil se P. Belanger rozvíjetí veliké dílo v letech následujících. Aby co nejvíce účastníků shromáždil, obrátil se napřed na kněze, pak na otce a matky, jakož i na vychovatele mladíků povolaných k službě vojenské. Ale to mu nestačilo.

Napadlo mu, by seminaristy, dleci na prázdninách, požádal o adresy odvedencův. Pak psal těmto osobně a dodělal se úspěchu. Jako obyčejně, tak i při této příležitosti vyprošoval si modlitby věřících i řeholníkův. Těmto připisoval většinu svých úspěchů. Svoje vlastní obětavé námahy zbožný kněz měl za nic.

Většina těchto duchovních cvičení byla za poměrů velmi nesnadných.

Místnosti, zařízení i lidé pomocní, vše bylo improvisováno. Nejnutnější material bylo třeba dopravit s místa na místo. Jak bylo možno rozložili se na sýpkách, v stodolách, v místnostech úplně nevhodných. Nedostávalo se mnohého; někdy bylo třeba se utíkat k duším milosrdným, které pak pomáhaly shánět věci nejnutnější.

Pro sebe volil P. Belanger vždy nejhorší byt, lůžko nejtvrdší. Aby jiným dal, sobě odnímal a ponechával si námahy největší. Byly to dny strastiplné, bez oddechu. Stále nechával si námahy největší. Byly to dny strastiplné, bez oddechu. Stále musel míti na zřeteli zájmy účastníků, pečovati o jejich duchovní i tělesné potřeby. Musel podporovat, povzbuzovat, kázat, zpovídat, čelit četným nepředvídaným nehodám a večer, když všichni ulehli při bídém světle ještě se modlití svůj breviář. Pak teprve vrhl se oblečen na svou

matraci, ale sotva se odvážil usnouti, obávaje se, aby se něco neslušného nepříhodovalo.

Jeho spolupracovníci vyčerpali svoje síly, že si museli přáti oddechu; on sám vytrval statečně při práci.

Kdyby jeho představení byli znali aspoň část jeho únavných prací, byli by jistě zakročili; ale ve své žízni po spáse duší a při své lásce k umrtvení dovedl zbožný kněz sám si dělati illuse a jiných do nich uvádět. Kdo ho slyšel, myslel by, že se pranic nenamáhal, že konal jenom práce nejsnadnější, že jiní se trápili.

Abychom si představili, kolik dobrého P. Belanger působil při těchto cvičeních odvedenců, bylo by třeba čísti četné listy děkovné, jež dostal od bývalých účastníkův. Pokorný kněz si přál, aby je spálili před jeho smrtí. Několik se jich zachovalo, ale vedlo by nás daleko, kdybychom se o tom šířili.

Ukázali jsme, že jeho vstup do řehole zvýšil jeho zbožnost, horlivost a úřední působnost.

On sám psal brzy po této době: „Cítím, že jsem dospěl k oddílu života, kdy více než jindy působiti mohu pro duše. Panna Maria chce tak, já se snažím býti věrným nástrojem v jejích rukou.“ Když se zasvětil Bohu, učinil tak celým. plným srdcem. Ze zbožného seminaristy, zbožného kněze stal se vzorný řeholník. V nejčinnějším, pracovitém životě nezanedbával žádného předpisu řehole, žil ve velké chudobě, vyprošoval si ke všemu dovolení představeného, odpíral si úlevy, konal dokonalé sebezapření

Jeho touha po cti a slávě Boží rozněcovala se víc a více, kdežto jeho pokora stále větší se stávala. Čím zjevnější byly úspěchy jeho práce, tím více cítil potřebu, utíkat se k Bohu a proniknouti se duchem řeholním. Psalť představenému: „Povím Vám vše, vyznám všecko. Vidím, že jest nejvyšší čas, čeliti mnohým řečím pohoršujícím, jakoby byli kněži, jako blahoslavený z Montfortu těmi, kteří obracejí svatostí života zástupy... Dovolte mi, po odchodu mých vojáků na manevry několik dní pobýti v La

Trappe aneb v kartouzi, abych sebral mysl a otázel se Pána Boha, co mám činiti, abych se stal svatým a zachránil mnohé duše.“

Tato touha po svatosti a po spáse duší ho vábila k životu řeholnímu a neopustila ho již více. Jest to věrně, co Lev XIII. v encyklice ze dne 23. prosince 1900 vyřkl: „Účel slibů řeholních jest dvojí: předně osoby, které je skládají, povznést k vyššímu stupni dokonalosti; pak je očištěním a posilněním duší připravit na vnější úkol, jenž se koná pro věčnou spásu bližního a k úlevě velkých béd, jimiž navštíveno jest člověčenstvo.“

Žijeme v době, kdy zhoubným vlivem naturalismu ztrácejí všecky nadpřirozené věci v očích mnohých lidí cenu i velikost svou. Kolik předsudků stává i mezi křesťany mezi těmi, kteří je mají vésti, zvláště o životě řeholním!

Jedněm jsou řády zastaralými zařízeními, jež přežily svou dobu a nemají místa v naší moderní společnosti. Jiní ponechávají zbožné kongregace

nanejvýš ještě pro slabé duše, které se cítí slabými, by dobře užily své svobody a tudíž chtějí podpírat svou chvějnou etnost. Jiní opět mají za to, že tento středověký způsob života nesouhlasí s nynějšími potřebami duše; v jejich očích jest apoštolát budoucnosti přenechán těm, kteří nejvíce sesvětačí.

Čtete zmíněnou skvostnou encykliku, v níž Svatý Otec zapřísahá biskupy, by rozptylovali tyto zhoubné předsudky: „Řády náboženské odvádějí svůj původ a oprávněnost životní z vznešených rad evangelických, jež božský Spasitel pro všechny věky udělil těm, kteří chtějí dospěti k dokonalosti křesťanské: silným a velkomyslným duším, jež modlitbou a rozjímáním, svatou přísností, konáním určitých pravidel se snaží vystoupiti až k nejvyšším vrcholům života duchovního.“

Tak pojímal P. Belanger život dokonalý a neustával velebiti svoje štěstí, že úplně náleží Bohu. V hodině smrti mu to poskytlo největší

útěchy. Jedno z posledních jeho slov, jež vyřkl s velikou rozhodností, kdy byl dobrovolně obnovil sliby řeholní, znělo: „Umírám jako řeholník, jako dítko své kongregace.“

OBSAH.

	Str.
Předmluva	3
I. Dílo matky	9
II. Jitřenka kněžství	30
III. První apoštolát	77
IV. Kněz a voják	100
V. Křížácké tažení pro armádu	154
VI. Vojenský duchovní správce	185
VII. Nevolník Panny Marie	240
VIII. Stav dokonalý	278

Nihil obstat.

Ad. Linkenheld,
Censor ex officio.

Imprimatur.

Norbertus Joannes,
Episcopus.

Benediktinská knihtiskárna
vydala a na skladě má:

ČTVERO KNIH O NÁSLEDOVÁNÍ KRI-
STĀ. Veršem vzdělal Vladimír Šťastný.
Str. 448. Cena 2 K 40 h, váz. v plátně
3 K, váz. v kůži se zlatou ořízkou 4 K.

ČTVRTHODINKA PŘED VELEBNOU
SVĚTOSTÍ. Stran 16. Cena 4 h, 110
výtisků 4 K.

ČTYŘICETIHODINNÁ POBOŽNOST KO-
NANĀ VE DNECH MASOPUSTNÍCH.
Napsal J. E. Hlačík. Stran 224. Cena
80 haléřů.

DEVĀTERO SLUŽEB DRUŽINY LÁSKY
K NEJSVĚT. SRDCI PĀNĚ. Stran 36.
Cena 4 h, 110 výtisků 4 K.

DEVĀTIDENNÍ POBOŽNOST K PĀNNĚ
MARII LURDSKÉ. Str. 68. Cena 80 h.

DEVĀTIDENNÍ POBOŽNOST K PĀNNĚ
MARII FILIPSDORFSKÉ. Stran 140.
Cena 60 h.

